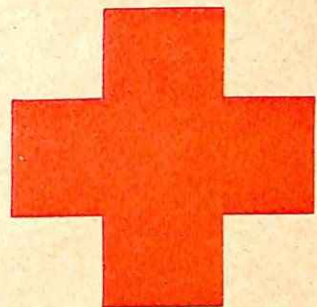

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΕΡΥΘΡΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ
ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ 1969

Ἡ Σημαία

Μουσική ΑΔ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Στίχοι Ι. ΠΟΛΕΜΗ

ΕΜΒΑΤΗΡΙΟΝ

μέ. λαχ. τὰ. ρα στα. μα. τῷ
καί τὰ χέ. ρια μου χτυ. πῶ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Α' ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1924 — 1941 • Γ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΤΟΣ 24ον • ΜΑΡΤΙΟΣ 1969 • ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 6

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Υπό την εποπτείαν του ΣΠΥΡΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Διευθύνσεις συμφώνως Α. Ν. 1092, άρθρον 6 : Διεύθυνσις Περιοδικού : ΚΑΛΛΙΡΡΩΝ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Δώρα δ' Ἰστρία 22. • Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου : ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Δημοκρίτου 8 καὶ Σόλωνος

Τιμὴ Φύλλου Δρχ. 2 (Διὰ τὰ Σχολεῖα 1,50) — Ἐτησίᾳ συνδρομὴ Ἑσῶτ. Δρχ. 12. Ἐξῶτ. 10 σελλ. ἢ 2 δολλ.

ΕΞΟΦΛΗΣΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ : Παρακαλοῦμεν θερμῶς : α) τοὺς καθυστεροῦντας τὴν ἐξόφλησιν τῆς πρὸς τὸ περιοδικὸν ὀφειλῆς των, ὅπως ἐπισπεύσουν ταύτην, β) ὅπως τὰ ἐμβάσματα ἀποστέλλονται ἀπροσώπως Ε. Ε. Σ. Ν., Λυκαβηττοῦ 1, Ἀθήνας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ — CONTENTS

Σελίς	Page
Ε. ΦΩΤΙΑΔΟΥ : Ἐθνεγεσίας μνήμη	2
Α. Κ. : Μία ἀνέκδοτη σκιαγραφία τοῦ Κολοκοτρώνη	3
Κ. ΚΟΥΡΚΟΥΛΑ : Πετράδια	4
Σ. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ : Ὁ Σουλτᾶνος καὶ ὁ ὕφαντής	5
Σ. ΜΕΛΑ : Τὸ Εἰκοσιένα καὶ τὸ πνεῦμα	6
Ξ. ΧΑΤΖΗΣΑΡΑΝΤΟΥ : Ἡ 25ῃ Μαρτίου	6
Σ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ : «Χαῖρε, Νύμφη Ἀνύμ- φευτε!»	7
Α. ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ : Ὁ ἀετὸς τοῦ Ἡρώου	8
Π. ΦΛΩΡΟΥ : Ὁ μικρὸς καλὸς φίλος	10
Ν. ΚΟΝΤΟΥ : Ποίημα	11
Ι. ΤΙΜΑΓΕΝΟΥΣ : Οἱ Ἄγιοι Σαράντα	12
Θ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ : Ποίημα	13
Τ. ΛΑΠΠΑ : Ἱστορικὰ ἀνέκδοτα	13
Π. ΠΑΠΑΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ : Ποίημα	14
Σ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ : Τὸ βούρτσισμα τῶν δοντιῶν	15
ΔΡΑΣΙΣ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν. (Εἰκόνες)	16
ΚΙΝΗΣΙΣ - ΔΡΑΣΙΣ Ε.Ε.Σ. καὶ Ε.Ε.Σ.Ν.	18
ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : Ἡ Ἱεραποστολή	23
ΠΑΛΑΙΟΥ : Ἀστρονομικά	24
ΓΙΑΓΙΑΣ (Α. Β) : Ἑμμετρὲς συμβουλές	24
Ν. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗ : Ὁ κοῦκος	25
ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΚΑ ΝΕΑ	26
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ	28
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ - ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ	29
ΜΑΤΙΕΣ Σ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ (Εἰκόνες)	30
Ι. ΒΕΡΝ : Στὴ χώρα τῶν γουναρικῶν	32
Ι. ΠΟΛΕΜΗ - Α.Β. - Α. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ : Στίχοι - Μουσικὴ στὰ ἐσώφυλλα	
Ε. FOTIADIS The Nations' Renaissance Remem- brance	2
A. K. An Inedited Life-sketch of Kolokotronis	3
K. KOURKOULAS, Pebbles	4
S. SPILIOPOULOS, The Sultan and the Weaver	5
S. MELAS The Greek Independance War and the In- tellect	6
X. HATZISARANTU The 25th of March	6
S. PANAGIOTOPOULOS «Salutations» to the Virgin	7
A. KARANTONIS The Monuments Eagle	8
P. FLOROS The Good Little Friend	10
N. KONTOU Poem	11
I. TIMAGENIS The Forty Saints	12
T. KONSTANTINOU Poem	13
T. LAPPA Historical Anecdotes	13
P. PAPARIGOPOULOS Poem	14
S. SPERANTSAS Brushing the Teeth	15
H.J.R.C. Group Activities (Pictures)	16
H. R. C. and H. J. R. C. Movement - Activities	18
EDITORS Missionaries	23
PALEOS Astronomy	24
GRANDMOTHER'S Advice in verse	24
N. DIMITROKALLIS The Cuckoo	25
RED CROSS NEWS	26
READER'S CONTRIBUTION	28
PUZZLES and PUPILS' SKETCHES	29
GLIMPSES THE WORLD OVER (Pictures)	30
JULES VERNE The Furland	32
J. POLEMIS - A.B.A. PANAGIOTOPOULOS - Verse Music in the Inner covers	

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ : Ἀντίγραφο τοῦ περιφήμου πινάκων ἀπὸ τὸν Ἰωάννην Πέτρον φόν. ὅς :
«Ο ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΑΤΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΕΥΛΟΓΕΙ ΤΗΝ ΣΗΜΑΙΑΝ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ».

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ
ΔΩΡΕΑ
ΗΜΕΡΟΜ.
ΑΡΙΘ.

ΕΘΝΟΤΕΡΣΙΑΣ ΜΝΗΜΗ

Ο ΜΑΡΤΙΟΣ διὰ τοὺς Ἑλληνας εἶναι διπλὴ ἀνάμνησις, διπλὴ ἑορτὴ: Τὸν Μάρτιον — τὴν 25ην Μαρτίου — ἑορτάζουν οἱ Ἑλληνες τὸν Εὐαγγελισμόν τῆς Θεοτόκου εἰς αἰωνίαν μνήμην τοῦ μεγάλου γεγονότος, τὸ ὁποῖον προεσήμανε τὴν κάθοδον τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν γῆν πρὸς σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Τὸν Μάρτιον ἐπίσης — καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, τὴν 25ην Μαρτίου — ἑορτάζουν οἱ Πανέλληνες τὴν ἀφετηρίαν τῆς ἐλευθερίας των, τῆς ἐθνικῆς καὶ πολιτικῆς ἐλευθερίας.

Ἀδύνατον θὰ ἦτο νὰ γίνῃ μεγαλειωδέστερος συνδυασμός! Πιστὸς ὁ λαὸς τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων του, θὰ περιμένη μὲ πλήρη ποιήσιν τὴν ἡμέραν τῆς ἀπελευθερώσεως. — ἔστω καὶ ἂν εἶναι μοιραῖον νὰ περιμένη τετρακόσια σχεδὸν ἔτη. Ἡ ἀναμενομένη ἡμέρα θὰ ἔλθῃ. Ἡ ἡμέρα, πού δέχεται εὐλαβῇ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἀπὸ τὴν ἀμαρτίαν, ἡ αὐτὴ ἡμέρα θὰ δεχθῇ τὸν λιθωντὸν τῆς εὐγνωμοσύνης Ἑλληνικῆς ψυχῆς διὰ τὴν ἐθνικὴν σωτηρίαν. Καὶ τὸ θαῦμα τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ ιδεώδους θὰ συντελεσθῇ ἀκόμη μίαν φοράν. Ὁρθοδοξία καὶ Ἑλληνισμός θὰ σπᾶσουν τὰ δεσμά, «θὰ» σπᾶσουν τὶς ἀλυσίδες των — ὅπως λέγει ὁ παλαιὸς χρονογράφος τῆς Ἐπαναστάσεως — καὶ μὲ τὶς ἀλυσίδες των θὰ κάμουν σπαθιά γιὰ νὰ πάρουν μὲ τὴ βία ὅ,τι τοὺς ἄρπαξεν ἡ βία».

Εἰς τὴν ἐπίπνον καὶ ὀδυνηρὰν πορείαν τῆς ἱστορίας τοῦ πολιτισμοῦ οἱ Ἑλληνες πρῶτοι προσφέρουν τὴν ἔννοιαν τῆς ἐθνικῆς καὶ πολιτικῆς ἐλευθερίας. Πρῶτοι οἱ Ἑλληνες προσφέρουν τὴν ὀργανωμένην σοφίαν, δηλαδὴ τὴν ἐπιστήμην. Αὐτοὶ πρῶτοι προσφέρουν εἰς τὸν κόσμον μεγάλους ἐναρέτους ἄνδρας, πού πίπτουν ὑπὲρ τῶν ἰδεῶν των, ὅπως οἱ Μαραθωνομάχοι, ὅπως ὁ Σωκράτης, ὅπως ὁ Ἑρμίας ὁ ἄρχων τῶν Ἀταρνέων, ὅπως τόσοι ἄλλοι, τοὺς ὁποῖους ἐνθυμούμενοι οἱ παλαιοὶ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ὠμίλουν περὶ τῶν πρὸ Χριστοῦ Χριστιανῶν, περὶ ἐκείνων δηλαδὴ ὅσοι πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Σωτῆρος ἐπραγματοποίησαν κατὰ τὸ δυνατόν τὸν ἰδανικὸν ἀνθρώπινον τύπον. Ἀλλ' ὅταν θὰ ἔλθῃ τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου — καὶ τὸ πλήρωμα τοῦτο τοῦ χρόνου ἑορτάζει ἡ Ἐκκλησία μας τὴν 25ην Μαρτίου — ἄγγελος Κυρίου θὰ εὐαγγελισθῇ εἰς τὴν Θεομήτορα τὸν Ἱδρυτὴν τῆς Ἀγάπης, τοῦ μεγαλυτέρου καὶ θειότερου διδάγματος ἀπὸ ὅσα ἀντήχησαν ποτὲ εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος. Καὶ τὸ διδάγμα τοῦτο, πού θεμελιώνει νέαν πράγματι τάξιν πραγμάτων καὶ ὁδηγεῖ τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας θὰ κηρυχθῇ εἰς τὴν γλῶσσάν μας, καὶ εἰς τὴν γλῶσσάν μας γραπτὸν θὰ σωθῇ. Καὶ ὅς μὴ λησμονοῦμεν ποτὲ ὅ,τι οἱ ἐχθροὶ μας οὐδέποτε λησμονοῦν: Εἴμεθα ὁ μόνος λαός, πού ἔχει τὴν θείαν εὐνοιαν νὰ ἀκούῃ τὸν λόγον τοῦ Θεανθρώπου εἰς τὴν γλῶσσάν του.

Μὲ κέντρον τὴν Χριστιανικὴν Ἀγάπην καὶ περιγραμμένη τὴν ἑλληνικὴν σοφίαν καὶ παράδοσιν — σύμφωνα μὲ τὸ ἑλληνοχριστιανικὸν παράδειγμα καὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ μάλιστα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν — ἐπροχώρησεν ὁ

Ἑλληνισμός εἰς τὴν περιπετειώδη ἱστορίαν του κατὰ τὸν Μέσον αἰῶνα, ἱστορίαν κατὰμεστον ἀπὸ συμφορὰς καὶ θριάμβους. Εἰς τὴν πύλιν τοῦ Ρωμανοῦ πρὸ 516 ἐτῶν, γονατίζει τὸ κατὰκοπον Γένος. Ἀλλ' ἡ θυσία τοῦ τελευταίου βασιλέως, ὁ ὁποῖος πίπτει ὡς Ἕλλην καὶ Χριστιανός, δὲν καλύπτει ἐνδοξον τάφον τῆς Ἑλληνικῆς Μεσαιωνικῆς Αὐτοκρατορίας: Συμβολίζει τὴν μέλλουσαν ἀνάστασιν τοῦ Γένους. Καὶ ὡς ἀναστάσεως σύμβολον θὰ περάσῃ ὁ μάρτυς βασιλεὺς εἰς τοὺς θρύλους τῶν δούλων. Ὁ βασιλεὺς δὲν ἀπέθανεν. Ἐμαρμάρωσε. «Μὰ ὅταν εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, θὰ κατεβῇ ὁ ἄγγελος στὴ σπηλιά καὶ θὰ τὸν ξεμαρμαρώσῃ...».

Κατὰ τὰ μακρά, τὰ ἀτελείωτα ἔτη, τῆς δουλείας ἢ Ὁρθοδοξίας καὶ τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα — ἔστω καὶ τὰ κολλυδογράμματα, ὅπως ἐλέγοντο, τῆς Ὀκτωήχου καὶ τοῦ Ψαλτηρίου — ὑπῆρξαν ἡ ἱερὰ κιβωτός, ἡ ὁποία περιέσωσε τὴν ἑλληνοχριστιανικὴν ψυχὴν τῶν δούλων καὶ ἔδωσε τὴν δύναμιν εἰς αὐτοὺς νὰ ἀντιδράσουν εἰς τὸν κατακτητὴν καὶ παθητικῶς καὶ ἐνεργητικῶς, — μὲ τὴν σειρὰν ὀλόκληρον κινήσεων μέχρι τῆς ἐθνεγερσίας τοῦ Εἰκοσιένα. Σώτειρα, παρήγορος καὶ ἐλπιδοφόρος κιβωτός ἔκλειεν ἐντὸς αὐτῆς τὴν ἀπὸ τῶν παμπάλαιων χρόνων ἐνότητα καὶ συνέχειαν τοῦ Γένους. Οἱ πατριάρχαι καθ' ὅλην τὴν δουλείαν εἶναι καὶ ἐθνάρχαι. Πλείστοι πατριάρχαι καὶ ἀνώτεροι κληρικοὶ ἐργάζονται ὄχι μόνον διὰ τὴν θρησκευτικὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Γένους. Ὁ κατώτερος κληρὸς, πλησίον πάντοτε τοῦ λαοῦ, εἶναι ὁ διαρκὴς σύντροφος, ὁ ἀκούραστος στηλωτὴς τῶν ψυχῶν, ὁ — μὲ τὰ ὀλίγα γράμματά του — διδάσκαλος εἰς τὸ «κρυφὸ σχολεῖο».

Καὶ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς δὲν θὰ λησμονήσῃ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν, ὅτι εἶναι ὁ λαὸς τοῦ Λόγου καὶ τῆς Παιδείας, διότι γνωρίζει ὅτι μόνον ἔτσι θὰ περισώσῃ τὴν ἱστορικὴν του — ἑλληνικὴν καὶ χριστιανικὴν — μνήμην, ὅτι μόνον ἔτσι δὲν θὰ συμβαρβαρωθῇ μετὰ τῶν βαρβάρων. Καὶ ἄλλοτε μὲν ἐκμεταλλεύμενοι οἱ Ἑλληνες τὰς γενικωτέρας ἢ τὰς τοπικὰς δυσχερείας τοῦ κατακτητοῦ, ἄλλοτε δὲ ἐξαγοράζοντες αὐτὸν ἢ ἐξαπατῶντες, προχωροῦν εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐκπαιδεύσεως. Χωρὶς δὲ ποτὲ ἀπὸ τῆς Ἀλώσεως νὰ παύσουν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἐστὶ γράμματα, ὅμως ἀπὸ τοῦ 17ου καὶ κυρίως ἀπὸ τοῦ 18ου αἰῶνος ἰδρύνονται πολυάριθμα σχολεῖα. Σχολεῖα εἰς τὴν Πελοπόννησον, εἰς τὴν Ἡπειρόν, εἰς τὴν Μακεδονίαν, εἰς τὴν Θράκην, εἰς τὴν Κρήτην, εἰς αὐτὸ τὸ στόμα τοῦ κατακτητοῦ: τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν. Καὶ εἰς τὰς παραδουναβίους ἡγεμονίας — τὴν Μολδαυίαν καὶ τὴν Βλαχίαν — ἀμύπητα θὰ συναντήσωμεν σχολεῖα ἑλληνικά, μεγάλας ἐστίας ἀκραιφνοῦς Ἑλληνισμοῦ.

Ἡ κατεύθυνσις εἰς τὰ σχολεῖα εἶναι πάντοτε πρὸς τὴν Ἀρχαϊότητα καὶ τὰ ἐνδοξα ὀνόματά της, ἐπίσης πρὸς τοὺς ἀειμνήστους ἡμῶν αὐτοκράτορας, δηλαδὴ πρὸς τὸ Βυζάντιον. Τὰ πλοῖα τῶν νησιωτῶν ἔχουν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀρχαῖα, — ὀνόματα ἐπιφανῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ Ἑλληνίδων. Τόσον δὲ κυριαρχοῦν

(Συνέχεια στὴ σελίδα 14)

ΜΙΑ ΑΝΕΚΔΟΤΗ ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

Τοὺς ἥρωες πού μὲ τὰ κατορθώματά τους τὰ πολεμικὰ μεγάλωσαν τὴν πατρίδα μας καὶ πάλεψαν γιὰ τὴν λευτεριά της, τοὺς ξέρουμε βέβαια ἀπὸ τὴν ἱστορίαν πού μαθαίνουμε στὰ σχολεῖα, ἀπὸ εἰκόνες ἢ φωτογραφίες τους καὶ ἀπὸ τ' ἀγάλματά τους πού προσπαθοῦν νὰ ἀποδώσουν, ἂν ὄχι τί ἄλλο, τουλάχιστον τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου τους. Ἐχουμε ὅμως καὶ μιὰ πολὺ δικαιολογημένη περιέργεια νὰ μάθουμε ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερες λεπτομέρειες ἀπὸ τὴν καθημερινὴν ζωὴ τους, γιατί ὅλες αὐτὲς τὶς λεπτομέρειες τὶς συνδέουμε ἄμεσα μὲ τὰ κύρια γνωρίσματα τοῦ πολεμικοῦ σθένους αὐτῶν τῶν ἡρώων.

Ἦρως ἀνάμεσα στοὺς ἥρωες, καὶ ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, ὁ Γέρος τοῦ Μωριά. Πόσα γράφτηκαν γιὰ τὸν Κολοκοτρώνη! Μὰ ὅσα καὶ νὰ ξέρουμε, πάντα μένει ἓνα περιθώριον νὰ μάθουμε περισσότερα κ' ἔπειτα ποτὲ δὲν κουραζόμαστε νὰ ξαναγυρίζουμε στὸ ἴδιο θέμα ὅταν πρόκειται γιὰ ἓνα μεγάλο κεφάλαιο ὅπως αὐτὸ πού ἀντιπροσωπεύει ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης. Σῶζονται πάρα πολλὰ ἀνέκδοτα ἀπὸ τὴν πολεμικὴν του ζωὴν, καὶ ἀπὸ τὴν ἰδιωτικὴν, πού ὅμως καὶ αὐτὴ πολεμικὴ πρέπει νὰ τὴν θεωρήσουμε, ἀφοῦ τὴν κατανάλωσε στὸ στρατόπεδο πρῶτα κ' ἔπειτα, σὲ διάφορους ἐθνικοὺς ἀγῶνες. Ἐνας ἀπὸ τοὺς πιστοὺς βιογράφους τοῦ Κολοκοτρώνη, ἓνας ἀπὸ τοὺς καθρέφτες του, θὰ λέγαμε, ἦταν καὶ ὁ σπουδαῖος Ἑπτανήσιος λόγιος Γεώργιος Τερτσέτης, πού ὑπῆρξε μαζὶ καὶ μέγας πατριώτης. Ὁ Τερτσέτης μπορούσε νὰ μείνῃ στὴ Ζάκυνθο ὅπως ἔμειναν τόσοι ἄλλοι λόγιοι, ἀλλὰ ὁ θερμὸς πατριωτισμὸς του τὸν ἐσπρωξε καὶ τὸν ἔκαμε νὰ κατέβῃ στὴν ἐπαναστατημένη Ἑλλάδα καὶ νὰ πάρῃ μέρος σὲ πολλὰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις. Ἐτσι γνώρισε καὶ τὸν Κολοκοτρώνη. Σπουδαῖος ρήτωρ καθὼς ἦταν, ἱστορικὸς καὶ σοφός, σκέφθηκε πὼς ἡ δρᾶσι τῶν μεγάλων ἀγωνιστῶν τοῦ 21 θὰ λησμονιόταν ἀργότερα ἂν δὲν βρισκόταν κάποιος νὰ τὴν ἐξιστορήσῃ, νὰ τὴν διασώσῃ σ' ἓνα βιβλίο. Ἀλλὰ δὲν θέλησε νὰ γράψῃ αὐτὸς ἱστορίαν. Προτίμησε κάτι ἄλλο πὺλ πρωτότυπο. Ἐπεισε μερικὸς ἀπὸ τοὺς μεγάλους ἀγω-

νιστὰς νὰ τοῦ διηγηθῶν αὐτοπροσώπως τὴν ἱστορίαν τους, καὶ αὐτὸς νὰ τὴν καταγράψῃ ὅπως τὴν ἀκουσε ἀπὸ τὸ στόμα τους. Ὁ πρῶτος πού τοῦ διηγεῖται τὴ ζωὴν του εἶναι ὁ Κολοκοτρώνης. Ἀκολούθησαν ὁ Νικηταρᾶς, ὁ Δῆμο - Τσέλιος, ὁ Δεληγιωργόπουλος καὶ ἄλλοι. Ἀπ' αὐτὰ τὰ ἀπομνημονεύματα δημοσιεύθηκαν μονάχα ἐκεῖνα τοῦ Κολοκοτρώνη, ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν.

Ἐπίσης ὁ «Σύλλογος ὠφελίμων βιβλίων» ἐκκυκλοφόρησε τομίδιον μὲ ἀνέκδοτα κείμενα τοῦ Τερτσέτη πού τὰ ἐξέδωσε ὁ Ζακύνθιος λόγιος

Ντίνος Κονόμος. Ἀνάμεσα σ' αὐτὰ εἶναι καὶ μιὰ σκιαγραφία τοῦ Κολοκοτρώνη πού μᾶς τὸν παρασταίνει ὀλοζώντανο. Μᾶς λέει ἀνάμεσα σὲ ἄλλα πὼς ὁ Κολοκοτρώνης εἶχε ἓναν τρόπο νὰ πείθῃ ὅλους τοὺς ἄλλους γιὰ ὅ,τι ἔλεγε. Ὁ λόγος του ἦταν συμβόλαιο. «Τὸ εἶπε ὁ Γέρος» λέγαν ὅλοι οἱ Ἑλληνες. Τὸ πρῶτο πού κοίταζε ὁ Κολοκοτρώνης ἦταν νὰ μὴ λείπουν ζωτροφίες ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες του. Δὲν ἐκρυβε ποτὲ τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ κανέναν. Ὅταν ἦταν ἀσχημὴ μιὰ πολεμικὴ στιγμὴ, τοὺς τὸ ἔλεγε. Εἶχε μιὰ βροντερὴ καὶ μεγάλη φωνή. Τὸ βλέμμα του ἦταν ζωηρό. Σὰν θύμωσε ἀγρίωνε τρομερά, μὰ ξεθύμωσε πολὺ γρήγορα. Ὅταν ἦταν ἄδικος ὁ θυμὸς του, μετανοοῦσε, ἀλλὰ δὲν ἤθελε νὰ τὸν παίρνουν εἰδήσι οἱ ἄλλοι. Δὲν ἐνδιαφέρονταν καθόλου νὰ μαζεύῃ πράγματα ἀξίας γιὰ δικὸ του λογαριασμό. Ὁ Κολοκοτρώνης δὲν χῶνευε καθόλου τοὺς

μελαγχολικοὺς καὶ τοὺς κατσούφηδες. Κοίταζε καὶ στὴν πύλιν δύσκολη στιγμὴ νὰ τὰ βγάξῃ πέρα μ' ἓνα ἄστειο. Ἀγαποῦσε νὰ πειράξῃ πολὺ ἐκείνους πού θύμωναν. Ὅταν ἦταν ἥσυχος δὲν εἶχε μεγάλη ἐτοιμολογία. Σὰν τὸν ἐρέθιζαν ὅμως πηγαινε ροδάνι ἢ γλῶσσα του κ' ἐκ τοῦ προχείρου ἀπαντοῦσε καὶ γιὰ τὰ πύλιν μεγάλα προβλήματα. Τοῦ ἄρεσε νὰ μιλᾷ μὲ πολλὰς παραβολὰς καὶ νὰ ἀνατρέχῃ σὲ παροιμίες καθὼς καὶ στὴ λαϊκὴ μυθολογία, πού τὴν ἤξερε πολὺ καλά. Ἦξερε χιλιάδες παροιμίες καὶ τὶς χρησιμοποιοῦσε στὴν κουβέντα του μὲ μεγάλη εὐστοχία. Εἶχε τρομερὴ παρατηρητικότητα. Ὅταν πήγαινε πεζὸς ἢ καὶ καβάλα, ἐβλεπε τριγύρω του σ' ὅλα τὰ μέρη, καὶ μακριὰ ἀκόμα. Δὲν τοῦ ἐξέφυγε τίποτα, μήτε τὸ πέταγμα ἐνὸς μακρονοῦ πουλιῶ. Εἶχε μεγάλη μνήμη, θυμόντανε καὶ τὰ πύλιν παραμικρὰ πράγματα ἀπ' ὅσα ἄκουε κ' ἐβλεπε. Ἀν κανένας ἀπὸ τοὺς συντρόφους του ἔκανε μιὰ ὁποιαδήποτε παρεκτροπὴν, ἂν π.χ. πείραζε καμμιά γυναῖκα, ὁ Κολοκοτρώνης τὸ μάθαινε καὶ τὸ διηγόταν μὲ γέλια καὶ ἄστεια καὶ μὲ σαρκασμὸ σὲ ὅλους τοὺς ἄλλους. Ἐτσι ὁ παρεκτροπόμενος ἀναγκάζονταν νὰ φύγῃ καὶ νὰ ζητήσῃ θέσιν σὲ ἄλλη μονάδα. Δὲν τοῦ ἄρεσαν καθόλου οἱ κανχησιάρηδες, ὅσοι δηλαδὴ κρατοῦσαν ἀπάνω τους πολλὰ ἄρματα, ντυνόταν φανταχτερὰ καὶ περπατοῦσαν κορδωμένοι. Τότε τοὺς ἐδειχνε περιπαιχτικὰ στοὺς ἄλλους καὶ γελοῦσε μὲ τρόπο πού ἐδειχνε φανερὴ τὴν ἀποδοκιμασίαν του. Δὲν ἦταν καθόλου ἐκδικητικὸς, καὶ μόνον ἐχθροὺς ἤθελε νὰ σκοτώσῃ. Δὲν τοῦ ἄρεσε νὰ μένῃ μέσα σὲ σπῖτια οὔτε μὲς στὶς πόλεις. Ἡ ζωὴ του ἦταν τὸ στρατόπεδο καὶ τὸ ὑπαίθρο. Κοιμόταν πάντα στὸν ἀνοιχτὸ ἀέρα. Ὅταν ἀρρώστανε καμμιά φορά, δὲν ἔτρωγε τίποτα ἐπὶ πολλὰς μέρες, ἀλλὰ ἔπαιρνε τὰ φάρμακα πού τοῦ ἔλεγαν οἱ γιατροί.

Δὲν ἦταν φαγὰς καθόλου ὁ γέρος τοῦ Μωριά, ἀγαποῦσε ὅμως πολὺ τὸ κρέας καὶ ἰδίως τὰ στεγνὰ φαγητά. Ὅσο γιὰ τὸ κρασί, ἔπινε μὲ τὸ φαγητό του ὅσο ἔπρεπε, καὶ μόνον ὅταν ἦταν στὸ στρατόπεδο. Στὰ τραπέζια ἄλλους γιὰ νὰ γίνεταί διασκεδάσι καὶ γέλιο. Τότε μπορούσε κανεὶς νὰ τὸν πειράξῃ μὲ λόγια χωρὶς νὰ τοῦ κακοφαινέται, γιατί δὲν ἤθελε νὰ χαλάσῃ τὴν γενικὴ εὐθυμία.

ΤΟ ΕΙΚΟΣΙΕΝΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ

Τοῦ ΣΠΥΡΟΥ ΜΕΛΑ

(Ὁ ρόλος τῶν κληρικῶν καὶ τῶν δασκάλων)

«Ἡ εὐγνωμοσύνη ἀπαιτεῖ νὰ μνημονεύωμεν τῶν ἀρχαιοτέρων διδασκάλων τοῦ Γένους ἡμῶν» καὶ ὠφελίμον εἶναι νὰ προτιθῇται ἡ ἀρετὴ ἐκείνων καὶ ὁ πρὸς φωτισμὸν τῶν ὁμογενῶν τῶν ζήλος παράδειγμα μιμήσεως εἰς τοὺς νεωτέρους καὶ ἀρμόζει νὰ ἀπονέμῃται εἰς αὐτοὺς δημοσίως ὁ προσήκων ἔπαινος».

ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ Ο ΕΞ ΟΙΚΟΝΟΜΟΝ

Τὸ πνεῦμα εἶναι ὁ πρωτεργάτης
στην Ἀνάστασι τοῦ Γένους. Αὐτὸ
τὸ σήκωσε ἀπὸ τῆ σκλαβιά, γιὰ
νὰ τὸ ξαναφέρει στὴν ἐθνικὴ καὶ
πολιτικὴ αὐτοτέλεια. Καὶ σ' αὐτὸ
πρέπει νὰ τονισθοῦν ὅμοιοι καὶ δο-
ξαστικά. Ἔπese σὲ βαρεὶά δουλεία
τὸ ἔθνος, ἡ πνευματικὴ του ἡγεσία,
φεύγοντας τὸ χατζάρι τῶν ὀρδῶν
τοῦ πορθητῆ, πῆρε τοὺς δρόμους
πρὸς τὴ Δύσι. Μὰ ἡ τεράστια πνευ-
ματικὴ παράδοσι τῆς φυλῆς οὔτε
στιγμὴ δὲν ἔπαυσε νὰ φωσφορίζη
πάνω στὴν καταματωμένη κ' ἐξημνη
γῇ.

Σὲ μιὰ ὑποσημείωσι τῶν «Σχεδιασμάτων» τοῦ Ματθαίου Παράνικα, βρίσκουμε αὐτὴ τὴν ἐκπληκτικὴν περικοπήν : «Δαβὶδ δὲ ὁ Χυτραῖος περιηγητὴς κατὰ τὴν ΙΣΤ' ἑκατονταετηρίδα ὑπερμεσοῦσαν ἠφροάνθη εὐρῶν ἐν τοῖς ἡμέτεροις τόποις ἀνδρας λογιούς καὶ εὐσεβεῖς : Ἡφροάνθης, εἶπεν αὐτῷ ὁ ἀοιδίμος Πατριάρχης Ἱερεμίας ὁ Β' ὅτι καὶ ἔτι σώζονται ἄνδρες τὴν Ἀγίαν Τριάδα καὶ ἐνοοσύντες καὶ γιγνώσκοντες ἐν τόποις τούτοις καὶ δόξαν ἔχοντες εὐσεβῆ. Ἰσθι δὲ περὶ τούτου, ὅτι εἰ καὶ δουλεῖα τὸ Γένος ἡμῶν ὑπέπεσεν, ἀλλ' ἀσεβείας ἀνένυσσε καὶ μένει κηρύττον τὴν εὐσέβειαν».

Δὲν εἶχε στεγνώσει, καλὰ - καλὰ, τὸ αἷμα τῶν Ἑλλήνων τῆς Βασιλίδος, ποὺ γράφτηκαν αὐτὰ τὰ λόγια. Καὶ ὁ δάσκαλος τοῦ Γένους Κωνσταντῖνος ὁ Οἰκονόμος θὰ μᾶς ἐξηγήσῃ αὐτὸ τὸ φαινόμενο (στό «Περὶ γνησίας προφορᾶς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης» σελ. 520) σ' αὐτὴ τὴν περικοπὴ: «Τὸ ἔδαφος τῆς Ἑλλάδος (καὶ οὕτω διακειμένης) δὲν ἔπαυσεν ἐκφέρειν ὡς ἀραιὰς τινὰς ἐπιφυλλίδας καὶ ἄνθη μικρὰ, πεπαιδευμένοις Ἑλληνας, οἵτινες διετήρησαν ἀδιάνογον τῆς παλαιᾶς ἑλληνικῆς παιδείας τὴν συνέχειαν, θεωραπεύοντες ὅσον ἡδύνατο τοῦ ἔθνους τὴν δυστυχίαν, ὡς φανήσεται ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολο-

γίας, όταν συγγραφῇ ὑπ' ἀνδρὸς Ἑλλήνος καταγράφοντος ἐπιμελῶς ὅλων τῶν μετὰ τὴν ἄλωσην γενομένων συγγραφέων τὰ ἑλληνικὰ συντάγματα καὶ τυπωμένα καὶ ἀτύπωτα».

Τέτοια ιστορία προσμένει ακόμα τὸ συγγραφέα της. Τὰ «τυπωμένα» μένουν ἀνερμήνευτα. Καὶ ὅσο γιὰ τ' «ἀτύπωτα», πολὺ φοβᾶμαι πὼς τὰ περισσότερα θάχουν ἐξαφανισθῇ. Ἀντὶ ὅμως τῆς ιστορίας τῆς ἑλληνικῆς Φιλολογίας, ἐνώπιόν μας «πρόκειται» τὸ κολοσσιαῖο καὶ περιλαμπρὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀκτινοβολίας τῆς μεγάλης πνευματικῆς μας παραδόσης καὶ τῶν ἀξίων συνεχιστῶν της στὰ δύσκολα χρόνια τῆς σκλαβιάς : Ἡ ἀπολύτρωσις τῆς φυλῆς ἀπὸ τὸ βαρὺ ζυγόν. Τὸ θαυμαστὸ αὐτὸ ἔργον μιλεῖ πρὸ ἄμεσα κι ἄπειρα πρὸ εὐγλωττα, μὲ τὸν οὐσιαστικὸν τρόπο καὶ μὲ τὸν ὄγκον τῆς πραγματικότητος, γιὰ τὴν καταβολὴ τοῦ πνεύματος.

Ἡ πνευματικὴ λειτουργία εἶχε συγκεντρωθῇ, στὰ δύσκολα χρόνια τῆς σκλαβιάς μας, κάτω ἀπὸ τὸ θόλο τῆς Ἐκκλησίας. Γιὰ πρώτη φορὰ ἴσως, στὴν Ἱστορία τῶν λαῶν παρουσιάστηκε, μὲ τὴν ἑλληνικὴ Ἐκκλησία, τὸ ὑπέροχο αὐτὸ θέαμα, ὅτι ὄχι μόνο δὲ στάθηκε ἀντιδραστικὴ στὴν πρόοδο τῶν φώτων, ἀλλὰ κράτησε ψηλὰ τὴ σωτηρία λαμπράδα τους. Δὲν περιουρίστηκε νὰ γίνῃ μόνο ψυχρὸς καὶ συντηρητικὸς θεματοφύλακας τῆς ἀθάνατης Ἑλληνικῆς Παιδείας, μὰ δούλεψε ὅσο μπορούσε νὰ τὴν ξαπλώσῃ στὸ ἔθνος, προσδοκῶντας ἀπ' αὐτὴν τὴν Ἀνάστασί του. Στάθηκε τεράστια ἡ πρωτοβουλία τῆς Ἐκκλησίας κ' ἡ ἐπιβλητικὴ ἐνίσχυσι ποῦδωσε σ' αὐτὴ τὴ σωτηρία κατεύθυνσι. Κοτὰ σ' αὐτὸ ἦτανε καὶ κατὰ ἄλλο: "Ὅτι ὁ ἱερωμένος καὶ ὁ δάσκαλος, ὁ ἐθνικὸς παιδαγωγός, πραγματοποιήθηκε συχνὰ σ' ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπο.

ΕΕΝ. Ι. ΧΑΤΖΗΣΑΡΑΝΤΟΥ

H 25η MAPTIOY

Ἡ 25ῃ Μαρτίου εἶναι ἕνας ἀπὸ τοῦ μεγάλου σταθμοῦ τῆς φυλετικῆς μας πορείας. Πορείας μακράς, διὰ μέσου αἰῶνων πολλῶν, ἐχθρῶν μεγάλων, θριαμβικῶν κοσμοϊστορικῶν καὶ συγκλονιστικῶν πτώσεων, διὰ μέσου γεγονότων πού ἐπαίξαν σπουδαῖον ρόλον εἰς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ὅλης ἀνθρωπότητος. Διότι ἡ ζωὴ, ἡ πολιτισμοί, αἱ πρόοδοι καὶ αἱ ὑποχωρήσεις τοῦ καθολικοῦ πνεύματος, αἱ παλλήροισι καὶ αἱ ἀμώπτιδες τῆς ἀπεραντοῦ αὐτῆς θαλάσσης, ἡ ὅποια δομᾶται ἀνθρωπίνως δυναμισμόν, ἐξηρτήθησαν πάντοτε ἀπὸ τὸν βαθμὸν ἀκτινοβολίας, εἰς τὸν ὁποῖον ἡδυνήθη νὰ φθάσῃ ὁ Ἑλληνικὸς ἥλιος.

“Οταν κατά την περίοδον τῆς Ρώμης, ὁ Ἑλληνικὸς παράγων ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τοῦ θέατρον τῆς ἱστορίας, καθολικαί ἐπῆλθον ἡμίαι, μὲ ἀποτελέσματα ἀνυπολογίστου ἐκτάσεως διὰ τὴν διάδοσιν τοῦ φωτός. Εἶναι λοιπὸν προφανὲς ὅτι ἀπεριγραπτὸς ἡμίαι τὴν ὁποίαν ἐπροκάλεσε ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος ἡ συντριβὴ τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας, μετὰ τὴν ἀλυσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀφοῦ δι’ αὐτῆς ἐμμελλε τὰ δύσθη τοῦ λαμπρότερον ἄστρον τοῦ ὁποῖον ἐφώτισε μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης εἰς τὸ ἀνθρωπίνον στερεῶμα. Ἐπὶ 400 ἔτη συνεζῆτο ἡ ἐκλειψις τοῦ Ἑλληνικοῦ ἥλλου. Τὰ χρώματα τὰ ὁποῖα ἡγάπησαν οἱ θεοί, τὰ ἅγια μάρμαρα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐσκόρπισαν τὸ χρυσάφι τους αἱ λαμπρότεραι δόξαι τῆς ἱστορίας, ὁλόκληρος ἡ Ἑλληνικὴ γῆ, ἐστῆναξέ κάτω ἀπὸ τὴν ὀπλὴν τοῦ θωμανικοῦ κέλῃτος. Ἀλλὰ κάτω ἀπὸ τὰ ράκη τὰ ὁποῖα ἐκάλυπτον τὰ ἀδύνατα σώματα τῶν σκλάβων, ὑπῆρχεν ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ, ἡ ὁποία κυνηγῆμένη, ἐκπατρισμένη, αἰματομένη, καθηλωμένη ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τῆς, εὗρίσκετο ἐν ἐγνήρῳσει. Μέσα εἰς μίαν Εὐρώπην ἡ ὁποία ἐκυριαρχεῖτο ἀπὸ τὸ δόγμα τοῦ ἰσχυρότερου, αὐτοὶ οἱ ὀλίγοι, οἱ ρακένδνυτοι Ἕλληνες, ἐξάπέλυσαν ὅλον τὸν ἀφαντάστου ὀρμητικὴν φύσιν τῶν δυναμισμῶν, δημιουργοῦντες τὰς λαμπρότερας σελίδας τῆς ἡρωϊκῆς μας ἱστορίας.

Είναι αξίωμα ιστορικῶς ἀνεγνωρισμένον ὅτι ὅποιοι ἀποφασίσαι νὰ ἀγωνισθῇ σκληρὰ ἐξασφαλίζει πάντοτε τὴν νίκην καὶ τὴν ἐπιτυχίαν. Ἡ Ἐθνικὴ τῆς Ἑλλάδος Ἱστορία ἐξελίσσεται ἐπάνω εἰς μίαν σταθερὰν τροχίαν καὶ ἐκπληρώνει πάντοτε τὸν ἴδιον προορισμόν· οἱ ὀλίγοι νὰ μάχωνται διὰ τοὺς πολλούς. Οἱ ὀλίγοι ἀριθμητικῶς ἀλλὰ πανίσχυροι πνευματικῶς, μὲ τὴν πνευματικὴν δύναμιν των κατευθύνουν τὴν ὕλην ἰσχύιν εἰς ἐπιτεύγματα ποὺ ἐξυψώνουν τὴν ἀνθρωπότητα δόλοκληρον εἰς ἀνωτέρους ὁρίζοντας.

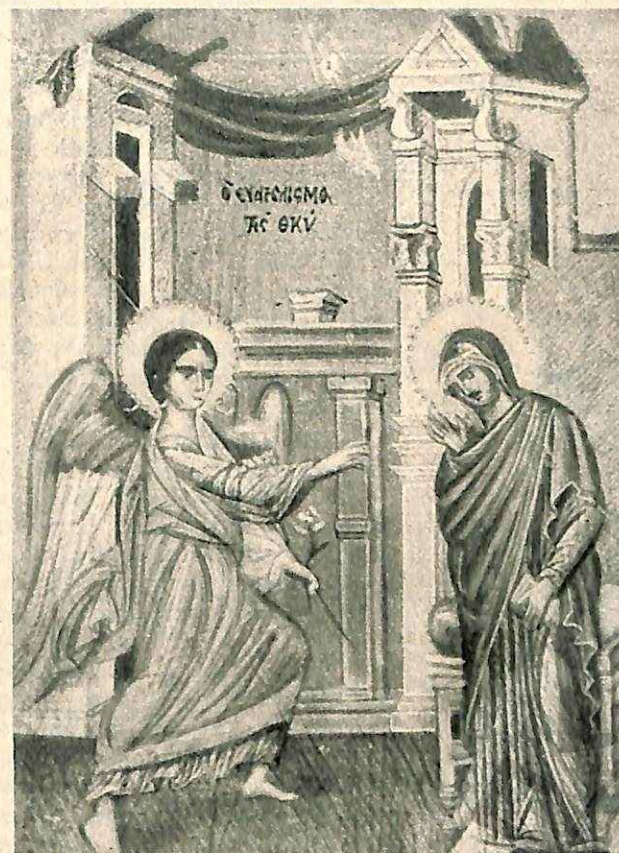
Ὁ ἀγὼν τοῦ 1821 ἔχει μόνον ἐδικαίωσε
τὴν μεγάλην διὰ τὸν ἀνθρώπινον πολιτι-
στικὴν ἱστορίαν μας, ἀλλὰ καὶ ἔγραψε μίαν
ἀκόμη σελίδα ἀθάνατου μεγαλείου, εἰς
τὴν ὅποιαν ἡ ἡθικὴ ἀνωτερότης ἀνευ-
ρίσκει πηγὴν θαυμαστοῦ νάματος, ἀπὸ
τοῦ ὁποῖο ἀναστῶν Ἄσολ καὶ Ἑθὺν, Ἐκ-
στατικοί, ἄς ἀνασκοπήσωμεν σήμερον, ἐ-
πέτειον τῆς Μεγάλῃς ἐορτῆς, τὴν μακαρι-
α-ζωῶν τοῦ Ἑθνους, ἀντιλοῦντες δυνάμιν
διὰ τὸ παρὸν καὶ πλῆστιν διὰ τὸ μέλλον.

ΣΠΥΡΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΧΑΙΡΕ, ΝΥΜΦΗ ΑΝΤΥΜΦΕΥΤΕ

Οἱ Χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου εἶναι τὸ ωραιότερο
 θρησκευτικὸ ποίημα τῶν αἰώνων. Κανένας λαὸς σὲ
 καμμιὰ γλῶσσα, σὲ καμμιὰν ἐποχὴ καὶ σὲ καμμιὰ
 θρησκείαν δὲν ἔχει φθάσει στὸ ἐπικὸ καὶ λυρικὸ μαζὶ
 ὕψος τοῦ Βυζαντινοῦ ποῦ ἔγραψε τὸν Ἀκάθιστον
 Ὑμνο.

*Απειρες μελέτες ἔχουν γραφτῇ γύρω ἀπὸ τὸν ποιητὴ τῶν Χαιρετισμῶν, πὺν οἱ μακρυνοὶ πρόγονοί.

μας τοὺς πρωτοέφαλαν σὲ μιὰν ὀλονυχτία μέσα
στὸ ναὸ τῶν Βλαγεονῶν.

Πότε ἀκριβῶς καὶ ποὺς ἔγραψε τὸ μεγαλόρηγμα αὐτό; Ἀσυντυχῶς δὲν ἔχουμε καμμιάν ἀσφαλῆ μαρτυρία. Ἡ ἐπικρατέστερη εἶναι πῶς τὴν τελετὴ τῶν «εὐχαριστηρίων» τὴν ἐνεπνεύσθη ὁ Πατριάρχης Σέργιος ὁ πρῶτος, πού ἀπὸ τὸ 608 ὡς τὸν θάνατό του (639) κατεῖχε τὸν θρόνο, γιὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴ εὐγνωμοσύνη τῶν Βυζαντινῶν στὴν Πολιούχο τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὴν «Υπερμαχὸν Στρατηγόν», ἡ ὁποία ἔσωσε τὴν Βασιλεύουσαν μ' ἓνα θαῦμα τῆς: ἐνῶ τ' ἀπειράριθμα στίφη τῶν Περσῶν καὶ τῶν Ἀβάρων, μὲ βοηθοὺς τοὺς συμμάχους τοὺς Σλάβους, εἶχαν ξεχυθῇ στὸ Βόσπορο καὶ παρὰ λίγο θὰ ἀνάγκαζαν τοὺς γενναίους ἀλλὰ ὀλιγάριθμους Βυζαντινοὺς νὰ ὑποκύβουν, ἔσπασε θύελλα φοβερή. Τὰ περισσότερα πλοῖα τῶν ἑχθρῶν ἐβροῦλιαξαν, οἱ Σλάβοι φύγανε πανικόβλητοι καὶ οἱ βάρβαροι ἐπιδρομεῖς ἀναγκάσθηκαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὸν ἀγῶνα.

Φαίνεται πὼς ἀρχικὰ ὁ Ἀκάθιστος Ὕμνος δὲν εἶχε τὴν σημερινή του μορφή. Ὅπως ὁ πατριάρχης Σέργιος ἐβάσισε τὴ σύνθεσίν του σὲ μιὰ λιτανεία ποὺ εἶχε γίνει, στὸν ἴδιο ναὸ τῶν Βλαχερνῶν, γιὰ ν' ἀναπεμφθοῦν εὐχαριστήρια τὸ 588, μετὰ τὴν ἀπόκρουσι τῶν ἐχθρικῶν δυνάμεων ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Μανρίκιο, ἔτσι καὶ ἄλλοι, ἀργότερα, συνεπλήρωσαν τὸ ἔργο του. Ποιητὴς τοῦ ἐξαισίου μέρους τῶν Χαιρετισμῶν ποὺ ἀρχίζει μὲ τὸ « Ἀγγελος πρωτοστάτης » θεωρεῖται ὁ ἀσυνήκτος ἐκκλησιαστικὸς ὕμνωδὸς Ῥωμανὸς ὁ Μελωδός, ποὺ ἐγεννήθη στὴ Συρία κατὰ τὰ τέλη τοῦ πέμπτου αἰῶνος. Ἡ ποιητικὴ τέχνη τοῦ Ῥωμανοῦ, τὸν ὁποῖον ἡ ἐκκλησία ἔχει κηρύξει ἅγιον καὶ ἐορτάζει τὴν μνήμη του τὴν 1 Ὀκτωβρίου, εἶναι ἀξιοθαύμαστη γιὰ τὸ βάθος τοῦ αἰσθήματος, τοῦ ὕψους τῆς φαντασίας, τῆ στερεότητος τῆς ἀρχιτεκτονικῆς καὶ τῆ γοητείας τοῦ λόγου. Τὸν ἑνατον αἰῶνα ἔπαιε ἄλλος ὑμνογράφος, ὁ Ἰωσήφ, ἤρθε νὰ προσθέσῃ στὸν Ἀκάθιστον Ὕμνον τὸν θαυμασίον κανόνα του.

Τόσο η ουσία όσο και η μορφή του αριστουργημα-
τικού θρησκευτικού έργου είναι υπέροχες. Και μόνον
αυτό θ' ἀρκοῦσε γιὰ νὰ ἐπιβάλλῃ στὴν παγκόσμια
συνείδησι τὴν βυζαντινὴ τέχνη καὶ νὰ δικαιώσῃ τὴν
ὀψιμην φήμην της. Γιατὶ πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἐπὶ
αἰῶνες ὁλόκληρους ἦταν παραγνωρισμένη. Ἄν καὶ
ἀπ' αὐτὴν ἐπήγαγε ἡ Ἀναγεννησις, οἱ ὀλιστικὲς
ἀντιλήψεις τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ ἐσκέπασαν
κάτω ἀπὸ τὴ στάχτη τοὺς τὸν ἀποπνευματωμένο
βυζαντινὸν ἀσκητισμό. Κι ὅπως πολλοὶ ἄνθρωποι
ἀποφεύγουν συστηματικὰ ν' ἀναφέρουν τὸν εὐεργετὴ
τοὺς, ἔτσι θεληματικὰ ἔκλεισαν τὸ στόμα τοὺς ἐκείνοι
ἀκριβοῦς, πὸν ἄπειρα στοιχεῖα ἔδανείστηκαν ἀπὸ τὴ
βυζαντινὴ σκέψιν. Ἐκτός ἀπὸ μερικὸς δικούς μας
σοφούς, πὸν ἔζησαν σὲ διάφορα χρονικά διαστήματα
ὑστερὰ ἀπὸ τὸ πέσιμο τῆς Πόλεως ὡς τὴν Παλιγγε-
νεσία, κατὰ τὸν περασμένο μὲν αἰῶνα φωτισμένοι
καὶ εἰλικρινεῖς ξένοι συγγραφεῖς, ὅπως ὁ Γάλλος
Ντὶλ κι ὁ Γερμανὸς Κροὺμπάχερ, ἄρχισαν νὰ μελετοῦν
καὶ νὰ ἐξαίρουν τὴν ἀξίαν τῆς βυζαντινῆς λογοτεχνίας,
ἀρχιτεκτονικῆς, ζωγραφικῆς καὶ ἐκκλησιᾶς μουσικῆς.

Τὸ γιατί οἱ Χαιρετισμοὶ ἐπιλοφορήθηκαν ἀκαθιστος ὕμνος, μᾶς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Συναξαριστὴς με μίαν πυκνὴν φράσιν του : « ὀρθοστάδην ὁ λαὸς κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην τὸν ὕμνον τῇ τοῦ Λόγου Μητρὶ ἐμελῶσαν ». Ἐφελνε, μεταστωμένο ἀπὸ τὸ διθυραμβικὸ ὄθος καὶ τὴν θερησκευτικὴν ὑποβλητικότητά των 24 οἰκίων, δόκλιτρο τὸ πλήρωμα τῆς ἐκκλησίας, συνοδεύοντας τοὺς ἱερωμένους καὶ τὸ χορὸν, χωρὶς καθεῖς νὰ αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη νὰ καθήσῃ. Κι ὅπως βεβαιώνει κάποιος παλιὸς χρονικογράφος, μάτια ἀνήλικων παρθένων φωτεινὰ καὶ ἡλικιωμένων θαμπωμένα ἀπὸ τὸν χρόνον, μάτια πολεμιστῶν ἀγρωπὰ καὶ ταπεινὰ λαϊκῶν τύπων, λογῆς λογῆς μάτια, δακρύζανε ὅταν οἱ καλλίφωνοι ψάλτες ἐφθάναν στὴν κατακλείδα τοῦ θεομητορικοῦ εὐχαριστήριον τροπαιον :

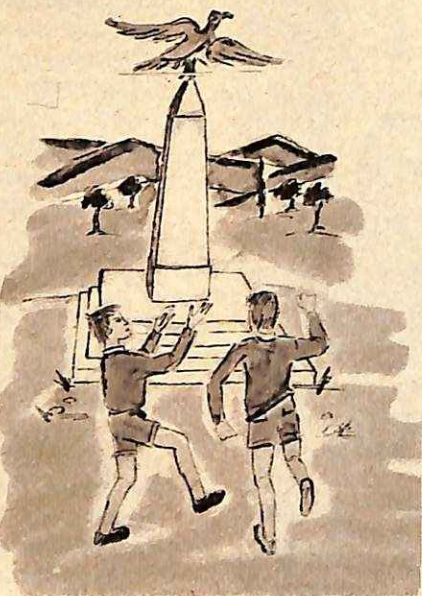
«Χαῖρε, Νύμφη Ἀνούμφευτε!»

Ο άετός του Ηρώου

Σάν τελειώναμε, κάθε απόγευμα, τὸ σχολεῖο, πρὶν πᾶμε σπίτια μας, χυνόμαστε ὅλοι στὴ μεγάλη πλατεία τῆς μικρῆς μας πόλης, πού ἦταν καὶ πρωτεύουσα τοῦ νησιοῦ. Μπροστὰ ἀπὸ τὴν πλατεία καὶ πέρα ἀπὸ τὸν κεντρικὸ δρόμο, χαμηλὰ καὶ πρὸς τὰ κάτω, πίσω ἀπὸ κάτι πλαγιές σκεπασμένες φρύγανα καὶ καλάμια βλέπαμε τὴ θάλασσα, φουρτουνιασμένη τίς πιδὲ πολλές φορές. Στὴν ἀνατολικὴ πλευρὰ τῆς πλατείας, μπρὸς σ' ἓναν μαντρότοιχο, οἱ χωρικοὶ πού κατέβαιναν ἀπὸ τὰ χωριά δένανε τὰ ζῶα τους καὶ πηγαιναν στὴν ἀγορὰ νὰ ψωνίσουν. Στὸ βάθος τῆς πλατείας ὅλο τὸ μάκρος τῆς τὸ ἐπιανε τὸ μακρὺ κτίριο τοῦ «Γηροκομεῖου», μὲ τὸν μεγάλο δεντροφυτεμένο περίβολο. Στὰ λιγοστὰ παγκάκια τῆς αὐλῆς, σάν ἦταν καλὸς καιρὸς, βγαίναν καὶ καθόνταν ἀσάλευτοι, σάν ἀγάλματα, οἱ γερασμένοι τρόφιμοι τοῦ «Γηροκομεῖου» — κ' ἐμεῖς, κολλημένοι στὰ κάγκελα τοῦ κήπου, τοὺς περιεργαζόμαστε μὲ τὴ μυστηριακὴ περιέργεια πού ἔχουν τὰ παιδιά γιὰ τοὺς γέρους. Μπροστὰ ἀπὸ τὸ κτίριο, ἦταν φυτεμένες σειρὲς ἀπὸ πικροδάφνες, πού τὴν ἄνοιξι πετοῦσαν ἄσπρα καὶ κόκκινα λουλούδια. Ἐκεῖ, πίσω ἀπὸ τίς πυκνὲς καὶ πράσινες τοῦρες, παίζαμε κρυφτό. Ἄλλοι παίζανε βώλους, ἄλλοι κυνηγητό, ἄλλοι κλέφτες καὶ στρατιῶτες καὶ δυὸ-τρεῖς, πάντα οἱ ἴδιοι, κάναν ἀργὲς βόλτες γύρω ἀπὸ τὸ «Ἡρῶν» τῆς πλατείας καὶ συζητοῦσαν σοβαρά...

Αὐτὸ τὸ «Ἡρῶν», ὑψωνόταν ἀπὸ τὸ κέντρο τῆς πλατείας, ἐπιβλητικὸ καὶ κομψό. Ἦταν λαξευμένο σὲ ἄσπρο μάρμαρο καὶ τὴν κορυφή του τὴ στόλιζε καμαρωτὰ ἓνας ἄετός μὲ ἀνοιγμένα τὰ φτερά του, σάν ἑτοιμὸς νὰ πετάξῃ. Αὐτὸς ὁ ἄετός συμβόλιζε τὴ δόξα ἐκείνων πού εἶχαν πέσει γιὰ τὴν πατρίδα καὶ πού τὰ ὀνόματά τους ἦταν χαράγμένα μὲ χρυσὰ γράμματα στὶς πλευρὲς τοῦ «Ἡρώου». Ἄν καὶ τὰ ξέραμε ἀπόξω καὶ ἀνακατωτὰ αὐτὰ τὰ ὀνόματα, πάντα πηγαίναμε καὶ στεκόμαστε ἐκεῖδὰ μπρὸς στὸ

«Ἡρῶν» καὶ τὰ διαβάσαμε καὶ τὰ ξαναδιαβάσαμε. Λὲς κ' εἶχαν μιὰ μαγικὴ δύναμι αὐτὰ τὰ χρυσοχαραγμένα ὀνόματα καὶ δὲν ἄφηναν τὰ μάτια μας νὰ ξεκολλήσουν ἀπὸ πάνω τους. Καὶ ἦταν πολλοὶ αὐτοὶ πού εἶχαν πέσει γιὰ τὴν πατρίδα, ἀνάλογα μὲ τὸν πληθυσμὸ τοῦ νησιοῦ: Στρατηγὸς τὰδε, Συνταγματάρχης τὰδε καὶ τὰδε. ταγματάρχαι τρεῖς - τέσσερις, κι ἀκολου-

Σκetch. ΗΛ. ΓΕΩΡΓΙΟΥΤΖΟΥ

θοῦσε μιὰ ὀλόκληρη στήλη ἀπὸ ὀνόματα ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν. Καὶ δίπλα σὲ κάθε ὄνομα ἡ ἡμερομηνία καὶ τὸ μέρος πού πέσανε. Κ' ἦταν σὰ νὰ τοὺς φανταζόμαστε ζωντανούς μπροστὰ μας, ψηλούς, μὲ λαμπρὲς στολές, μὲ ἀστραφτερά γαλόνια, μὲ μακρυὲς σπάθες, ἄλλους καβάλα, ἄλλους πεζοὺς, ἑτοιμοὺς πάντα νὰ ὀρμήσουν μπροστὰ, κάτω ἀπὸ τίς σημαῖες πού κυμάτιζαν γαλανόλευκες στὸν ἀέρα, ἐνῶ οἱ μουσικὲς παίζανε πολεμικὰ τραγούδια. Καὶ στὴν κορυφή τοῦ «Ἡρώου» ὁ ἄετός, ἀσάλευτος καὶ καμαρωτὸς πά-

ντα, σοβαρὸς καὶ σάν ἑτοιμὸς νὰ πετάξῃ, τοὺς προστάτευε μὲ τὰ πλατιά του μαρμάρινα φτερούγια. Καὶ νομίζαμε πὼς κ' ἐμᾶς μᾶς προστάτευε.

Ἐκεῖνο τὸ δειλινό, ἡ πλατεία ἄδειασε γρήγορα ἀπὸ τὰ παιδιά γιατί ἔκανε τσουχτερὸ κρῦο. Εἶχαμε μείνει μόνο τέσσερα - πέντε, τουρτουρίζοντας κ' ἔχοντας τὰ χέρια μας χωμένα στὶς τσέπες μας. Ἐρημιά ὀλόγυρα, ἡ θάλασσα κάτω βούιζε μανιασμένη, κάτι μαγαζάκια ἀπέναντι στὸ δρόμο εἶχαν κλείσει, οἱ γέροι κοιμόντανε μέσα στὸ «Γηροκομεῖον» καὶ οἱ χωρικοὶ εἶχαν πάρει τὰ ζῶα τους κ' εἶχαν φύγει. Ἐτοιμαζόμαστε κ' ἐμεῖς νὰ φύγουμε, ὅταν ἄξαφνα ὁ Μένης μᾶς λέει:

— Δὲ βάζουμε σημάδι τὸν ἄετό, νὰ ρίξουμε μερικὲς πέτρες, νὰ ζεσταθοῦμε;

Πολλὲς φορές οἱ κακὲς ιδέες, οἱ κακὲς προτροπές, πιάνουν μέσα μας, πιδὲ εὐκόλα ἀπὸ τίς καλές. Καὶ χωρὶς νὰ τὸ καλοσκεφθοῦμε, ξεχνώντας τὸν ὀνόματά τους ἡρώες πού τὰ χρυσὰ τους ὀνόματα εἶχαν ἀρχίσει νὰ μισοσβήνουνται μέσα στὶς σκιὲς τοῦ δειλινοῦ, ἀρπάξαμε πέτρες — ἡ πλατεία ἦταν ἄσπρωτη — κι ἀρχίσαμε νὰ πετροβολᾶμε τὸν ἄετό. Βροχὴ πέφτουνε οἱ πέτρες ἀπάνω του. Μπάμ ἀπὸ δῶ, τσάφ ἀπὸ κεῖ, τράκ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά. Ὅσο ἀκούγαμε τὸν ξερὸ θόρυβο πού κάνανε πέφτοντας ἀπάνω του, τόσο πιδὲ μανιακὰ τὸν πετροβολοῦσαμε.

Ὁλοένα σκύβαμε στὸ χῶμα κι ἀρπάξαμε καὶ ξαναρπάξαμε πέτρες, καὶ τοῦ τίς τινάξαμε μὲ δύναμι καὶ θυμό, σὰ νὰ πολεμοῦσαμε μαζί του. Μὰ ὁ ἄετός, ἀσάλευτος, ἀλύγιστος, στεκόταν ἐκεῖ μὲ τὰ δυὸ του μαρμάρινα πόδια καὶ τ' ἀνοιγμένα του φτερά, καὶ θαρρεῖς πὼς μᾶς περιφρονοῦσε ὀλότελα, κοιτάζοντας πέρα μὲ τὰ καρφωτὰ του μάτια, πολὺ πέρα, πάνω ἴσως καὶ μέσα ἀπὸ τὸ ἀπέναντι βουνὸ πού ὀλοένα καὶ μαύριζε, πέρα κι ἀπὸ τὴ θάλασσα, βλέποντας ἴσως τὰ καινούργια μέρη πού εἶχε ἀπελευθερώσει ὁ στρατός μας — γιατί ἀκόμα πολεμοῦσε. Μπορεῖ ὁ ἄετός νὰ ἔβλεπε κιόλας τὰ μέρη πού

εἶχαν πέσει τόσα παλληκάρια ἀπὸ τὸ νησί μας. Κ' ἐμεῖς, δὸς του νὰ τὸν πετροβολοῦμε. Μὰ ἐκεῖνος ἦταν σκληρός, πυκνός, περιφρονητικὸς καὶ τὸ μαρμάρينو κορμὶ του ἄντεχε...

Βέβαια, ὅλες οἱ πέτρες δὲν τὸν πιάνανε, γιατί ὁ στόχος ἦταν κάμποσο ψηλός. Γιὰ νὰ τὸν σημαδεύουμε, ἔπρεπε νὰ σηκώνουμε πολὺ ψηλὰ τὸ κεφάλι μας. Κ' εἶχαμε ἀρχίσει πιδὲ νὰ ἰδρώνουμε καὶ νὰ κουραζώμαστε, ὅταν, ξάφνου, ἀκούμε ἓναν κρότο πιδὲ σκληρό, πιδὲ παράξενο, σὰ νὰ ἔσπαζε κάτι — καὶ μονομιᾶς βλέπουμε νὰ πέφτῃ στὰ πόδια μας ἓνα κομμάτι ἀπὸ τὴ γαμψή του μύτη. Μιὰ πέτρα τὸν εἶχε βρεῖ σὲ καίριο σημεῖο καὶ τὴν εἶχε σπάσει. Τρομαγμένοι, κοιτάξαμε τὸν ἄετό. Καὶ σάν εἶδαμε τὴν κουτσουρεμένη του μύτη, καταλάβαμε τί κακὸ εἶχαμε κάνει. Στὴν ἀρχή, φόβος μᾶς κυρίευσε. Θέλαμε νὰ φύγουμε, νὰ τρέξουμε, νὰ πᾶμε σπίτια μας γιὰ νὰ κρυφτοῦμε. Χωρὶς νὰ ποῦμε τίποτα στὴν ἀρχή, καὶ ρίχνοντας λοξές, φοβισμένες ματιές ὀλόγυρα μὴ πὼς μᾶς εἶδε κανεὶς καὶ μᾶς ἀμαρτυρήσῃ, ξεκινήσαμε γιὰ τὰ σπίτια μας. Μὰ πρὶν χωρίσουμε, πετιέται καὶ λέει ὁ Μένης:

— Δὲν τὴν ἔσπασα ἐγὼ τὴ μύτη του...

— Μήτε ἐγὼ, συμπληρώνει ὁ Μιλτιάδης.

— Μιὰ φορά οὔτε ἐγὼ τὴν ἔσπασα, ἐπαναλαμβάνει σάν ἡχώ, ὁ Γαβρίλης.

— Ἐγὼ δὲν τὴν ἔσπασα, εἶπα τελευταῖος ἐγὼ.

Σωπάσαμε καὶ κοιταζόμασταν σάν ἐνοχοι. Ὁ Μιλτιάδης ἔδειχνε πὼς σκεφτότανε, πὼς κάτι γύρευε νὰ ξεδιαλύνῃ. Ἄν δὲν τὴν ἔσπασε κανεὶς ἀπὸ μᾶς, τότε ποῖος τὴν ἔσπασε; Κανεὶς δὲν ἀπάντησε. Τότε ὁ Μιλτιάδης, κάρφωσε τὰ μάτια του στὸ Μένη, καὶ τοῦ φώναξε:

— Μένη, ἐσύ τὴν ἔσπασες, ἐσύ!

— Ἐγὼ; διαμαρτυρήθηκε ὁ Μένης. Ἐγὼ; Λάθος! Ἐγὼ δὲν ξέρω νὰ σημαδεύω! Ἐσύ, Μιλτιάδη, ξέρεις καλύτερα ἀπὸ μένα νὰ σημαδεύῃς! Μά...κι ἂν τὴν ἔσπασα ἐγὼ, πὼς θὰ τὸ ἀποδείξεις;

Τότε θυμώνει ὁ Μιλτιάδης καὶ τοῦ φωνάζει: «Ἐσύ τὴν ἔσπασες, γιατί ἐσύ εἶχες τὴν ἰδέα νὰ πετροβολήσουμε τὸν ἄετό! Κανεὶς ἀπὸ μᾶς τοὺς ἄλλους δὲν τῷχε σκεφθῇ! Ἐσύ ὅμως πῆρες τὴν ἰδέα καὶ μᾶς παρέρυες! Φταίμε ὅμως κ' ἐμεῖς πού σ' ἀκούσαμε! Παρα-

δέξου το!». Ὁ Μένης, ἔσκυψε τὸ κεφάλι του χωρὶς νὰ μιλήσῃ. Ὁ Γαβρίλης ἔβλεπε τὸ κεφάλι του φοβισμένος: «Τί θὰ γίνῃ σάν τὸ μάθουνε σπίτι... τί θὰ γίνῃ σάν τὸ μάθουνε στὸ σχολεῖο... Ὡχ, τί κάνουμε...» Ἀμίλητοι καὶ ντροπισμένοι, γυρίσαμε σπίτια μας. Ἐκίνα πὼς δὲν πεινοῦσα κ' ἔπρεπε νωρὶς νὰ κοιμηθῶ. Εἶδα στὸν ὕπνο μου πὼς εἶχα στήσει μιὰ μεγάλη σκάλα στὸ «Ἡρῶν» κι ἀνεβασμένους ψηλά, προσπαθοῦσα νὰ κολλήσω τὸ σπασμένο κομμάτι στὴ μύτη τοῦ ἄετου. Μὰ ἐκεῖνο ὅλο γλιστροῦσε ἀπὸ τὰ χέρια μου κ' ἔπεφτε στὴ γῆ, κ' ἐγὼ ὀλοένα ἀνεβοκατέβαινα καὶ τὸ ἐπιανα καὶ τὸ ξανακολλοῦσα, κι αὐτὸ ὀλοένα ξανάπεφτε στὴ γῆ...

Τὸ πρωτὶ, στὸ σχολεῖο, ὁ δάσκαλός μας, ὁ κύριος Θωμᾶς, εἶχε ἓνα σταθῶ ρίχνοντας πέτρες! Τώρα καταλαβαίνω τί ἀνοησία ἔκαμα! Τι μωρήστε με... ἀλλά, κύριε..., ἀλλά, κύριε, (καὶ ἐδῶ ὁ Μένης δάκρυσε) θέλω νὰ πιστέψετε πὼς δὲν εἶμαι ἐχθρὸς τῆς πατρίδας... Naί, κύριε, δὲν εἶμαι...

Μὲ τὴ σειρά μας, ὁ Μιλτιάδης, ὁ Γαβρίλης κ' ἐγὼ, σηκωθήκαμε καὶ πήγαμε κοντὰ στὸ Μένη:

— Δὲν ἦταν μόνος τοῦ ὁ Μένης, κύριε... Καὶ οἱ τέσσερις πετροβολήσαμε τὸν ἄετό, λέει ἄργα ὁ Μιλτιάδης — κ' εἶχε γίνῃ τὸ πρόσωτό του κατακόκκινο. Ἦμαστε παρὰ...

Ἄλλὰ οὔτε ἐγὼ εἶμαι ἐχθρὸς τῆς πατρίδας... οὔτε ποτὲ θὰ γίνω...

Ὁ κύριος Θωμᾶς ἔδειχνε φανερά πὼς εἶχε συγκινηθῇ, μὰ κρατοῦσε τὴν αὐστηρότητα τοῦ ὕφους του. — Καθῆστε, εἶπε τέλος... Ἡ μάλλον, ὄχι: πηγαίνετε καλύτερα σπίτια σας. Ὁᾶ μιλήσω μὲ τοὺς γονεῖς σας. Naί, αὐτὸ πού κάματε, γονεῖς σας. Naί, αὐτὸ πού κάματε, ἦταν μιὰ μεγάλη ἀπερίσκεψία. Πιστεύω πὼς θὰ σᾶς γίνῃ μάθημα γιὰ ὅλη σας τὴ ζωὴ. Ποτὲ νὰ μὴν λησμονήσετε τὴν κουτσουρεμένη μύτη τοῦ ἄετου μας! Γιατί μπορεῖ ἡ ζωὴ νὰ σᾶς παρουσιάσῃ πολλοὺς ἀνάλογους πειρασμούς. Μὴν ἀφήνετε τὸν ἑαυτὸ σας νὰ παρὰσέρνεται ἀπὸ τὴν πρώτη ὁρμή, ἀπὸ τὴν πρώτη κακὴ ἰδέα πού σᾶς κυριεύει. Ἐπὶ μόνον θὰ γίνετε ἄξια παιδιά τῆς πατρίδας...

Ὁρμητικὰ χειροκροτήματα σκέπασαν τὰ τελευταῖα λόγια τοῦ κυρίου Θωμᾶ. Πρῶτος ἄρχισε ὁ Μένης κ' ἐξακολουθοῦσε νὰ χειροκροτῇ, δακρυσμένος, κι ὅταν ἀκόμα τ' ἄλλα παιδιά εἶχαν πάψει...

Κι αὐτὸς ὁ ἄλλος, εἶναι ὁ Ἄετός! Naί, ὁ ἴδιος ὁ Ἄετός μὲ τὴν κουτσουρεμένη μύτη! Γιατί ξέρετε πού πήγε κ' ἔστησε φωλιά τώρα, αὐτὸς ὁ λαβωμένος ἄετός; Ἐστησε τὴ νέα του φωλιά μέσα στὴ συνειδήσι ἐκείνου πού τὸν πρόσβαλε μὲ μιὰ πετριά!

Ὅλα τὰ παιδιά μαρμαρώσαμε. Ὅλοι, κ' ἐμεῖς ἀκόμα, κοιτάξαμε τὸν κύριο Θωμᾶ, σὰ νὰ τὸν βλέπαμε γιὰ πρώτη φορά. Πέρασαν ἔτσι κάμποσα δευτερόλεπτα μέσα στὴν παγωμένη σιωπῇ. Ὅπου, ἀκούγεται ἓνας θόρυβος, σάν κάποιος νὰ κινήθηκε στὸ θρανίο. Ἦταν ὁ Μένης, πού σηκώθηκε ἄργα, καὶ μὲ σκυμμένο κεφάλι προχώρησε πρὸς τὴν ἑδρά:

— Ἐγὼ, κύριε, φταίω! Ἐγὼ πετροβόλησα τὸν ἄετό... μετανοῶ...

Ἀμέσως μετανόησα μόλις εἶδα τὴν σπασμένη του μύτη... Ἦθελα νὰ ζεσταθῶ ρίχνοντας πέτρες! Τώρα καταλαβαίνω τί ἀνοησία ἔκαμα! Τι μωρήστε με... ἀλλά, κύριε..., ἀλλά, κύριε, (καὶ ἐδῶ ὁ Μένης δάκρυσε) θέλω νὰ πιστέψετε πὼς δὲν εἶμαι ἐχθρὸς τῆς πατρίδας... Naί, κύριε, δὲν εἶμαι...

Μὲ τὴ σειρά μας, ὁ Μιλτιάδης, ὁ Γαβρίλης κ' ἐγὼ, σηκωθήκαμε καὶ πήγαμε κοντὰ στὸ Μένη:

— Δὲν ἦταν μόνος τοῦ ὁ Μένης, κύριε... Καὶ οἱ τέσσερις πετροβολήσαμε τὸν ἄετό, λέει ἄργα ὁ Μιλτιάδης — κ' εἶχε γίνῃ τὸ πρόσωτό του κατακόκκινο. Ἦμαστε παρὰ...

Ἄλλὰ οὔτε ἐγὼ εἶμαι ἐχθρὸς τῆς πατρίδας... οὔτε ποτὲ θὰ γίνω...

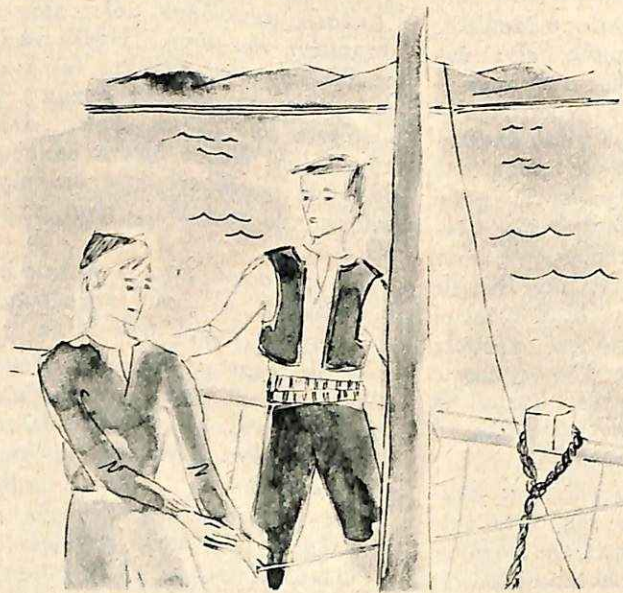
Ὁ κύριος Θωμᾶς ἔδειχνε φανερά πὼς εἶχε συγκινηθῇ, μὰ κρατοῦσε τὴν αὐστηρότητα τοῦ ὕφους του. — Καθῆστε, εἶπε τέλος... Ἡ μάλλον, ὄχι: πηγαίνετε καλύτερα σπίτια σας. Ὁᾶ μιλήσω μὲ τοὺς γονεῖς σας. Naί, αὐτὸ πού κάματε, γονεῖς σας. Naί, αὐτὸ πού κάματε, ἦταν μιὰ μεγάλη ἀπερίσκεψία. Πι-

στεύω πὼς θὰ σᾶς γίνῃ μάθημα γιὰ ὅλη σας τὴ ζωὴ. Ποτὲ νὰ μὴν λησμονήσετε τὴν κουτσουρεμένη μύτη τοῦ ἄετου μας! Γιατί μπορεῖ ἡ ζωὴ νὰ σᾶς παρουσιάσῃ πολλοὺς ἀνάλογους πειρασμούς. Μὴν ἀφήνετε τὸν ἑαυτὸ σας νὰ παρὰσέρνεται ἀπὸ τὴν πρώτη ὁρμή, ἀπὸ τὴν πρώτη κακὴ ἰδέα πού σᾶς κυριεύει. Ἐπὶ μόνον θὰ γίνετε ἄξια παιδιά τῆς πατρίδας...

Ὁρμητικὰ χειροκροτήματα σκέπασαν τὰ τελευταῖα λόγια τοῦ κυρίου Θωμᾶ. Πρῶτος ἄρχισε ὁ Μένης κ' ἐξακολουθοῦσε νὰ χειροκροτῇ, δακρυσμένος, κι ὅταν ἀκόμα τ' ἄλλα παιδιά εἶχαν πάψει...

Ο μικρός πιστός φίλος

Είς τὰ τέλη τοῦ 18ου αἰῶνος ἡ πειρατεία ἐξακολουθοῦσε νὰ μαστίζη τοὺς πληθυσμοὺς τῶν παραλίαν μας. Οἱ περίφημοι Μπαρμπερίνοι κουρσάροι καὶ οἱ προκάτοχοί τους οἱ Σαρακηνοὶ ἄφησαν τ' ἀχνάρια τους στὰ τοπωνύμια τῶν ἐλληνικῶν νησιῶν. Πολλοὶ ὄρμοι, ὅπου οἱ κουρσάροι αὐτοὶ κατάφευγαν εἴτε γιὰ νὰ ξεχειμωνιάσουν, εἴτε γιὰ νὰ περιμαζέψουν τὴ λεία τους, ὀνομάζονται : Τὸ Σαρακήνικο. Ἀλλὰ δὲν

Σχεδιασμοὶ ΗΛΕΚΤΡΑΣ ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΥ

ἦταν μόνο Σαρακηνοὶ πρῶτα, Μπαρμπερίνοι ὕστερῶτερα οἱ πειρατὰι στὴ Μεσόγειο. Ὅλες σχεδὸν οἱ ἐθνότητες ἀντιπροσωπεύονταν στὸ προσοδοφόρο αὐτὸ ἐπάγγελμα ποὺ ἐτροφοδοτοῦσε τὶς περίφημες ἀγορὲς τῶν δούλων, τὰ σκλαβοπάζαρα. Ὡς καὶ οἱ ἱππότες τῆς Μάλτας, ἀπόγονοι τῶν Ἰωαννιτῶν τῆς Ρόδου, ἐλυμαίνονταν τὶς θάλασσες καὶ τὰ ἀκρογιάλια. Οἱ κυβερνήσεις δύσκολα ἤμποροῦσαν νὰ κυνηγήσουν τοὺς κουρσάρους, ἐπεὶδὴ πολλὰ νησιά τοὺς πρόσφεραν, μὲ τὴν ποικιλία τῆς γεωγραφικῆς τους διαμορφώσεως, λημέρια καὶ καταφύγια, ποὺ δὲν ἦταν βολετὸ νὰ τὰ ἐξιχνιάσουν εὐκόλα τὰ πολεμικὰ τὸν καιρὸ ποὺ μόνον ἱστιοφόρα ὑπῆρχαν. Στὸ Αἰγαῖο οἱ κουρσάροι, τὸν χειμῶνα ἰδίως, ἦταν οἱ σωστοὶ κυβερνήτες. Περίτρομοι, οἱ «κατ'ἡδὲς», ὅπως γράφουν οἱ περιηγηταὶ τῆς ἐποχῆς, οἱ Ὀθωμανοὶ δηλαδὴ διοικηταί, ἔφευγαν γιὰ νὰ μὴν τοὺς αἰχμαλωτίσουν οἱ πειρατὰι. Καὶ οἱ κουρσάροι, ἐλεύθεροι, ἔκαναν «ἐπιτάξεις» σὲ τρόφιμα καὶ κατοικίδια ζῶα, λογῆς-λογῆς, ἀλλὰ κυρίως σὲ παιδιὰ καὶ κορίτσια, ποὺ τὰ μετέφερναν κατόπιν στὴν Μπαρμπαρία ἢ στὴν Αἴγυπτο, γιὰ νὰ τὰ καλοπυλῇσουν σὰν ἐμπόρευμα.

Γύρω ἀπὸ τὸ 1780 ὁ καπετὰν Σωφρόνης Ἀσινάρης ἀρμένιζε μὲ τὴ σκούνα του, φορτωμένη μαστίχα τῆς Χίου, κατὰ τὴν Κωνσταντινούπολι, νὰ τὴν παραδώσῃ στὸ σερὰγι τοῦ Σουλτάνου. Ἡ μαστίχα τότε ἦταν πολὺτιμο προϊόν τόσο γιὰ φαρμακευτικούς σκοπούς, ὅσο καὶ γιὰ μέσο ψυχαγωγίας. Στὰ χαρέμια τῶν μεγιστάνων τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας ἐξοδεύονταν μεγάλες ποσότητες μαστίχας. Οἱ γυναῖκες δὲν ἐκουράζονταν νὰ μασοῦν ὅλη μέρα μαστίχα.

Παρέδωσε λοιπὸν, ὁ καπετάνιος τὸ φορτίο στὴν Κωνσταντινούπολι (οἱ Τούρκοι κατακτηταὶ τὴν εἶχαν ὀνομάσει Ἰσταμποῦλ ἀκούοντας τοὺς Βυζαντινοὺς νὰ λέγουν : «Εἰς τὴν Πόλιν») καὶ ἐφόρτωσε σιτάρη καὶ κριθάρη, γιὰ νὰ ξαναγυρίσῃ ὀπίσω στὴν Ἐρυθραία Χερσόνησο, ὅπου ἦταν ἡ ἰδιαίτερη πατρίδα του. Τὰ δημητριακὰ θὰ τὰ ἐξεφόρτωνε στὴ Χίο καὶ στὴ Σμύρνη.

Ἀρμένιζε λοιπὸν ἡ σκούνα τοῦ καπετάν Σωφρόνης στὴ θάλασσα τοῦ Μαρμαρᾶ, βραδινὴ ὥρα, ὀρθόπλωρη, πρὸς τὸν Ἑλλήσποντο. Εἶχε τὸν καιρὸ πρίμο, Αὐγουστος ἦταν, καὶ τὰ πανιά τοῦ πλωριοῦ καταρτιοῦ καθὼς καὶ τὸ μεγάλο τοῦ πρυμνιοῦ τὴν ἔκαναν νὰ κυλᾷ γοργὰ μέσα στὴ νύχτα. Ἀνάμεσα στὸ πλήρωμα ἦταν καὶ κάποιο παλληκάρη, ὁ Σταῦρος Μαρωνίτης, κάπου δέκα ὀχτῶ χρόνων. Στὸν τόπο του, στὴ Σκάλα τοῦ Βουρλά, κοντὰ στὶς ἀρχαῖες Κλαζομενές, ἦταν νεωκὸρος στὴν ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Νικόλα. Ἐπειδὴ ὁ μικρὸς του φίλος καὶ σύντροφος σὲ κάποιες περιπέτειες, ὁ γιὸς τοῦ καπετάν Σωφρόνης, συνῶδευε στὸ ταξίδι τὸν πατέρα του, ἐδέχτηκε καὶ ὁ Σταῦρος νὰ γίνῃ ναύτης στὴ σκούνα «Κασσιανή», γιὰ νὰ μὴ χωρίσουν. Στὴν Πόλι εἶχαν βγῆ νὰ σεργιανίσουν τὸν Ἰππόδρομο, εἶχαν πάγει καὶ στὰ Πατριαρχεῖα, ὅπου ὁ Πατριάρχης τοὺς εἶχε δώσει τὴν εὐλογία του. Ἔτσι τώρα, ἀναγεμμένοι στὴν πλώρη, ἐκουβέντιαζαν, ἐνῶ ἡ σκούνα ἐκυλοῦσε σὰν θαλασσοπούλι ἐπάνω στὰ νερά καὶ τὰ πανιά της, στὴν πνοὴ τοῦ ἀνέμου, ἀνοιγόκλειναν σὰν φτεροῦγες.

Ἐξαφνα ὁ βαρδιάνος ἐφώναξε ἀπὸ τὴν «κόφα», τὸ παρατηρητήριό ὑψηλὰ στὸ κατάρτι, πῶς κάποιο ὑποπτο πλεούμενο ἀκολουθοῦσε ἀπὸ κοντὰ τὴν «Κασσιανή». Ἡ νύχτα ἦταν ἀσέληνη, καὶ τέτοιες νύχτες διάλεγαν οἱ κουρσάροι γιὰ νὰ αἰφνιδιάσουν τὰ καράβια. Ὁ καπετὰν Σωφρόνης πρόσταξε τότε στὸ πλήρωμα νὰ ἀρματωθῇ καὶ τοὺς πυροβολητὰς νὰ πάρουν εὐθὺς τὴ θέσι τους στὰ τρία κανόνια τῆς σκούνας. Δὲν ἤμποροῦσαν ὁμως νὰ πυροβολήσουν ἀμέσως, μὴ καὶ δὲν ἤξεραν τί εἶδους πλοῖο ἦταν αὐτὸ ποὺ τοὺς ἀκολουθοῦσε. Ὅποτε, κάποια στιγμή, τὸ ξένο καράβι (ἦταν γολέτα) ἐπλεύρισε τὴν «Κασσιανή». Φωνὲς ἄγριες ἀκούστηκαν, θόρυβος ἀπὸ τοὺς γάντζους, ποὺ ρίχτηκαν νὰ γραπώσουν τὴν κουπαστὴ τῆς σκούνας, καὶ πολλοὶ κουρσάροι ἐπήδησαν στὸ κατάστρωμα. Ἐπάνω στὴν ἀνακατωσούρα καὶ τὴ

σύγχυσι ποὺ ἀκολούθησε, τὰ δύο παιδιὰ εὐρέθηκαν ἀπομονωμένα στὴν πλώρη καὶ ἄκουαν τὸν σάλαγο τῆς πάλης. Γιατὶ τοὺς κουρσάρους τοὺς ἐδέχτηκε τὸ πλήρωμα τοῦ καπετάν Σωφρόνης μὲ μαχαίρια καὶ τουφέκια.

Ξαφνικὰ ὁ Βλάσης ἐνοιωσε νὰ τὸν ἀδράχῃ ἀπὸ τὴ μέση ἓνα στιβαρὸ χέρι καὶ νὰ τὸν δένη ὀπισθάγκωνα. Ὑστερὰ ὁ πειρατὴς τὸν ἐσήκωσε ἐπάνω ἀπὸ τὴν κουπαστὴ καὶ ἄλλος ἄντρας, στὸ καράβι τῶν πειρατῶν, παρέλαβε τὸ ἀγόρι καὶ τὸ ἔχωσε στὸ ἀμπάρι.

— Βλάση! Βλάση! ἐφώναξε ἑοπίσω του ὁ Σταῦρος ποὺ εἶχε χάσει τὸν φίλο του καὶ τὸν ἀναζητοῦσε.

Μὲ ἀχνὴ φωνὴ ὁ Βλάσης κατάφερε νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ τὴ στιγμή ποὺ τὸν ἐσήκωναν ἐπάνω ἀπὸ τὴν κουπαστὴ. Δίχως νὰ χάσῃ καιρὸ ὁ Σταῦρος Μαρωνίτης πηδαίει ἐπάνω στὴν κουπαστὴ, ποὺ διασκελίζει, καὶ εὐρίσκεται καὶ αὐτὸς στὸ κατάστρωμα τοῦ πειρατικοῦ, κρατώντας μαχαίρι γιὰ νὰ ἀμυνθῇ. «Βλάση, ποὺ εἶσαι;» ξαναφώναξε, ἀμέσως ὁμως ἐνοιωσε χτύπημα γερὸ στὸν ἀριστερὸ τοῦ ὤμο. Στὴ στιγμή τοῦ στιβαρὰ χέρια τὸν ἄρπαξαν καὶ τὸν ἔσυραν. Δίχως νὰ τὸ καταλάβῃ, εὐρέθηκε αἰχμαλωτισμένος μέσα στὸ ἀμπάρι.

Ἡ γολέτα τῶν κουρσάρων δὲν ἄργησε νὰ σηκώσῃ πανιά καὶ νὰ ξεφύγῃ. Ὅπισω ἀπὸ τὰ δύο πλεούμενα, τὸ βράδυ ἐκεῖνο, ἔπλεε ὁ ὀθωμανικὸς στόλος. Κατέβαινε στὴ Μεσόγειο γιὰ νὰ προλάβῃ τὴν ἐπίθεσι τοῦ ρωσικοῦ στόλου, ποὺ ἐτοιμαζόταν νὰ ξεσηκώσῃ τοὺς «ραγιαδες». Ὅταν οἱ κουρσάροι τὸ ἐπῆραν εἰδησι, ἐξαγκιστρώθηκαν ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴ σκούνα καὶ ἔφυγαν. Τώρα ἦταν πάλι ἡσυχία. Στὸ ἀμπάρι τὰ δύο παιδιὰ ἀναγνώρισαν τὸ ἓνα τὸ ἄλλο μέσα στὸ σκοτάδι. Ὅλη τὴ νύχτα ὁ Σταῦρος, λαβωμένος στὸ χέρι, παραληροῦσε καὶ ἄναβε ἀπὸ τὸν πυρετό. Ὁ φίλος του, δεμένος ὀπισθάγκωνα, ἀδυνατοῦσε νὰ τὸν παρασταθῇ. Κρυφὰ, μόνο, κατὰ τὰ μεσάνυχτα, ἐμπῆκε μέσα κάποια γυναῖκα μὲ τὸ λαδοφάναρο. Εἶχε μάθει πῶς ἦταν ἐκεῖ τὸ λαβωμένο παλληκάρη καὶ ἤρθε νὰ τὸ κοιτάξῃ. Τοῦ ἔπλυνε τὴν πληγὴ μὲ τὸ νερὸ τῆς λεκάνης ποὺ εἶχε μαζί της, ἔσταξε ἐπάνω πολὺν λεμόνι καὶ τὴν ἔδεσε. Καθὼς τοὺς εἶπε, ἦταν Χριστιανή, αἰχμαλωτισμένη καὶ αὐτὴ ἄλλοτε, καὶ εἶχε μείνει στὴ γολέτα ὑπηρετώντας τοὺς κουρσάρους. Ἐπειτα, ἔφυγε ἡ γυναῖκα καὶ τοὺς ἄφησε μόνους. Ὁ Βλάσης, ὅσο καὶ ἂν ἐθλιβόταν ποὺ τὸν εἶχαν χωρίσει ἀπὸ τὸν πατέρα του, ὅσο καὶ ἂν ἀνησυχοῦσε γιὰ τὴν τύχη τῆς «Κασσιανῆς», δὲν ἔπαυε νὰ νοιώθῃ εὐγνωμοσύνη στὸ φίλο του ποὺ εἶχε προτιμήσει νὰ πέσῃ καὶ αὐτὸς στὰ νύχια τῶν κουρσάρων, παρὰ νὰ τὸν ἐγκαταλείψῃ στὴν τύχη του. Ὁ ὕπνος τὸν ἐπῆρε πολὺ ἄργα.

Τὸ πρωτὶ τοὺς ἔφεραν γαλέττα καὶ νερὸ. Ὁ Σταῦρος ἔκαιγε ἀκόμα ἀπὸ τὸν πυρετό. Ἐνας κουρσάρος ἤρθε ὕστερα καὶ ἐπῆρε τὸν Βλάση, νὰ τὸν βάλῃ νὰ κἀν δουλειά. Εὐτυχῶς τὸν ἔστειλαν στὸ μαγειρεῖο, ὅπου ὥριζε ἡ καλὴ γυναῖκα, ἡ Χριστιανή, ποὺ τὴ νύχτα εἶχε περιβάλῃ τὸν λαβωμένο φίλο του. Κατὰ τὸ μεσημέρι ὁ Βλάσης, ἐγκαρδιωμένος ἀπὸ τὴν παράξενη ἡσυχία στὸ σκάφος, εἶχε ξεφύγει καὶ εἶχε ἀνεβῇ στὸ κατάστρωμα. Τὸ κουρσάρικο ἦταν ἀγκυροβολημένο, σὲ σίγουρο μυχό ἀπὸ τὴ μεριά τῆς θάλασσας θεόρατοι βράχοι τὸ ἔκρυβαν ἀπὸ τυχὸν περιπολικά τοῦ στόλου. Γιατὶ ὁμως αὐτὴ ἡ ἡσυχία;

Οἱ κουρσάροι θὰ εἶχαν βγεῖ, φαίνεται, στὴ στεριά νὰ πλιατσικολογήσουν καὶ νὰ πιάσουν αἰχμαλώτους νὰ τοὺς πουλήσουν στὴ Σαμψούντα· γιὰτὶ ἀπὸ ἐκεῖ κατάγονταν, ἀπὸ τὴ χώρα τῶν Λαζῶν. Ἦταν Τούρκοι, ἀπόγονοι τῶν ἐξιλαμισμένων Χριστιανῶν τοῦ Πόντου.

Ἡ θάλασσα ἦταν γαληνεμένη. Ἡ βάρδια φαίνεται δὲν θὰ τὸν ἔβλεπε. Τὸ ἀκρογιάλι δὲν ἦταν μακριά. Ὁ Βλάσης Ἀσινάρης, γεννημένος στὴ θάλασσα, ἤξερε καλὸ κολύμπι. Ἄν ἐγλιστροῦσε σιγὰ σιγὰ στὸ νερὸ, μὲ πολλὴ προσοχή, θὰ κατάφερνε ἴσως νὰ φτάσῃ στὸν γιάλο καὶ νὰ κρυφτῇ κάπου, ὥσπου νὰ ξανασαλπάρει τὸ κουρσάρικο. Αὐτὰ γοργὰ-γοργὰ περνοῦσαν ἀπὸ τὸ νοῦ του. Μιὰ στιγμή ὁμως, σὰν νὰ ζυπνοῦσε ἀπὸ ὄνειρο, τινάχτηκε. Τὸν ἔχτυπε καὶ ἀπὸ ψηλά, ὁ ἥλιος τοῦ καταμεσήμερου. Νὰ φύγῃ; Ν' ἀφήσῃ τὸν Σταῦρο, λαβωμένο καὶ ἔρημο, μόναχο; Τὸν Σταῦρο ποὺ εἶχε προτιμήσει νὰ σκλαβωθῇ καὶ αὐτός, παρὰ νὰ ἀποχωρισθῇ τὸν σύντροφό του;

— Ὁχι, αὐτὸ δὲν εἶναι σωστὸ, ἄκουσε κάποια φωνὴ ἀπὸ μέσα του. Θὰ ἦταν ἀπιστία, ἀχαριστία. Ὁχι. Θὰ μείνῃ μὲ τὸν Σταῦρο, πιστὸς στὴ φιλία του, καὶ ἂς γίνῃ ὅ,τι θέλει!

Τὸ μικρὸ ἀγόρι, ἐθεώρησε καθήκον τοῦ ν' ἀνταποδώσῃ μὲ πιστὴ φιλία τὴν ἀφοσίωσι ποὺ τοῦ εἶχε δεῖξει ὁ Σταῦρος Μαρωνίτης, ὁ ταπεινὸς καντηλανάφτης τοῦ Ἀι Νικόλα τῆς Σκάλας τοῦ Βουρλά, κοντὰ στὶς ἀρχαῖες Κλαζομενές.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ

Εἰκοσάχρονη δασκάλα ἀπ' τὴ Γευγελή ἀφοσιωμένη στὸν ἱερὸ σκοπὸ ποὺ ἀνέλαβες, γεμάτη ἐλπίδα μιᾶς χρυσοφόρας ἀγῆς δόθηκες ὁλοκαύτωμα στὸν ἀγῶνα.

Μόνη μέσα στὸ μῖσος τῶν κομιτατζήδων προστατευομένη ἀπ' τὸν καπετὰν Κασιόγρη. Τὸ φλογισμένο ἡφαίστειο τῆς ψυχῆς σου πλημμύριζε ἀπὸ λάβα ἰδεῶν τῆς πατρίδας.

Πύργος ἀκλόνητος στὶς ἀπειλὲς τῶν Βουλγάρων οἱ ἥρωϊκές πράξεις σου, ζέσταναν τὰ Ἑλληνικὰ χωριά. Ἐδινες θάρρος σ' ὅλη τὴν περιοχὴ τῆς γεμάτης μισερὰ ἐρπετά. Ἦσουν ζωογόνο ἀέρι!

Τὰ ἄγρια ἐνστικτὰ τοῦ Βοεβόδα Λεὼν θέρειναν στὸ ἀκουσμά σου, ζητοῦσε τὸν ἐξαφανισμὸ σου. Ἀπὸ τὴν Μπογδάντσιστα πηγὴς στὴν Γκρέντσιστα σ' ἀνεκάλυψε, γεμάτος μῖσος ἔβαλε φωτιά στὸ σπίτι σου.

Πύργος γλῶσσες ἀντίκρυες, ἀκατάβλητη πολεμοῦσε μέσα στὶς φλόγες, στὴ θρυλικὴ πορεία... Ἡ Παναγία σ' ὥπλισε τὸ λεπτὸ σου χέρι μὲ τὴν τελευταία σφαῖρα, σοῦ χάρισε τὴν Ἀθανασία.

Ἡ γενναία ψυχὴ σου ἐσβησε... Μ' ἀντιφέγγισε ἡ δὴ τῆς λευτεριάς στὸ μαῦρο οὐρανὸ τῆς Ἑλλάδας.

NANA Π. KONTΟΥ

(Ἀπὸ τὴν ποιητικὴ τῆς Σουλῆς)
«ΔΑΦΝΕΣ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ»
ποὺ μόλις ἐκυκλοφόρησε

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΣΑΡΑΝΤΑ

ΤΑ ΝΙΑΤΑ πάντα μᾶς συγκινούν. "Ολοι ἐπιθυμοῦν νὰ ξαναγίνουν νέοι. Τὰ νιάτα εἶναι γεμάτα ἐλπίδες. Εἶναι τὸ μέλλον τῆς Πατρίδος μας. Στὰ νιάτα, σ' αὐτὰ θὰ παραδώσουμε τὴν σκυτάλη. Αὐτὰ θὰ εἶναι τὰ δυνατὰ θεμέλια τῆς αὐριανῆς κοινωνίας. Αὐτὰ θὰ συνεχίσουν τὴν δοξασιμένη ἱστορία τοῦ τόπου μας. Αὐτὰ θὰ ὑπερασπίσουν τὰ ἱερὰ χρώματά μας, ἀν χρειασθῇ. Τὰ νιάτα, ὅταν ὁμως ἀνήκουν στὸν Χριστό. "Όταν ἡ ζωὴ τους συμφωνῇ μὲ τὰ παραγγέλματα Ἐκείνου. "Όταν βιώμα τους εἶναι τὸ περιεχόμενο τοῦ Εὐαγγελίου.

Τέτοια νιάτα ἔχει πολλὰ νὰ ἐπιδείξῃ ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία. Νιάτα, ποὺ ὅταν χρειάσθηκε, ἔδωκαν καὶ τὴν ζωὴ τους, γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν Πίστι καὶ τὴν Ἀγάπη. Γιὰ μιὰ μεγάλη ομάδα Χριστιανῶν νέων ἀγωνιστῶν καὶ μαρτύρων, τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα μαρτύρων ἢ τῶν Ἁγίων Σαράντα, ὅπως λέει ὁ λαός, θὰ μιλήσουμε στὸ σημερινό μας ἄρθρο.

Τὴν μνήμη τους ἐορτάζει στὶς 9 Μαρτίου ἡ Ἐκκλησία μας καὶ μᾶς τοὺς προβάλλει σὰν φωτεινὰ πρότυπα ἡρωϊσμοῦ καὶ σὰν παραδείγματα, ποὺ κάθε νέος ἡρωολάτρης πρέπει νὰ μιμηθῇ.

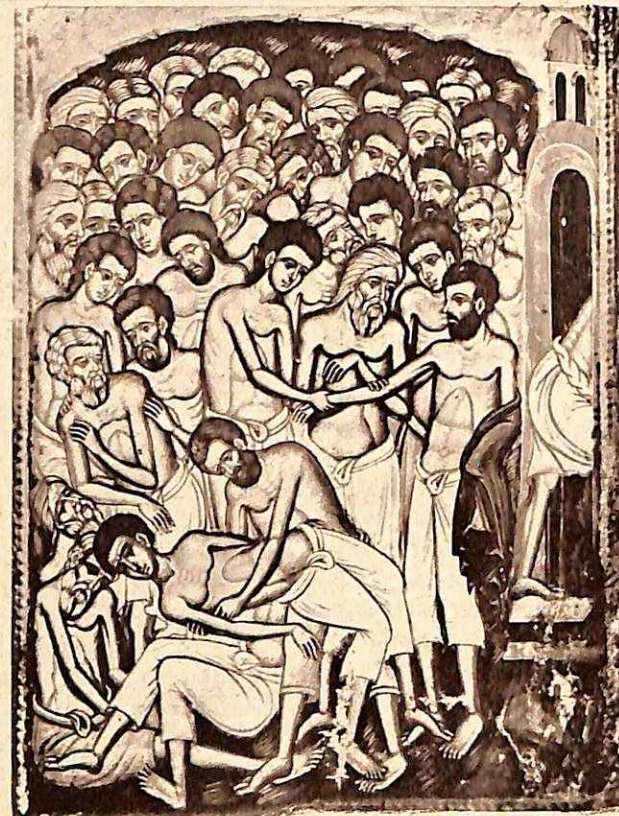
Τάγμα στρατιωτικὸ ἐπίλεκτο τῆς Ρώμης, ὑπηρετοῦσε στὴν Καππαδοκία. Καὶ οἱ σαράντα ἦταν Χριστιανοὶ γεμάτοι πίστι φλογερὴ καὶ ἀφοσίωσι στὸν Χριστό. Μιὰ μέρα τοὺς κάλεσε ὁ εἰδωλολάτρης Ἐπαρχος καὶ ζήτησε στὰ εἰδωλα νὰ θυσιάσουν καὶ τὸν Χριστὸ νὰ ἀρνηθοῦν. Αὐτοὶ ὁμως μὲ μιὰ φωνὴ καὶ μὲ μιὰ θέλησι ἀρνήθηκαν ἐπίμονα νὰ ἐκτελέσουν τὴν διαταγή. Ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιμονῆς τους στὴν Πίστι τοῦ Χριστοῦ ἦταν μιὰ νέα διαταγή. Σκληρὰ νὰ τιμωρηθοῦν. Πρῶτα τοὺς ἐκλείσαν στὴν φυλακὴ, μήπως μετανοήσουν. Πάλι τοὺς κάλεσαν. Καὶ μὲ ἀπειλὲς καὶ ὑποσχέσεις προσπάθησαν νὰ μεταπείσουν τὰ σαράντα Χριστιανόπουλα τὴν πίστι τους ν' ἀλλάξουν. "Όμως στερεότυπη ἦταν πάντα ἡ ἀπάντησι τοῦ καθενός: Εἰμαι Χριστιανός.

Ἀλλὰ θὰ συνεχίσω μὲ τὰ λόγια τοῦ Μ. Βασιλείου, ποὺ ἔγραψε ἓνα σπουδαῖο ἐγκώμιο γιὰ τοὺς Σαράντα μάρτυρες.

«Ἡ ἐποχὴ ἦταν χειμωνιάτικη καὶ κρύο ἔκαμε πολὺ. Μιὰ νύκτα παγωμένη γυνὸς καὶ τοὺς σαράντα τοὺς ἔρριξαν στὴν παγωμένη λίμνη τῆς Σεβάστειας. Αὐτὸ τὸ μαρτύριο εἶναι χειρότερο ἀπ' ὅλα τὰ γνωστά. Τὸ σῶμα μὲς στὴν παγωνιά γίνεται μελανό, γιὰ τὸ αἷμα πῆζει. Ἐπειτα τουρτουρίζει ὁ παγωμένος καὶ τὰ δόντια του κτυποῦν δυνατὰ. Πόνος, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ἐκφρασθῇ, περνᾷ ὅλα τοῦ σώματος τὰ μέλη. Πονοῦν τὰ πόδια καὶ τὰ χέρια καὶ ἄλλος τρομερὸ μαστίζει τὴν καρδιά. Κι ὁμως τὰ σαράντα παλληκάρια μὲ ἡρωϊσμὸ χριστιανικὸ ὑπέμεναν τὸ ἀβάστακτο μαρτύριο. Μὲ μιὰ νύκτα θὰ κερδίσουμε τὴν αἰωνιότητα» ἔλεγον, καὶ ὁ ἓνας ἐνίσχυε τὸν ἄλλον. «Γιὰ τὸν Χριστὸ θυσιάζομαστε, ἄς μὴν ὑποχωρήσουμε».

Ἀπέναντι στὴν παγωμένη λίμνη ὑπῆρχαν λουτρὰ ζεστά, ἔτοιμα νὰ ζεστάνουν καὶ στὴν ζωὴ νὰ ξαναφέρουν ὅποιον ἀπ' τοὺς σαράντα ἀρνήσαν τὸν Χριστό. Καὶ νά, ὁ ἓνας δὲν ἐβάσταξε: Οἱ πόνοι καὶ ἡ ἀγωνία τοῦ θανάτου τὸν ἔκαμαν νὰ λιποψυχήσῃ καὶ στὰ λουτρὰ νὰ τρέξῃ, μὲ εἰσιτήριο τὴν ἀρετὴν τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλὰ δὲν γλύτωσε. Ἡ ἀπτόμη ἀλλαγὴ τῆς θερμοκρασίας τὸν ἔστειλε πρὶν γρήγορα στὸν θάνατο, πρόδοτὴ νικημένο.

Μά, θαῦμα μέγα ἔγινε κείνη τὴν ὥρα. Ὁ δεσμοφύλακας Ἀγλαῖος εἶδε ἓνα δράμα θαυμαστό. Εἶδε Ἀγγέλους μὲ στεφάνια νὰ στεφανώνουν τοὺς τριάντα

ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ ΑΓΙΩΝ

ἐννέα γιὰ τὴν μεγάλη τους θυσία. Ὁ ἓνας ὁμως Ἀγγελος κρατοῦσε λυπημένος τὸ στεφάνι του, γιὰ τὸ ἐπὶ τῆς τεσσαρακοστὸς εἶχε λιποτακτήσει. Ἐτρεξε τότε ὁ εἰδωλολάτρης δεσμοφύλακας, ῥοιτευμένος ἀπ' τὴν πίστι τῶν μαρτύρων, ἔβγαλε τὰ ρούχα του, φώναξε: «Κ' ἐγὼ εἰμαι τώρα Χριστιανός» καὶ πῆρε τὴν θέσι τοῦ ἀρνητοῦ καὶ τὸ στεφάνι του. Τὸ πρῶτ' ἦταν ὅλοι νεκροί, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν πρῶτο, τὸν Μελίωνα. Αὐτὸς ἀνέπνεε ἀκόμη. Ἀλλὰ ὅταν εἶδε τοὺς συντρόφους του πεθαμένους καὶ τὰ σώματά τους στὴν φωτιά νὰ ρίχνονται γιὰ νὰ καοῦν καὶ νὰ μὴ μείνῃ τίποτε, μὲ δάκρυα ζήτησε ἀπ' τὴ μητέρα του, ποὺ ὅλη τὴν νύκτα

Ο ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΣ ΛΥΡΙΣΜΟΣ

«Μὴ μεριμνᾶτε τί φάγητε»

«Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τί φάγητε ἢ τί πίητε», καὶ ἀκόμα «τί ἐνδύσθητε», γιὰ τὴν ψυχὴ καὶ σῶμα «πλέον» στολῆς καὶ δείπνου ποὺ ζητᾶτε.

Εἰς τὸ πουλάκι τοῦ οὐρανοῦ κυττᾶτε, στὸ λούλουδο ποὺ ἀνθεῖ πάνω στὸ χῶμα, δὲν σπέρνει, ὁ Θεὸς τὸ ζῇ, καὶ κρίνου χρῶμα καὶ ὁ Σολομὼν δὲν ντύθη, ὅσο ἀν τιμᾶται.

Κι' ἀν ἔτσι ντένει ὁ Κύριος τὸ χορτάρι, στὸ φούρνο ποὺ τὸ καῖν, δὲν θὰ φροντίσῃ, μικροψυχοὶ, γιὰ σᾶς; ἄγχος μὴ κλείσῃ

στὸ στήθος σας ἡ μέριμνα, καὶ σβήσῃ ἀνάσασμα θεϊκό. «Τὸ αὔριο» στή «χάρι», δικές του ἐννοίες «τὸ σήμερον» ἔχει πάρει.

ΘΕΟΔ. Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ἐξάρυπνη παρακολουθοῦσε τὸ μαρτύριο τοῦ ἀγαπημένου της παιδιοῦ, καὶ αὐτὸν μαζί μ' ὅλους τοὺς ἄλλους νὰ τὸν στείλῃ στὸν Παράδεισο. Κ' ἔπειτα ἡ Χριστιανὴ μὲ τὰ ἴδια της τὰ χέρια ἔρριξε στὴν φωτιά τὸ σπλάγχνο της, τὸν γυῖό της, γιὰ νὰ μὴ χάσῃ τοῦ μαρτυρίου τὴν τιμὴ γιὰ χάρι τοῦ Χριστοῦ.»

ΑΤΙΜΗΤΑ καὶ ἀξέχαστα παλληκάρια τοῦ Χριστοῦ, τὸ ἡρωϊκὸ καὶ φωτεινὸ παράδειγμα σας ἄς ἐμπνέῃ πάντα τὰ νιάτα τῆς Ἑλλάδος. Δὲν εἶναι ἀνάγκη σήμερον, γιὰ νὰ ἀνήκῃ κάθε νέος στὴν παράταξι τοῦ Χριστοῦ, νὰ δίνη τὴν ζωὴ του σὰν καὶ σᾶς. Ἀρκεῖ νὰ ἀκολουθῇ τὸν δρόμο τοῦ καθήκοντος πιστά. Ἀρκεῖ νὰ δίνη τὸν ἑαυτό του στὴν ὑπηρεσία τῶν συνανθρώπων του πάντα πρόθυμος. Ἀρκεῖ νὰ εἶναι δδηγὸς του πάντα στὴ ζωὴ ἡ ἀγάπη στὸν Χριστὸ καὶ στὸν πλησίον. Ἀρκεῖ σκέψῃ καὶ πράξῃ ἄδικη ποτὲ νὰ μὴ λερῶνῃ τὴν ψυχὴ του. Αὐτὸ εἶναι ἡρωϊσμὸς καὶ τέτοια θέλει ἡ Πατρίδα μας τὰ νιάτα. Ποτὲ ὁ νέος δὲν πρέπει νὰ γίνῃ λιποτάκτης ἀπὸ τὸν στρατὸ τοῦ Ναζωραίου. Ποτὲ νικημένος στὴ ζωὴ δὲν πρέπει νὰ σταθῇ. Τὰ νιάτα τὰ ἐλληνικά εἶναι πλασμένα γιὰ νίκες καὶ ἡρωϊσμούς καὶ δόξες καὶ τιμὲς ἀθάνατες. Αὐτὸν τὸν ἡμωφο, ἀλλὰ στενὸ καὶ ἀνηφορικὸ δρόμο μᾶς δείχνουν οἱ Σαράντα Μάρτυρες. Ἀς τὸν ἀκολουθήσουμε. Συνοδοιπόρο ἀχώριστο καὶ ἀνίκητο προστάτη θὰ ἔχουμε τὸν Χριστὸ μας.

ΤΑΚΗ ΛΑΠΠΑ

ΛΑΛΗΣΕ Ο ΚΟΥΚΚΟΣ

ΥΠΗΡΧΕ Η ΠΡΟΛΗΨΙ στοὺς κλέφτες καὶ στὸ λαό, πὼς ὅταν λαλοῦσε ὁ κουκκος πρὸ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, δὲν ἦταν καλὸ σημάδι γιὰ τὴν κλεφτοσυρία καὶ τοὺς ραγιαδες. Ἐβγαίνε σὲ καλὸ ὅταν λαλοῦσε ὅστερα ἀπ' τὶς 25 Μαρτίου ὡς τὸ τέλος Ἰουνίου. Κι ἀν τύχαινε ν' ἀκουστῇ ὁ κουκκος ἀνήμερα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, τότε ἦταν εὐτυχία γιὰ ὅλους τοὺς Ρωμιοὺς.

Γι' αὐτὸ τὴν γιορταστικὴν κείνη μέρα, στέλνανε ἐπίτηδες ἀνθρώπους μέσα στὸ λόγγο καὶ τὶς ρεματιές ν' ἀκούσουν ἀν θὰ λαλήσῃ ὁ κουκκος. Καὶ λένε πὼς σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα στὶς 25 Μαρτίου τοῦ 1821 ἀκούσθηκαν παντοῦ νὰ λαλοῦν οἱ κουκκοὶ. Αὐτὸ πιστεύτηκε τότε ἀπὸ ὅλους σχεδὸν τοὺς Ἕλληνες. Κι ὅταν, πολὺ ἀργότερα, ρώτησαν τὸ δεσπότη Ἀθηνῶν Θεόφιλο — ποὺ ἦταν στὴν Ἐπανάστασι διάκος τοῦ Γερμανοῦ — ἀν αὐτὸ ἀλήθευε, ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε:

— Τὶ τὰ θέλεις, παιδί μου, εἴτε κατὰ σύμπτωσιν, εἴτε ἀπὸ τὸ Θεό, δέκα ἄνθρωποι εἶπον τὴν ἄγλιαν ἐκείνην ἡμέραν, ὅτι ἀκουσαν τὸν κουκκοῦ νὰ λαλή ἀπ' ἔξω στὶς ράχες.

ΣΩΤΗΡΙΟ ΜΗΝΥΜΑ

Ο ΗΛΙΟΣ τῆς 8 Μαΐου 1821, εἶχε ἀπὸ ὅρα βασιλέψει, καὶ ἡ νύχτα ἀρχίζε νὰ σκεπάζῃ τὴ Γραβιά. Ἀπόκαναν πιά τ' ἀσκέρια τοῦ Ὁμέρ Βρυώνη, χωρὶς νὰ φέρουν ἀποτέλεσμα. Ὅτε μιὰ πλήθρα δὲν κατάφεραν νὰ ξεκολλήσουν ἀπ' τὸ Χάνι. Κι ἄπειρα κοίτονταν γύρω τὰ κορυφάρια. Ἀκόμα καὶ αὐτὸς ὁ Βρυώνης βλέπει πὼς βρίσκεται σὲ δύσκολη θέσι. Μιὰ χούφτα Ἕλληνες καὶ νὰ ντροπιάσουν τόσο ἀσκέρι!... Κείνη τὴ στιγμή, κάποιος Ἕλληνας, ποὺ ἀκολουθοῦσε τὸν πασᾶ, τὸν ζυγώνει καὶ τοῦ λέει:

— Πασᾶ μου, μὴ χαλᾶς τ' ἀσκέρι σου μὲ τοὺς πολιορκεμένους. Ἀφῆσέ τους κλεισμένους, καὶ αὔριο φέρε τὰ κανόνια ἀπ' τὸ Ζητούνι, καὶ τοὺς χαλᾶς τὸ μαντρί.

Σωστὴ βρίσκει ὁ πασᾶς τὴν πρότασι τοῦ «Ραγιά». Πρόσταξε μὲ μᾶς νὰ σταματήσῃ ὁ πόλεμος, καὶ ἔστειλε «τάταρη» (ταχυδρόμο) στὸ Ζητούνι, νὰ τοῦ στείλουν στὴ Γραβιά δύο κανόνια.

Κι ὁ ἴδιος Ἕλληνας ποὺ συμβούλευσε πρὶν τὸν πασᾶ, ἀκούγεται τὴ νύχτα νὰ ξεφωνίζει κατὰ τὸ Χάνι:

— Ὁρὲ Ἀντροῦτσο!... καλὰ σ' ἔχουμε κλεισμένο. Ποῦ θὰ μᾶς πᾶς; Ἀλλοίμονό σου! Ταχιά μᾶς ἔρχονται δύο κανόνια ἀπ' τὸ Ζητούνι. Θὰ σᾶς κάνουμε στάχτη:

Κι ἀπὸ φόβο μπᾶς καὶ δὲν ἀκούστηκε, ξαναφωνάζει: «Τώρα Μαγιά, τώρα δροσιά, τῶρ' ἀνοίξῃ καὶ ἀηδονία, τώρα καὶ ὁ ξένος βούλεται, στὸν τόπο τὸν νὰ πάγῃ. Νύχτα σελλώνει τ' ἄλογο, νύχτα τὸ καλιγώνει...»

Οἱ κλεισμένοι Ἕλληνες, μὲ προσοχὴ τ' ἀφονγκράζονται. Πρὶν τελειώσῃ τὸ τραγούδι, ἀκούγεται ἡ φωνὴ τοῦ Ὀδυσσεᾶ νὰ λήθῃ στὰ παλληκάρια του:

— Γεῖά σου, Μπαλάσκα! Καλὰ τὰ καταφέρνεις!... Ὁ Ἕλληνας αὐτὸς ποὺ μὲ τὴν τάχα φοβέρα του

δίνει μῆνυμα στοὺς κλεισμένους καὶ μὲ τὸ τραγούδι του ὁρμήναι, εἶναι ὁ καπετὰν Χρῖστος Μπαλάσκας, παλιὸς γνώριμος τοῦ Ἀντροῦτσου. Ἀναγκαστικὰ ἀκολουθοῦσε τὸ Βρυώνη γιὰ τὸ κρατοῦσε στὰ Γιάννενα αἰχμάλωτη τὴ φαμελιά του. Κι ὁμως δὲν παρέλειπε, μὲ τρόπο, νὰ βοηθᾷ τοὺς ὁμοθηρήσκους του. Ἡ συμβολὴ στὴ Γραβιά, ἦταν πολὺ μεγάλη.

ΕΘΝΟΓΕΡΣΙΑΣ ΜΝΗΜΗ

(Συνέχεια από την σελίδα 2)

και οι Έλληνες υπό της εθνικής και ιστορικής παραίσεως, ώστε τους κατακτητάς ονομάζουν Πε ρ σ ι α / ο υ ς.

Αλλ' έχουμε και τους Έλληνες του εξωτερικού. Πολυπληθείς νέοι, εκ των οποίων πολλοί κληρικοί, σπουδάζουν εις την Ευρώπην φιλολογίαν, θεολογίαν, φιλοσοφίαν, νομικά, ιατρικήν, (ιδίως αυτήν, διότι τὸν ἱατρὸν κατ' ἀνάγκην ἐσέβετο κάπως ὁ κατακτητής), φυσικὰς ἐπιστήμας, μαθηματικά. Καὶ λαμβάνουν ἔτσι ἀπὸ τὴν Δύσιν ὅσα ἔδωσαν εἰς αὐτὴν οἱ πρόγονοι τῶν, οἱ πρὸ τῆς Ἀλώσεως καὶ οἱ μετ' αὐτὴν «φυγάδες», οἱ μεγάλοι ἐκείνοι φωτισταὶ τῆς Δυτικῆς Ευρώπης μέχρ' τῆς Ρωσίας.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον οἱ νεαροὶ Ἕλληνες σπουδασταὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, πού ἐκπροσωποῦν τὴν δούλην Ἑλλάδα. Ἴδου εἰς τὸ Παρίσι ὁ Ἀδαμάντιος Κοραΐς, εἰς τῶν μεγίστων φιλολόγων τοῦ 19ου αἰῶνος, ὁ μέγιστος ἴσως τῶν τριῶν πρώτων δεκαετιῶν τοῦ 19ου αἰῶνος, χαλκέντερος ἐθνικὸς ἐργάτης, ἀλληλογραφῶν καὶ μετὰ τῶν προέδρων ἀκόμη τῆς Βορείου Ἀμερικῆς περὶ τῶν ἑλληνικῶν ζητημάτων. Εἰς τὴν Βιέννην τυπώνονται ἑλληνικαὶ ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ, ἐκεῖ δὲ ἔχει τὸ κέντρον τοῦ ὁ Ἀνθιμος Γαζής, ὁ ὁποῖος πλὴν τῆς ἄλλης φιλολογικῆς καὶ δημοσιογραφικῆς του δράσεως, εἰσάγει τῷ 1813—1815 τὸν Καποδίστριαν εἰς τὴν Φιλόμουσον Ἑταιρείαν, πού εἶχεν ἰδρυθῇ τῷ 1812 μὲ σκοπὸν τὴν σύστασιν σχολείων εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν ἀποστολὴν νέων χάριν σπουδῶν εἰς τὴν Ευρώπην. Ὁ Γαζής θὰ μεταδώσῃ ἔπειτα τὴν ἐπαναστατικὴν φλόγα εἰς τὴν ἰδιαίτεράν του πατρίδα Θεσ-

σαλίαν καὶ μάλιστα εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Θεσσαλίαν, καὶ εἰς τὰς νήσους, ὅπως ὁ ἐπίσης κορυφαῖος λόγιος Γεώργιος Γεννάδιος θὰ στρατολογήῃ καὶ θὰ διδάσκῃ τοὺς Ἱερολοχίτας εἰς τὴν Μολδοβλαχίαν. Εἰς τὴν Βιέννην θὰ εὕρωμεν τὸν Ρήγαν, τὸν πρωτομάρτυρα τοῦ Ἀγῶνος, νὰ τυπώνῃ κρυφά, τὴν νύκτα, τὰς ἐπαναστατικὰς προκηρύξεις του εἰς τὸ τυπογραφεῖον τῶν Μακεδόνων ἀδελφῶν Μαρκιδῶν Πουλίων. Τυπογραφεῖα μεγάλης ἐπίσης ἐθνικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς ἀποδόσεως, ἀνήκοντα εἰς Ἕλληνας, θὰ συναντήσωμεν κυρίως εἰς τὴν Βενετίαν καὶ εἰς τὸ Λονδίον. Ἀλλ' ἂς ἀρκεσθῶμεν εἰς τὰ ὀλίγα αὐτά, διότι ἄλλως χρειάζομεθα βιβλίον ὀλόκληρον!

Ἐν ὅμως μόνον ἂς προσθέσωμεν, χαρακτηριστικὸν τῆς πίστεως τῶν νεαρῶν σπουδαστῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ πρὸς τὴν Ἑλλάδα. Ὅταν ἐκηρύχθη ἡ Ἐπανάστασις ὅλοι σχεδὸν ἔσπευσαν εἰς τὴν φωνὴν τῆς πατρίδος: «Ἐάν κανεῖς πιστεύσῃ τὰς εἰδήσεις αἱ ὁποῖαι μᾶς ἔρχονται ἀπὸ μακρὰν—ἔγραφεν εἰς τὴν ἐπιστολήν του τῆς 10ης Ἀπριλίου 1921 περιώνυμος Γερμανὸς φιλόλογος—ἔφθασε, φαίνεται, ἡ ὥρα πού θέλουν νὰ φανοῦν ἄνδρες. Ἐάν ἐλάμβανον ἐξωτερικὴν ὑποστήριξιν, τὴν ὁποῖαν ὅμως φαίνεται δύσκολον νὰ λάβουν, θὰ ἦτο θεβαίως δυνατόν νὰ ἀποτινάξουν τώρα τὸν ζυγόν. Οἱ Ἕλληνες, πού σπουδάζουν ἐδῶ εἰς τὸ Βερολίνον, ἔχουν μεγάλον ἐνθουσιασμόν καὶ φεύγουν διὰ νὰ καταταχθοῦν εἰς τὸν στρατὸν τῆς πατρίδος τῶν». Ἴδου ὁ μεγαλύτερος ἑταῖρος τῶν νεαρῶν ἐκείνων Ἑλλήνων, οἱ ὁποῖοι ἀντελαμβάνοντο ἄριστα, ὅτι τότε αἱ σπουδαὶ ἔχουν ἀξίαν, ὅταν εἰς πᾶσαν στιγμὴν τίθενται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς χώρας καὶ μάλιστα ὅταν ἡ Ἑλλὰς ἀντιμετωπίζῃ τὴν ζωὴν ἢ τὸν θάνατον, ὅπως τότε, ὅπως παρ' ὀλίγον χθές.

Ε. Π. ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Η ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

ΔΩΡΗ ΚΑΤΣΑΡΟΥ: «Στὸ Σχολεῖον»
(Ἀπὸ τὴν Πανελλήνιον Ἐκθεσὶ τῆς Ε.Φ.Ε.)

Γαλήνη

Στὸ ἀπόμακρο ἀκρογιάλι,
ἤρθαμε τρεχάτοι πάλι.
Ἀσπρα βότσαλα ἀπλωμένα,
μᾶς περιέμεναν πλυμένα.

Ἀπνοια σήμερ' τι κρῖμα!
Δὲν ξανοίγει διόλου κύμα,
εἶναι ἡ θάλασσα σὰ λάδι,
δίχως φλοῖσβο, δίχως χάδι.

Καὶ πὺ πέρα τὰ νησιά,
λούζονται στὴν ξεγνοιασιά,
στέκουν ἀποκαρωμένα,
σὰν τὰ πλοῖα τ' ἀραγμένα!

ΠΑΝΟΣ ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ
Καθηγητοῦ Πανεπ. — Λογοτέχνου

ΤΟ ΒΟΥΡΤΣΑΚΙ ΤΩΝ ΔΟΝΤΙΩΝ

Πῶς πρέπει νὰ καθαρίζωμε τὰ δόντια μας

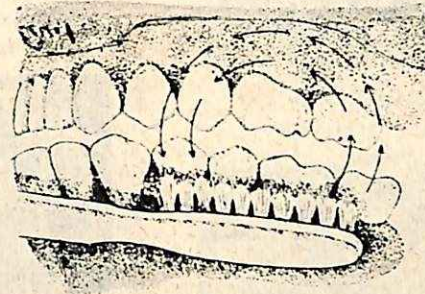
Ἐβγάλαμε τὰ γυαλιά μας, τὰ καθαρίσαμε καὶ τὰ ξαναβάλαμε γρήγορα.

Ὁ σύντροφός μου μὲ ρώτησε σὲ λίγο:

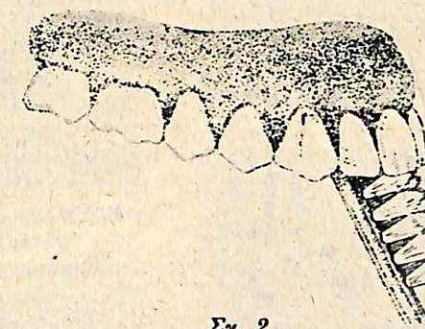
—Ξέρεις ποῦ λέγεται μισὸ καθαρίσμα τῶν δοντιῶν;

—Ὁχι, ἔκανα παραξενεμένος.

—Νὰ σοῦ τὸ πῶ. Τὸ μᾶσημα τὸ καλὸ, τὸ κανονικόν, τὸ ὁμοιόμορφο σ' ὅλο τὸ στόμα, εἶναι μισὸ καθαρίσμα. Ἄν ἐξετάσωμε ἓνα στόμα, πού μασᾷ μόνο ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος, θὰ ἰδοῦμε ὅτι ἀπὸ τὸ ἄλλο τοῦ μέρους τὰ δόντια πού δὲν ἐργάζονται εἶναι

Σχ. 1

Σχ. 2

ἀκάθαρτα, σκεπασμένα μὲ πουρί. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ ὅταν ἀρρωσταίνει κανεὶς καὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ φάγῃ στερεὰ τροφή. Τὰ δόντια σκεπάζονται πάλι μὲ μιὰ οὐσία, πού βάζεις τὴν ἄκρη τοῦ δακτύλου σου καὶ κολλᾷ.

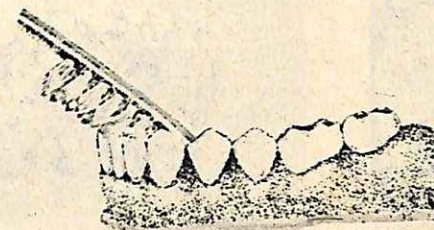
—Ἐ, μὰ τότε βέβαια, εἶπα ἐγώ, θὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ καθαρίζεται τὸ στόμα πολὺ συχνά.

—Βεβαίωτατα. Καὶ μάλιστα, ὅταν ἀρρωσταίνῃ κανεὶς ἀπὸ μολυσματικὰς ἀρρώστειες, πού τὰ μικρόβια ἀπὸ τὸ στόμα μποροῦν νὰ περάσουν στ' αὐτιά καὶ νὰ προκαλέ-

σουν ἔτσι ἐπιπλοκὰς θανατηφόρες καμμιὰ φορά.

—Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάξῃ...

—Νὰ μᾶς φυλάγῃ, ἀλλὰ νὰ βοηθᾷμε κ' ἐμεῖς. Λοιπὸν ἄκουσε τώρα: Γιά νὰ πῇ κανεὶς ὅτι καθαρίζει ὅπως πρέπει τὰ δόντια του, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχῃ μιὰ καλὴ βούρτσα τῶν δοντιῶν, μιὰ καλὴ ὁδοντόπαστα καὶ νὰ ξέρῃ καὶ τὸν σωστὸ τρόπο

Σχ. 3

τοῦ καθαρισμοῦ. Δὲν πρόκειται βέβαια νὰ μιλήσωμε γιὰ τὸ βουρτσάκι ἢ τὴν ὁδοντόπαστα, ἐφ' ὅσον τὰ ἔχομε εἰπῇ. Τώρα θὰ ἰδοῦμε πρῶτα πῶς πρέπει νὰ μεταχειριζώμαστε τὸ βουρτσάκι.

Ἐβγάλε μὲς ἀπὸ κάποιο κουτί ἓνα βουρτσάκι, πού ἀστραφτε ἀπὸ καθαριότητα, καὶ μοῦ τὴ δειξέ.

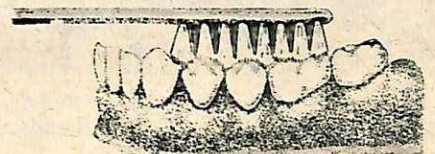
—Εἶναι ἀπὸ κεῖνα, πού μοιράζει ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς, εἶπε. Ἐγώ κι ἄλλο ἓνα σὺ σπῖτι. Μεταχειρίζομαι πάντοτε δυὸ βουρτσάκια, ἓνα τὴ μιὰ ἡμέρα κ' ἓνα τὴν ἄλλη, γιὰ νὰ προφθάνουν νὰ στεγνώσουν καλά. Πρὶν καθαρίσω τὰ δόντια μου, κα-

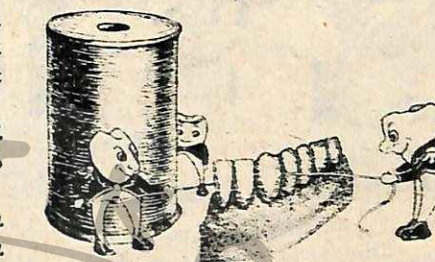
Σχ. 4

θαρίζω πρῶτα τὰ χέρια μου. Ἐπειτα ξεπλένω καλά τὸ βουρτσάκι μου, κι ἀρχίζω ἀμέσως τὸ καθαρίσμα, πού πρέπει νὰ κρατήσῃ τουλάχιστον δυὸ λεπτά τῆς ὥρας. Μὴν ξεχνᾷς, πῶς σὲ κάθε δόντι εἶναι πέντε πλευρὲς, πού θὰ καθαριστοῦν μιὰ πρὸς τὸ μάγουλο ἢ τὰ χεῖλη, μιὰ

πρὸς τὴ γλῶσσα, δυὸ μεταξὺ τῶν δοντιῶν καὶ μιὰ, ἐκείνη πού θρυμματίζει τὴς τροφές. Περῶ τὸ βουρτσάκι ἀνάμεσα στὰ δόντια καὶ σὺ μάγουλο ἀριστερὰ καὶ τὸ πηγαίνω ὅσο μπορῶ πρὸς βαθιά. Σφίγγω τότε τὰ δόντια μου κι ἀρχίζω τὸ βούρτσισμα οὐλῶν καὶ δοντιῶν κυκλικά, ἔτσι ὅπως βλέπεις σ' αὐτὴ τὴν εἰκόνα. Κάμνω δεκαεξὶ φορές αὐτοὺς τοὺς κύκλους προχωρώντας ἀπὸ τὰ πίσω πρὸς τὰ ἐμπρός. Βγάζω τότε τὸ βουρτσάκι καὶ κάμνω τὸ ἴδιο καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ δεξιά. Ἀφοῦ τελειώσῃ αὕτῃ ἡ δουλειά

Σχ. 5

Σχ. 6

καθαρίζω τὴς γλωσσικῆς πλευρῆς τῶν δοντιῶν. Νά, κοίταξε κι αὐτὲς τὴς δυὸ εἰκόνας καὶ θὰ καταλάβῃς. Τὸ καθαρίσμα γίνεται ἐπάνω καὶ κάτω, ἕως στὰ τελευταῖα δόντια. Ἐπειτα ἔρχεται ἡ σειρά τῆς μασσητικῆς πλευρᾶς τῶν δοντιῶν, πρῶτα ἐπάνω πάλι κ' ὕστερα κάτω. Τελειότερα πρέπει νὰ καθαρίζεται αὕτῃ ἡ ἐπιφάνεια, γιατί ἐκεῖ σχηματίζονται καὶ οἱ περισσότερες τρυπίτσες ὅταν κουφαίνουν τὰ δόντια. Καὶ μάλιστα στοὺς πρώτους τραπέζιτες. Κοίταξε κι αὐτὲς τὴς δυὸ εἰκόνας γιὰ νὰ ἰδῇς πῶς γίνεται τὸ καθαρίσμα.

Τώρα, πᾶμε ἐκεῖ ἀπέναντι. Εἶναι μιὰ βρύσι πού τρέχει καθαρὸ νερό. Θὰ σοῦ δείξω μὲ τὸ βουρτσάκι μου, πῶς κάμνω τέλεια τὸν καθαρισμὸ τῶν δοντιῶν μου.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ

Βοήθεια εις σεισμοπλήκτους και ένδεεις
Help to earthquake victims and to the needy

Ε.Σ.Ν. Σμαραγδείου Έκπαιδευτηρίου Άμαρουσίου
Juniors of Smaragdion Priv. School Amafoussi

Ε.Σ.Ν. 18ου Δημ. Σχολ. Περιστερίου, Άθηνων
Juniors of 18th Elem. School Peristeri Athens

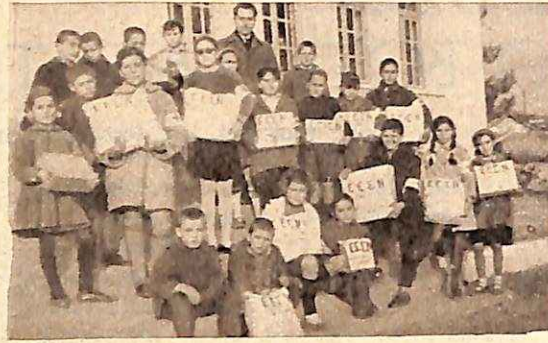
Ε.Σ.Ν. 66ου Δημ. Σχολ. Άθηνων
Juniors of 66th Elem. School, Athens

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Ίσραηλ. Κοινότητας Άθηνων
Juniors of Elem. School for Israelites, Athens

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Μεθώνης Πιερίας
Juniors of Elem. School Methone Pieria

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχ. Γρατινής Κομοτηνής
Juniors of Elem. School Gratine Komotini

Ε.Σ.Ν. 24ου Δημ. Σχολ. Πατρών
Juniors of 24th Elem. School Patras

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχ. Βασιλάδας Καλαμάτας
Juniors of Elem. School Vasselada Kalamata

Ε.Σ.Ν. 8ου Δημ. Σχολ. Χίου
Juniors of 8th Elem. School Chios

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Άρμενιάδων Κερκύρας
Juniors of Elem. School Armenades Corfu

Ε.Σ.Ν. 5ου Δημ. Σχολ. Καλαμαριάς Θεσ/νίκης
Juniors of 5th Elem. School Kalamaria Salonica

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Κομάρων Όρεστιάδος
Juniors of Elem. School Komara Orestias

Ε.Σ.Ν. 21ου Δημ. Σχολ. Βόλου
Juniors of 21st Elem. School Volos

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Παλαιοβράχας Φθιώτιδος ψάλλουν
τά κάλαντα υπέρ του «Έθνικου Τάματος»
Juniors of Elem. School Paleovracha Fthiotis

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Σκιάθου, ψάλλουν τά κάλαντα
υπέρ άπόρων οικογενειών
Juniors of Elem. School Skiathos

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Γιάλτρων Ίστιαίας
Juniors of Elem. School Gialtra Histiea

ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

Βοήθεια εις Κοινότητας και σχολεία
Health in the Home

Ε.Σ.Ν. 1ου Γυμν. Άρρ. Κερκύρας
Juniors of 1st High School for boys Corfu

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Τσαμαντά Θεσπρωτίας
Juniors of Elem. School Tsamanta Thesprotia

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Βαρυκού Φλωρίνης
Juniors of Elem. School Varyco Florina

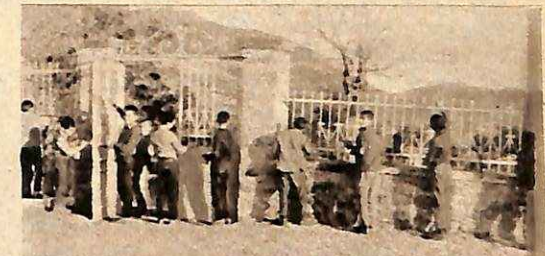
Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Βογατσικού Καστορίας
Juniors of Elem. School Vogatsico Kastoria

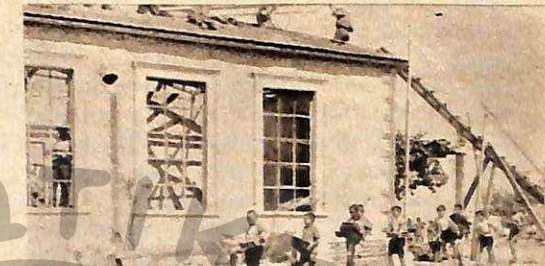
Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Λευκοχώρας Μεσσηνίας
Juniors of Elem. School Leucochora Messini

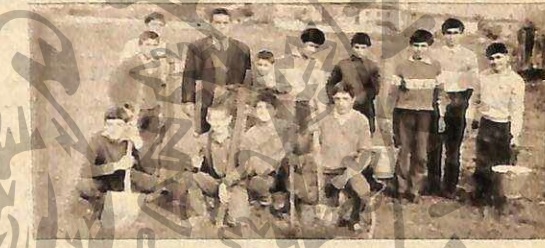
Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Βελανιδιών Βοιών
Juniors of Elem. School Velanidia Voeon

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Γερακίου Λακωνίας
Juniors of Elem. School Gerakio Laconia

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Πηγαδίου Κυνourίας
Juniors of Elem. School Pegadia Cynouria

Ε.Σ.Ν. Γυμνασίου Παμφύλων Λέσβου
Juniors of High School Pamfyla

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Άγ. Ειρήνης Κεφαλληνίας
Juniors of Elem. School Agia Irene Cefalonia

ΚΙΝΗΣΙΣ - ΔΡΑΣΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΚΟΙΝ. ΠΡΟΝΟΙΑΣ κ. Α. ΠΑΤΡΑΣ ΕΙΣ ΤΟ ΥΠΟ
ΑΝΕΓΕΡΣΙΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΝ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.

Η ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ κ. Κ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΚΑΙ Η ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΟΥ κ. ΠΑΤΡΑ

Ο Υπουργός Κοινωνικών Υπηρεσιών κ. Α. Πάτρας, κατόπιν προσκλήσεως του Προέδρου του Έλληνικού Έρυθρου Σταυρού κ. Κ. Γεωργακοπούλου, και του Προέδρου της Διοικούσης τού Νοσοκομείου Έπιτροπής Καθηγητού κ. Γ. Ράμμου έπεσκέφθη, την Πέμπτην 27 Φεβρουαρίου, τὸ ὑπὸ ἀνέγερσιν νέον Νοσοκομεῖον τοῦ Ε.Ε.Σ. Ἐπιθεωρήσας τὰ ἤδη ἐκτελεσθέντα καὶ τὰ ὑπὸ ἐκτέλεσιν ἔργα, ἐξέφρασε τὴν ζωηράν ἱκανοποίησιν του διὰ τὴν ἐπικειμένην ἐνίσχυσιν τοῦ νοσηλευτικοῦ δυναμικοῦ τῆς χώρας διὰ νέας μεγάλης μονάδος, πλήρως συγχρονισμένης ἀπὸ ἀπόψεως ἐπιστημονικοῦ καὶ τεχνικοῦ ὀπλισμοῦ, μελλούσης δὲ νὰ λειτουργήσῃ κατὰ τὸν ὑποδειγματικὸν τρόπον, ὅστις ἀποτελεῖ παράδοσιν εἰς τὰ νοσηλευτικὰ ἰδρύματα τοῦ Ε.Ε.Σ.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐπισκέψεως, ὁ κ. Υπουργός παρεκάθησε, μετὰ τῆς Κας Πάτρας, εἰς γεῦμα παρατεθὲν πρὸς τιμὴν του εἰς τὴν Σχολὴν Διπλωματούχων Ἀδελφῶν τοῦ Ε.Ε.Σ. Ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, προσφωνήσας τὸν κ. Υπουργόν, ἐξέφρασε τὴν χαρὰν ὁλοκλήρου τῆς Ἐρυθροσταυρικῆς Οἰκογενείας διότι ἐτιμήθη μὲν τὴν ἐπίσκεψιν Υπουργοῦ εἰδικωτάτου εἰς τὰ ζητήματα τῶν Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ συγγραφῆως περισπούδαστου συγγράμματος, περιέχοντος φιλοσοφικὴν θεωρησιν τῶν σχετικῶν προβλημάτων, δι' ὃ καὶ τὰ κοινωνικά ζητήματα, συγκεντρωθέντα εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ φυσικοῦ των ἀντιλήπτορος, τοποθετοῦνται σήμερον ἐπὶ ὀρθῆς καὶ ἀσφαλούς βάσεως. Ἐξ ἴσου μεγάλη εἶναι ἡ χαρά μας — συνέχισεν ὁ κ. Πρόεδρος — διότι ὁ κ. Υπουργός εὐρίσκειται σήμερον εἰς τὸν ναὸν ποὺ ἐδρεῖται ἡ ψυχὴ τοῦ Ἐρυθ. Σταυροῦ ἥτοι ἐνσαρκούται διὰ τῶν ἐξαιρετικῶν Διπλωματούχων καὶ Ἐθελοντῶν του, ἥτοι 11.000 Ἑλληνίδων, αἵτινες ἐκπληροῦν τὸ καθήκον των ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ μὲ αὐτοθυσίαν φθάνουσιν πολλάκις τὰ ὅρια τοῦ ἥρωϊσμοῦ. Τὸ Νοσοκομεῖο, τὸ ὁποῖον ἀγωνιζόμεθα σήμερον νὰ ἀναγάγωμεν, διὰ τῶν νέων ἐγκαταστάσεων, εἰς περιωπὴν τιμῶσαν διεθνῶς τὴν χώραν μας, ἔχει προορισμὸν τὴν ἐν αὐτῷ ἐκπαίδευσιν πρὸς ἀπόκτησιν εἰδικότητος νέων ἱατρῶν καὶ τὴν πρακτικὴν ἀσκήσιν τῶν τε διπλωματούχων καὶ τῶν ἐθελοντῶν Ἀδελφῶν εἰς τὴν νοσηλείαν καὶ τὴν διοίκησιν νοσοκομείου.

Ἀνεφέρθη ἀκολούθως ὁ κ. Πρόεδρος εἰς τὴν καταβαλλομένην ἀπὸ τινος ὑπὸ τοῦ Ε.Ε.Σ. ἐντατικὴν προσπάθειαν διδασκαλίας τῆς Προληπτικῆς Ὑγιεινῆς, τὴν ὁποίαν αἱ Ἀδελφαὶ ἔχουν ἤδη διδάξει εἰς 40 χιλιάδας Ἑλληνίδας, μὲ προοπτικὴν ἐπεκτάσεως τῆς διδασκαλίας εἰς 30 χιλιάδας ἐτησίως. Καὶ κατέληξεν εὐχθεὶς ὅπως ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις ἐπιτύχῃ, διὰ τοῦ τιμῶντος σήμερον τὸν Ε.Ε.Σ. ἀρμοδίου Υπουργοῦ τῆς, εἰς τὰς προσπάθειάς τὰς ὁποίας καταβάλλει καὶ εἰς τὸν τομέα τῶν Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν.

Ἀπαντῶν εἰς τὸν κ. Πρόεδρον, ὁ κ. Υπουργός νῆχαρίστησεν αὐτὸν καὶ τὴν Καν Γεωργακοπούλου διὰ τὴν τιμητικὴν πρόσκλησιν, ἣ ὁποία τοῦ ἔδωκε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ Νοσοκομεῖον τοῦ Ε.Ε.Σ. καὶ νὰ ἐκτιμήσῃ τὸ συντελούμενον ἔργον, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐχάρισε τὴν συγκίνησιν νὰ μετὰσχῃ μιᾶς ἀγάπης ἐν μέσῳ τῆς Οἰκογενείας τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, τοῦ ὁποίου ἡ Ἱστορία εἶναι συνυφασμένη μὲ τοὺς ἀγῶνας τοῦ ἔθνους κατὰ τὰ τελευταῖα ἑκατὸν ἔτη. «Ἐκπροσωπεῖτε, κ. Πρόεδρε, — συνέχισεν ὁ κ. Υπουργός — τὴν Ἑλληνικὴν Παράδοσιν εἰς τὴν καλυτέραν μορφήν τῆς καὶ δυνάμεθα νὰ σᾶς παρομοιάσωμεν μὲ τὴν «φιγούραν» τῆς πρῶρας, ἣ ὁποία ἐστόλιζεν ὑπερηφάνως τὰ Ψαριανά, τὰ Ὑδρέικα καὶ τὰ Σπετσιώτικα καράβια τοῦ Ἀγῶνος — εἰσθε καὶ σεῖς μία ἀπὸ αὐτῆς τῆς «φιγούρας» Αἰσθανόμενος τὴν ὑποχρέωσιν — κατέληξεν ὁ κ. Υπουργός — νὰ ἀφιερῶσω ὅλας μου τὰς δυνάμεις εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου τὸ ὁποῖον μοῦ ἀνέθεσε ἡ Ἐθνικὴ μας Κυβέρνησις, σᾶς βεβαιῶν ὅτι ἡ σημερινὴ ἐγκάρδιος ἐπαφὴ μεθ' ὑμῶν καὶ ἡ τιμὴ τὴν ὁποίαν πρό τινος μοῦ ἐκάματε μὲ τὴν ἀπονομὴν τῆς ἀνωτάτης διακρίσεως τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἀποτελοῦν δι' ἐμὲ πολῦτιμον ἐνίσχυσιν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς μου».

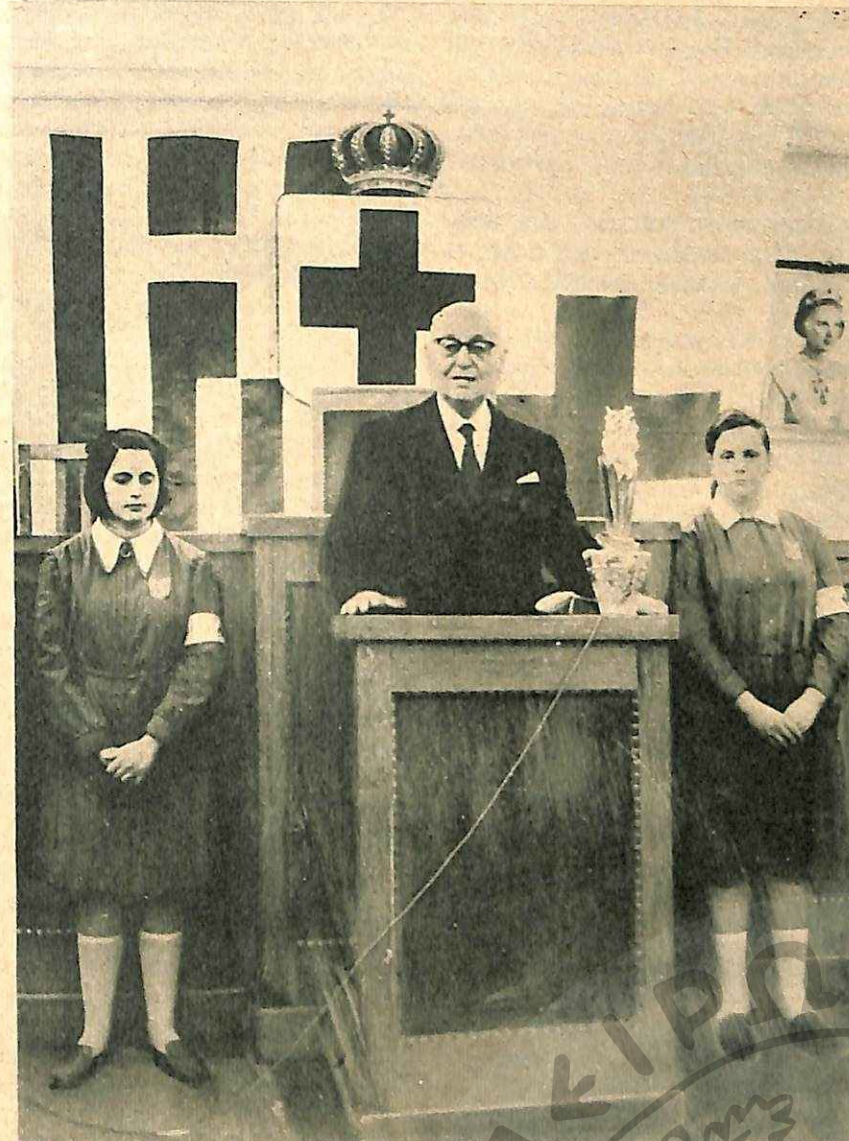
ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ
ΣΧΟΛ. ΔΕΥΚΩΜΑΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.

Τὴν 12ην Φεβρουαρίου ἐγένοντο εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ Ε.Ε.Σ. τὰ ἐγκαίνια τῆς Ἐκθέσεως Μαθητικῶν Λευκωμάτων, παρουσίᾳ τοῦ Προέδρου κ. Κωνσταντίνου Γεωργακοπούλου, μελῶν τοῦ Κ.Δ. Συμβουλίου, Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν καὶ Ἐπιθεωρητῶν Ἀθηνῶν - Πειραιῶς καὶ ἄλλων ἐκλεκτῶν προσκεκλημένων. Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας κ. Παναγιώτης Γεωργούντζος ἐξέθεσε τὰ πεπραγμένα τοῦ Ε.Ε.Σ. Νεότητος καὶ ἀνέπτυξε τὴν σημασίαν τῶν Λευκωμάτων, ποὺ ἀποτελοῦν μέρος τῆς γενικωτέρας ἐκπαιδευτικῆς δραστηριότητος, τονίσας ὅτι τὰ μαθητικὰ ἔργα ἦσαν πολὺ περισσώτερα, ἀλλὰ πλεῖστα ὅσα ἐστάλησαν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διὰ ν' ἀντιπροσωπεύσουν τὴν μαθητιῶσαν Ἐρυθροσταυρικὴν Νεολαίαν μας εἰς διαφόρους ἐκθέσεις.

Ὁμιλήσας ἔπειτα ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κωνσταντῖνος Γεωργακόπουλος, ἐξέφρασεν ἀρχικῶς τὴν χαρὰν του διὰ τὸ ἔργον τῶν Ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν, ἐκδηλούμενον καὶ διὰ τῶν Λευκωμάτων ποὺ παρασκευάζουν τὰ παιδιά. Ἡ ἐπίδρασις τῆς διδασκαλίας, διὰ τῆς ὁποίας προβάλλονται τὰ πολιτιστικὰ στοιχεῖα τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ, εἶπεν, ἐπηρεάζουν τὰ παιδικὰ χειροτεχνήματα, καὶ διὰ τοῦτο ὅταν βραβεύονται ἔξω, βραβεύονται κυρίως διότι δὲν εἶναι ἀπλῶς προβολὴ διαφόρων πραγμάτων, ἀνθῶν λ.χ., τοπίων κ.λ.π. ἀλλὰ προβολὴ τῆς Ἱστορίας μας, καὶ τῆς ὥραιας Πατρίδος μας. Καὶ αὐτὸ ἀποτελεῖ μεγάλην ἐπιτυχίαν δι' ὑμᾶς καὶ τιμὴν διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τὸν Ε.Ε.Σ., ὁ ὁποῖος δέχεται τὴν πολῦτιμον αὐτὴν προσφοράν.

Πέρυσι, εἶπεν ἀκολούθως ὁ κ. Πρόεδρος, εἶχαμε τὸ σύνθημα «ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς γιὰ ὅλον τὸν κόσμον». Ἐφέτος μᾶς τίθεται ἕνα τεράστιον σύνθημα: «Ὁ Ε.Ε.Σ. ἀπέναντι τῆς καταστάσεως τοῦ Κόσμου τῆς αὔριον». Αὐτὸ τὸ ζήτημα γεννᾷ ἕνα ἄγχος. Εἶναι μιὰ ἀμφιβολία, πῶς θὰ σταθῇ ἕνας ἀνθρωπιστικὸς ὀργανισμὸς ἀπέναντι μιᾶς ἀνθρωπότητος ἐξελισσομένης κατὰ παράδοξον τρόπον. Ἐκεῖ ποὺ λέγεται ὅτι ὑπάρχει Δημοκρατία καὶ Ἐλευθερία, συμβαίνουν πράγματα τὰ ὁποῖα

ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κ. Γεωργακόπουλος ὁμιλῶν. Κάτω: Ἀνώτεροι Ἐκπαιδευτικοὶ παρακολουθοῦντες τὴν ὁμιλίαν.

ἄλλοτε συνέβαιναν ἐκεῖθεν τοῦ παραπετάσματος. Αὐτὴ ἡ σειρά τῶν προβλημάτων ἐπιβάλλει εἰς τοὺς σκεπτομένους τὸ μέλλον τῆς Ἀνθρωπότητος, εἰς ὅλους ἐκείνους ποὺ ἀγαποῦν τὴν Νεολαίαν καὶ θέλουν νὰ τὴν ὁδηγήσουν εἰς φωτεινοὺς δρόμους, δρόμους προόδου καὶ ἐπιτευγμάτων νὰ αἰσθανθοῦν τὰς ὑποχρεώσεις των καὶ ν' ἀμυνθοῦν ἐναντίον ὑπονομεύσεων ποὺ γίνονται τελευταίως κατὰ τρόπον ἐντελῶς ἀπαράδεκτον. Ὑπονομεύσεων αἱ ὁποῖαι διεισδύουν εἰς ἐκεῖνα τὰ Κράτη ποὺ ἦσαν οἱ φορεῖς καὶ τὰ προπύργια τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τὰ ὁποῖα βλέπομεν νὰ κάμπτονται σήμερα, διότι ἔχομεν ἕνα ἀτύχημα. Ἐνα ἀτύχημα ποὺ ἡ Ἑλλὰς εὐτυχῶς τὸ πρόλαβε: Παντοῦ ὅπου ὑπάρχει κομμουνιστικὴ ἰδιότητα, δὲν ἀντιμετωπίζονται αἱ μᾶζαι αἱ ὁποῖαι ἐκτίθενται εἰς πράξεις οἱ αἱ ἐκεῖνα ποὺ συνέβησαν κατὰ τὸν Μάιον τοῦ 1968 στὴν Γαλλία, τὸ Λονδίνον κ. ἄ. Ὅπου ὅμως ὑπάρχει ἔννοια τοῦ Κράτους, ὅπως μᾶς τὴν δίδει, ἴσως κάπως ἐντονώτερον, ὁ Αἰσχύλος εἰς τὸν «Προμηθεὺς Δεσμώτην», ὅπου ὑπάρχει ἀντίληψις ὅτι τὸ ἔθνος πρέπει νὰ ὑπερασμίνεται τῶν παραδόσεών του καὶ νὰ διαφυλάσῃ τὸν δρόμον τῶν πεπραγμένων του, κατὰ λεπτομέρειαν ποὺ μᾶς προσβάλλουν τόσον εἰς τὸ Στρασβούργον ὅσον καὶ εἰς ἄλλα καφενεῖα ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀρχόσχολοι, ἀγνοοῦνται καὶ λαμβάνονται μέτρα δραστηκᾶ.

Συνεχίζων τὸν λόγον τοῦ ὁ κ. Κ. Γεωργακόπουλος εἶπεν ὅτι μᾶζι μὲ τὰς ὥραιας αὐτὰς ἐκδηλώσεις τῶν μαθητῶν, θὰ χρειασθῇ καὶ κάτι ἄλλο, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ ἔχι μόνον καθήκον ἀλλὰ καὶ παράδοσιν τῶν Ἐκπαιδευτικῶν Λειτουργῶν. Ἐπειδὴ συνέπεσε νὰ γεννηθῇ τὸν παρελθόντα αἰῶνα, εὐρέθην κατὰ τὸ ἡλιοβασιλεῖμα τοῦ ρομαντισμοῦ, τῆς κοινωνικῆς αὐτῆς θεωρίας ἣ ὁποία σήμερον μυκτηρίζεται. Εἶδα τὸ ἡλιοβασιλεῖμα αὐτό, διότι πράγματι ἡ πτώσις τοῦ ρομαντισμοῦ καὶ ἡ ἀντικατάστασίς του μὲ τὸν ἀκρατον ὕλισμόν εἶχε τὴν ὁμορφίαν ποὺ ἔχουν τὰ ἡλιοβασιλέματα τῆς Ἀττικῆς... Ἐχῶ λοιπόν, τὰς ἐντυπώσεις αὐτὰς καὶ συγκινοῦμαι ὅταν βλέπω ὅτι φορεῖς τῶν ἀντιλήψεων ἐκείνων, ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ ἕνα ἐθνικὸν ρομαντισμόν, εἰσθε ἐσεῖς.

Είναι ο Έλλην διδάσκαλος εκείνος που όπλιζει, χαλκεύει την έθνικη ψυχήν και την οδηγεί εις την αντίληψιν του καθήκοντος, διά την όποιαν θυσιάζει το πᾶν. Λοιπόν αυτό το καθήκον, αυτήν την υπέροχον επιτυχίαν, κατά μείζονα λόγον πρέπει να την πραγματοποιήση σήμεραν ή Εκπαιδευσις. Καί έχει όλα τα στοιχεία να την πραγματοποιήση.

Έν συνεχεία ο κ. Πρόεδρος, ειπεν ότι πρέπει ν' αποκορύψωμεν τα συνθήματα τα όποια εκπορεύονται από ανθρώπους που επιθυμούν την εξαφάνισιν της Ελλάδος. Υπάρχει εδώ από πολλών εκατονταετιών ένα τετραδάκι που λέγεται 'Ελλάς. Καί το τετραδάκι αυτό κατώρθωσε ν' αναχαίτιση το βουνό. 'Η θεία Πρόνοια ήθέλησε να το τιμωρήση διότι παρεσύρθη εις άπρεπείς συζητήσεις και ένεργείας, όμως ή Θεία Πρόνοια ώδήγησεν εδώ ανθρώπους κατωτέρων πολιτισμών, άλλοθρήσκους και αυτό έσωσε τον Έλληνα. 'Αν ήρχοντο από βορρά έλλοι, δεν θα υπήρχεν 'Ελληνισμός. 'Αν λοιπόν έχετε αυτό ύπ' όψιν σας, αν ιδήτε ότι και εις την πτώσιν ακόμη έχομεν της Θείας Προνοίας την βοήθειαν, αν ένθυμησθε ότι ο 'Ιησούς ειπεν «'Ελήλυθον ή ώρα ίνα δοξασθή ο Υιός του 'Ανθρώπου», διότι ήκουσε τ' όνομα 'Ελλην, τότε θα πιστέψετε ακόμη περισσότερο εις το πεπρωμένον το όποιον ακολουθούμεν και θα αισθανθίτε χιλιαπλάσιαν την υποχρέωσιν που έχομεν να συνεχίσωμεν τας παραδόσεις αυτάς, να τονώσωμεν την πίστιν και να φτιάσωμεν μίαν νεολαίαν ή όποία να πιστεύη. Να πιστεύη εις την θρησκείαν, εις την Πατρίδα και, εις την οικογένειαν. Εις την οικογένειαν, όπου σήμεραν υπάρχει μία ελάττωσις της αντίδράσεως του σπιτιού άπέναντι του παιδιού, όπου άμφιβάλει κανένας αν υπάρχουν γονείς σήμεραν, όταν βλέπη τα καταντήματα τα όποια βλέπει στο δρόμο. Καί όλα αυτά, σεις που έχετε έπαφή με τα παιδιά, που έχετε το δικαίωμα να καλέσετε και τους γονείς, που σᾶς δίδεται ή εύκαιρία να τους κάνετε διαλέξεις, προσπαθήστε να συγκρατήσετε το κύμα της διαφθοράς και της καταπτώσεως. Δι' αυτό, το καθήκον είναι βαρύ. 'Ο 'Ερυθρός Σταυρός, κατέληξεν ο Πρόεδρος κ. Γεωργακόπουλος, δεν είναι τίποτε άλλο παρά ένας ακόλουθός σας. Σεις είσθε οι στρατιώται και οι στρατηγοί του αγώνος αυτού. 'Εμείς δεν έχομεν

όπλα. 'Εχομεν μόνον την πίστιν. Καί την πίστιν αυτήν σᾶς την προσφέρουμεν άπόλυτον με την βοήθειάν μας. Εύχομαι αυτά, τα όποια όλοι πιστεύμεν, να πραγματοποιηθούν, και εγώ μπορώ να σᾶς πώ ότι «Πύλαι 'Αδου ου κατισχύσωσι». Θα παλαίσωμεν, και θα νικήσωμεν!

Η ΑΝΕΓΕΡΣΙΣ ΟΙΚΙΩΝ ΕΙΣ ΧΩΡΙΑ ΤΗΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ ΚΑΙ Η ΚΙΝΗΜ. ΤΑΙΝΙΑ «ΣΗΜΕΡΩΝΕΙ»

Το 1967 πενήνκοντα νέοι έθελονται από έξ διαφόρους Ευρωπαϊκάς χώρας ήλθον εις την 'Ελλάδα δι' ιδίων έξόδων και ανέλαβον να βοηθήσουν τους άτυχείς κατοίκους των χωρίων της Θεσπρωτίας Φασκομηλιά και Ψάκκα εις την άνεγερσιν οικιών, άπαραιτήτων διά την στέγασιν άπόρων οικογενειών. 'Ο 'Ελβετικός 'Ερυθρός Σταυρός ειχεν αναλάβει τα έξοδα αγοράς ύλικού ή δε έν 'Ελβετία 'Επιτροπή διά τα 'Ηνωμένα 'Εθνη τα έξοδα διατροφής των έθελοντών και την πληρωμήν εύαρίθμων 'Ελλήνων, έπαγγελματιών οικοδόμων. Βοηθούμενοι παρά του 'Ελληνικού Κράτους μέσω των έν 'Ηγουμενίτση άρχών και των έντοπίων οι εύγενείς ξένοι, έφεραν εις πέρας το έργον τουτο, μ' εξαίρετην επιτυχίαν.

Χαρακτηριστικά σκηνάς της συγκινητικής αυτής προσπάθειας και γραφικωτάτας πτυχάς της αυστηράς αλλά άκρως έλκυστικής περιοχής καθώς και της λιτής διαβιώσεως των κατοίκων, έκινηματογράφησεν ο καλλιτέχνης κ. Ούρλιχ Σβάιτσερ προς τον σκοπόν όχι μόνον να προκαλέση το ενδιαφέρον και άλλων έθελοντών, οργανώσεων και φιланθρώπων διά παρομοίας προσφοράς, αλλά και ν' άποδείξη ότι δύναται ένα πνεύμα συνεργασίας, με όλίγα μέσα, να συντελέση αποφασιστικώς εις την παροχήν ένθαρρύνσεως και την βελτίωσιν των όρων ζωής πολλών συνανθρώπων.

'Η έν λόγω κινηματογραφική ταινία, ή όποία τιτλοφορείται «Σημερώνει», προβλήθη την 21/2/69 εις την επί της όδου Σκαραμαγκιά 'Ελβετικήν Λέσχην. Προσκληθέντες υπό του επιτετραμμένου της 'Ελβετικής Πρεσβείας κ. Bourgnon παρέστησαν ο Πρόεδρος του Ε.Ε.Σ. μετά της κυρίας Κ. Γεωργακοπούλου, ο Γ. Γραμματεὺς του Ε.Ε.Σ. και επίλεκτα μέλη της 'Ελβετικής παροικίας. 'Επρολόγισεν ο έκ του Προσωπικού της 'Ελβετικής Πρε-

σβείας κ. 'Ιγκόρ Παυλφ, εύχηθείς ν' αναγερθούν και εις άλλα έλληνικά μέρη παρόμοια οικήματα και συστήσας να επιδιωχθή ή έφαρμογή του συστήματος άνταλλαγής έθελοντών με διαφόρους χώρας προς έκτέλεσιν κοινωφελών έργων και άνακούφισιν ένδεών.

Μετά το πέρας της προβολής ο Πρόεδρος κ. Γεωργακόπουλος ηύχαρίστησε τους εκπροσώπους του 'Ελβετικού 'Ερυθρού Σταυρού διά την πολύτιμον συμπάραστασιν της γενετήρας του 'Ερρίκου Ντυνάν εις τους πτωχούς κατοίκους των ήπειρωτικών χωρίων και συνεχάρη δι' αυτόν τον κινηματογραφιστήν κ. Σβάιτσερ διά την έξόχως καλλιτεχνικήν ταινίαν του.

'Επ' εύκαιρία αναφέρομεν ότι ο Ε.Ε.Σ. από έτών δεν έπαυσε προσφέρων την βοήθειάν του εις τους ένδεείς της Θεσπρωτίας δι' αποστολής ιματισμού, φαρμάκων, τροφίμων και σχολικών δώρων, μόλις έσχάτως δε, συγκεκριμένως την 27 λήξαντος, διετέθησαν έκ μέρους του εις τα Σχολεία της περιφέρειας 87 σάκκοι και 46 δέματα με είδη βοήθειας, προερχόμενα έκ δωρεών διαφόρων άλλων Σχολείων.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ Ε.Ε.Σ. ΕΙΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

Την 3 Φεβρουαρίου άπεστάλη υπό του 'Ελληνικού 'Ερυθρού Σταυρού ή Διδάσκουσα 'Αδελφή δνίς 'Ελισάβετ Γεωργακοπούλου εις την Καβάλαν διά την διδασκαλίαν νέας τάξεως 'Εθελοντών 'Αδελφών.

Κατά τας άρχάς Μαρτίου άποστέλλονται υπό του 'Ελληνικού 'Ερυθρού Σταυρού αί κάτωθι Διδάσκουσαι άδελφαί Ε.Ε.Σ. διά την διδασκαλίαν νέων τάξεων 'Εθελοντών.

- 1) Εις Ρέθυμνον Δίς 'Ελλη Γιαγμουρίδου.
- 2) Εις Λειβαδιάν Δίς Καλλιόπη Χατζησαλάτα.
- 3) Εις Κοζάνην Δίς Εύαγγελία Χορταριά.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΙ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ

Με πολλήν ίκανοποίησιν διαπιστώνομεν το ενδιαφέρον των Γυμνασίων 'Αθηνών - Πειραιώς διά την παρακολούθησιν Πρώτων Βοηθειών και Οίκου Νοσηλείας, υπό των μαθητών και μαθητριών, τα όποια παρέχονται δωρεάν υπό ειδικευμένων 'Αδελφών του Ε.Ε.Σ.

Είμεθα βέβαιοι ότι εκπαιδευτι-

κοί και μαθηται άναγνωρίζοντες την σπουδαιότητα και αναγκαιότητα των μαθημάτων τούτων, θα έπωφεληθούν της εύκαιρίας την όποιαν παρέχει ο Ε.Ε.Σ. ώστε, ει δυνατόν, όλοι οι μαθηται και μαθήτριά, ιδία των 'Αθηνών και Πειραιώς να αποκτήσουν τας πολυτιμοτάτας ταύτας γνώσεις.

Η ΠΙΤΤΑ ΤΟΥ ΣΩΜ. ΣΑΜΑΡΕΙΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Με επιτυχίαν εδόθη εις την αίθουσαν του ξενοδοχείου «Μεντιτεράνεαν» ή χοροσπερίς της βασιλόπιττας του Σωματείου Σαμαρειτών Ε.Ε.Σ. Θεσσαλονίκης. Παρέστησαν

μέλη της Διοικήσεως του Προϊσταμένου Τμήματος Κεντρικής Μακεδονίας, καθηγηται 'Ανωτάτων Σχολών, άνώτεροι δημόσιοι και δημοτικοί λειτουργοί, άδελφαί νοσοκόμοι και πλήθος εκλεκτού κόσμου της συμπρωτευούσης.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΤΩΝ

ΠΟΣΟ ΓΡΗΓΟΡΑ, αλήθεια, περνούν οι χαρούμενες στιγμές της ζωής του κάθε ανθρώπου! Καί για μένα έφέτος πέρασαν γοργά οι διακοπές των Χριστουγέννων και του νέου έτους. Κ' ένώ ο νους μου ήταν ακόμη στο σπήλαιο της Βηθλεέμ, στα άγγελάκια, τους βοσκούς, τους Μάγους και στον 'Αγιο-Βασίλη, βρέθηκα και πάλι στο Σχολείο μου, όπου ο Σεβαστός μας δάσκαλος, μετά το καλωσώρισμα και τις συνηθισμένες εύχές, ειπε επί λέξει:

«Παιδιά γνωρίζετε πόσο σᾶς αγαπάει ο Ε.Ε.Σ. και πόσο φροντίζει για όλον τον κόσμον, μικρούς και μεγάλους, σε πόσους χαρίζει τη χαρά και το γέλιο και γενικώς ποιό είναι το πνεύμα του και ή αποστολή του. Αυτή τη φορά ήλθεν ή σειρά μας. Χαρά και γέλιο θέλησε να χαρίση στο σχολείο μας, σε σᾶς και τους συμμαθητάς σας του σχολείου Καρτερίου, που όπως ξερετε άποτελεί με μᾶς μία Κοινότητα. Χθές, μόλις έφθασαν κατάλληλα δωράκια και βασιλόπιττα από τον Ε.Ε.Σ. τα όποια θα μοιρασθούν σε σᾶς...».

Εις το σημείον αυτό, υπερενθουσιασμένη, διέκοψα τον δάσκαλό μου και τον παρεκάλεσα έκ μέρους και των άλλων παιδιών να μᾶς βοηθήση εις την διοργάνωσιν σχετικής εορτής, στο τέλος της οποίας να μοιρασθούν τα δώρα. 'Η χαρά μου δεν περιγράφεται όταν ύστερα από λίγο βγήκε το συμπέρασμα ότι εύκαιρία ήτο να γίνη μία Χριστουγεννιάτικη και Πρωτοχρονιάτικη εορτή κατά την ήμεραν της διανομής των δώρων. 'Από την ίδια μέρα άρχισε ή συγκέντρωσις του άπαραιτήτου ύλικού. Την επομένη μέρα από μᾶς τους μαθητάς ειχε έτοιμασθή κιόλας ένα ωραιότατο και πλούσιο σχετικό πρόγραμμα... 'Ολα πήγαιναν καλά, αλλά σοβαρό περιστατικό, που δεν είναι του παρόντος, έγινε άφορμή να αναβληθή ή εορτή μας για την επομένη Κυριακή.

'Ολα τα παιδάκια του Σχολείου άνυπόμονα περιμέναμε την ήμερα της εορτής. 'Επί τέλους έφθασε. 'Ηταν Κυριακή.

Τι να ειπώ για τον ένθουσιασμόν μου όταν σε λίγο άκουσα τον 'Αγιο 'Ιεροκήρυκα να βγάξη πρώτο μερίδιο της βασιλόπιττας για τον Ε.Ε.Σ.; Πώς να περιγράψω με λόγια τη χαρά μου και τη χαρά όλων των συμμαθητών μου για τα τόσο ωραία δώρα που πήραμε;

Πρίν τελειώσω, αισθάνομαι την υποχρέωσιν να εύχαριστήσω με όλη την καρδιά όλους όσους συνέβαλον εις την εύτυχία μας. Πρώτα πρώτα τον Ε.Ε.Σ. και την αντιπρόσωπον αυτού στο χωριό μας δίδα 'Ελένην Τραβασσάρου, που τόσο κοπιάζει πάντα για τους συγχωριανούς και τόσο εκόπιασε και για μᾶς αυτή τη φορά. 'Επειτα τη μαμά μου, που μέρες με την άδελφή Προϊσταμένη και την δίδα Χα-

ρίκλεια Κριετσέπη ήσυχολούντο με τις στολές των παιδιών.

ΜΑΙΡΗ ΚΑΡΑΜΗΤΣΟΥ
ΣΤ' τάξ. Δημ. Σχολείου
Καστανιάς

ΚΑΘΕ ΧΡΟΝΟ, κάποια από τις άγιες μέρες των εορτών Χριστουγέννων και νέου έτους μαζεύονταν στο σχολείο μας οι γονείς μας κι άλλοι χωριανοί, και εμπρός τους οι μαθηται του Σχολείου με κατάλληλες άπαγγελίες, σκέτς και τραγουδάκια προσπαθούσαν να μεταφέρουν όλους με το νου και την καρδιά κοντά στη σπηλιά όπου γεννήθηκε ο Χριστούλης, ο Σωτήρας του Κόσμου. Αυτό όμως που έγινε έφέτος στο Σχολείο μας δεν περιγράφεται με λόγια. 'Οπως δεν περιγράφεται και ή δική μου χαρά και των άλλων παιδιών: ο Ε.Ε.Σ. έστειλε βασιλόπιττα και πλούσια δώρα για μᾶς τα παιδάκια. 'Η Δίς Τραβασσάρου με την κ. Νίτσα μέρες δούλευαν για να ετοιμάσουν στολές των παιδιών. 'Εμείς τα παιδάκια βρήκαμε κατάλληλες άπαγγελίες. 'Ο δάσκαλός μας παρακολουθούσε τις ετοιμασίες μας και όπου χρειαζόταν μᾶς διώρθωνε. Φθάσαμε στην ώριμήν μέρα της εορτής. 'Ολα ήσαν έτοιμα...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΣΜΑΣ
Δ' τάξ. Δημοτ. Σχολείου
Καστανιάς

ΛΙΓΕΣ ΜΕΡΕΣ πρό των διακοπών για τις γιορτές των Χριστουγέννων, έρώτησα το δάσκαλό μου έκ μέρους και των άλλων παιδιών του Σχολείου: «Κύριε, έφέτος δεν θα ετοιμάσουμε Χριστουγεννιάτικη εορτή;» κ' έλαβα την άπάντησιν: «'Ο Ε.Ε.Σ. πρόκειται άκριβώς για τη γιορτή αυτή να μᾶς στείλη δωράκια και βασιλόπιττα. 'Οταν φθάσουν αυτά, τότε άμέσως ετοιμαζόμαστε». 'Ετσι πέρασαν οι μέρες, και σχετική γιορτή στο σχολείο δεν έγινε. 'Εφθασαν όμως από τον Ε.Ε.Σ. τα δωράκια μας και νά, που ή γιορτή μας έγινε μετά από λίγες μέρες. Πόσο εύχαριστήθηκα όταν κατάλαβα ότι ο δάσκαλος μᾶς βοηθούσε σε ό,τι του ζητούσαμε για την προετοιμασία! Πόσο χάρηκα όταν προετοιμασία! Πόσο κοντά ή μαμά μου ανέλαβε να ετοιμάση μερικές στολές παιδιών! Πόσο κοντά τέλος, μαζί με τους συμμαθητάς μου και τους άλλους πατριώτες, βρέθηκα στο Χριστούλη, όταν αντίκρισα τη Σπηλιά με την Παναίτσα μέσα! Τι ωραία που λάμπανε τα

φωτάκια πάνω από τη Σπηλιά, πόσο άγγελικά τραγουδάναν αυτή τη μέρα όλα τα παιδάκια! Τόν 'Ιωσήφ, τους ποιμένες, τους Μάγους με τις στολές τους, δε θα τους ξεχάσω ποτέ, όπως δεν θα ξεχάσω και τόν "Αη-Βασίλη πού, παρ' όλο τὸ κρύο καὶ τὴ παγωνιά, ἔφθασε στὴ σκηνὴ τὰ χιόνια, τὰ δῶρα καὶ τὴ βασιλόπιττα φορτωμένος. Τώρα κατάλαβα καλύτερα πόσο ἱερὸ ἔργο ἐπιτελεῖ ὁ Ε.Ε.Σ. Γι' αὐτὸ καὶ εὐχαριστῶ με δὴ μου τὴν καρδιά αὐτὸν καὶ ὅσους ἐργάζονται με ζήλον γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῶν σκοπῶν του.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΖΗΛΟΥ
Ε' τάξ. Δημ. Σχολείου
Καστανιάς - Σικυῶνος

*
Ο Ε.Ε.Σ. με τὴν ἀποστολὴν στὸ Σχολεῖο μας βασιλόπιττας καὶ Χριστουγεννιάτικων δώρων ἔγινε ἡ αἰτία σὲ μένα καὶ ὅλα τὰ παιδάκια καὶ τῶν δύο σχολείων Καστανιάς (Καστανιάς - Καρτερίου) νὰ δοκιμάσουμε μιὰ τόση μεγάλη χαρὰ καὶ εὐτυχία πού θὰ μοῦ μείνῃ ἀξέχαστη σὲ ὅλη μου τὴ ζωὴ.

Μόλις ὁ δάσκαλος μᾶς ἀνεκοίνωσε ὅτι ἔφθασαν τὰ δῶρα πού περιμέναμε, ἀρχίσαμε τίς προετοιμασίες μας. Κοντὰ σὲ μᾶς καὶ οἱ μαμάδες μας ξεσηκώθηκαν γιὰ νὰ μᾶς βοηθήσουν εἰς ὅ,τι μπορούσαν.

Μὲ τὴν συνεργασία ὅλων παρουσιάσαμε στὸ Σχολεῖο μας κάτι τὸ πρωτοφανές : μιὰ γιορτὴ πού ποτὲ ἄλλοτε δὲν ἦταν τόσο ὠραία.

Ἀπὸ τὰ βᾶθη τῆς ψυχῆς μου εὐχαριστῶ τὸν Ε.Ε.Σ. γιὰ τίς ἀλησμόνητες αὐτὲς στιγμὲς πού μοῦ χάρισε καὶ ὑπόσχομαι ὅτι με περισσότερον ζήλον καὶ ἐνθουσιασμόν θὰ ἐργάζομαι καὶ ἐγὼ εἰς τὸ ἔξῃς γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῆς Μεγάλης καὶ ἱερᾶς ἀποστολῆς του, πού τώρα νοιώθω πῶς πολὺ.

ΣΟΥΛΑ ΚΟΝΤΑΡΓΥΡΗ
μαθ. Ε' τάξ. Δημ. Σχολ.
Καστανιάς

*
Ἐξοχώτατε κ. Πρόεδρε,
τὰ σέβη μου.

Κατ' ἀρχὴν αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ εὐχαριστήσω τὸν Ε.Ε.Σ. καὶ Ὑμᾶς προσωπικῶς, διότι με τὴν εἰς τὸ χωρίον μας ἀποστολὴν βασιλόπιττας καὶ παιδικῶν δώρων, ἐχαρίσατε εἰς μικροὺς καὶ μεγάλους τόση χαρὰ, πού ὁμολογῶ ἀδυναμίαν νὰ τὴν περιγράψω!...

Ἐπ' αὐτοῦ θ' ἀφίσω τοὺς μικροὺς

μαθητὰς εἰς τὰς ἐκθέσεις των, τὰς ὁποίας ἐσωκλείω, ὅπως Σᾶς ὁμιλήσουν σχετικῶς.

Ἡ βασιλόπιττα καὶ τὰ ἄλλα δῶρα πού ἔφθασαν στὸ χωρίο μας τὴν 7ην λήγοντος μηνὸς μᾶς ὑπεχρέωσαν ν' ἀναλάβωμεν τὴν διοργάνωσιν σχετικῆς ἐορτῆς, ἡ ὁποία κι ἐπραγματοποιήθη τὴν 19ην ἰδίου μηνός.

Ἡ πληρεστάτη ὀργάνωσις ἀπὸ πάσης πλευρᾶς, αἱ ἐνδυμασίαι τῶν μαθητῶν εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀπόλυτον ἐπιτυχίαν τῆς ἐορτῆς.

Ἡ παρουσία κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ συνόλου τῶν κατοίκων καὶ πλήθους ἐκ γειτονικῶν χωρίων ὡς καὶ ἡ τοῦ Πανοσιολογιώτατου κ. Πέτρου Δαχτυλίδη, Ἱεροκήρυκος Κορινθίας τοιαύτη, ἔδωσαν μεγάλυτερον τόνον εἰς τὴν ἐορτὴν.

Ἡ ἐορτὴ ἐκλείσσε μετ' ὁ ἐγκώμιον τοῦ Ε.Ε.Σ. καὶ τῶν ἡγουμένων αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ὑποφαινομένου καὶ τοῦ ὡς ἄνω κληρικοῦ. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν καὶ πάλιν ἐκ μέρους ὅλων τῶν κατοίκων Καστανιάς.

Μετὰ σεβασμοῦ
ΚΩΝ. ΚΑΡΑΜΗΤΣΟΣ
Διευθ. Δημ. Σχολείου

ΠΡΩΤΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑΙ

Ἀπολογισμὸς ἔτους 1968

Ο ΣΤΑΘΜΟΣ ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1968 παρέσχε τὴν πρώτην βοήθειαν καὶ ἐξυπηρέτησε διὰ τῶν διαφόρων Ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ 116.138 ἐν ὅλῳ ἀσθενεῖς καὶ τραυματίας, ἐκ τῶν ὁποίων 13.203 ἐξηκριβωμένοι περιπτώσεις ἡσφαλισμένων εἰς Ι.Κ.Α.

Παρέσχε διὰ τοῦ ἀσυρμάτου αἰτηθείσας ἱατρικὰς ὁδηγίας εἰς 482 ποντοπόρα πλοῖα ἐν πλῶ, δι' ἀσθενούντα μέλη τῶν πληρωμάτων των καὶ ἐξυπηρέτησεν διὰ τοῦ Ἀκτινολογικοῦ του Ἐργαστηρίου 1.400 ἄτομα.

Ὑπὸ τῶν Παρακτίων Σταθμῶν διὰ λουομένους κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον παρεσχέθη ἡ πρώτη βοήθεια εἰς 2.577 ἄτομα.

Τὰ ἀσθενοφόρα αὐτοκίνητα διήνυσαν 525.233 χιλιόμετρα καὶ μετέφερον 45.800 ἀσθενεῖς καὶ τραυματίας εἰς τὰ ἐφημερεύοντα Νοσοκομεῖα, διάφορα Νοσηλευτικὰ Ἰδρύματα κ.λ.π.

Ἐξεπαιδεύθησαν θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς εἰς τὴν παροχὴν τῆς

πρώτης βοηθείας Ὅμαδες Ὀδηγῶν τῆς Ο.Β.Ε.Α.Π.Α., Μαθηταὶ τῆς Σχολῆς Τροχαίας τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς Μακρυγιάννη, πρακτικῶς Ἐφεδροὶ Ὑγειονομικοὶ Ἀξιωματικοὶ τοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς Ἀεροπορίας, Δόκιμοι Σμηναῖοι - Νοσοκόμοι τῆς Ε.Β.Α., Μαθήτριαι τῆς Στρατιωτικῆς Σχολῆς Νοσοκόμων «ΒΑΣ. ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΗ» τῆς Σχολῆς Νοσοκόμων Π.Ι.Κ.Π.Α. Βούλας, τῆς Σχολῆς Νοσοκόμων τοῦ Νοσοκομείου Παίδων «ΑΓΛ. ΚΥΡΙΑΚΟΥ», τῆς Σχολῆς Νοσοκόμων - Ἐπισκεπτριῶν Ε.Ε.Σ., Τελεόφοιτοι Μαθηταὶ τῶν Δημοσίων Σχολῶν Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ, Φοιτηταὶ καὶ Φοιτήτριαι τῆς Ἱατρικῆς καὶ Φαρμακευτικῆς Σχολῆς κ.λ.π. Ἐκ τῆς Σχολῆς Σαμαρειτῶν - Τραυματιοφορέων τοῦ Ε.Ε.Σ. ἀπεφοίτησαν 52 Σαμαρείται.

Τὸ Κέντρον Αἰμοδοσίας Ε.Ε.Σ. ἐχορήγησεν εἰς ἀπόρους πάσχοντας 2.973 φιάλας αἵματος δωρεάν.

*
Κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα Ἰανουάριον ὁ Σταθμὸς Πρώτων Βοηθειῶν ἐξυπηρέτησε διὰ τῶν διαφόρων Ὑπηρεσιῶν του 8.520 ἀσθενεῖς καὶ τραυματίας, ἐκ τῶν ὁποίων 872 ἐξηκριβωμένοι περιπτώσεις ἡσφαλισμένων Ι.Κ.Α. Οἱ ἐξυπηρετηθέντες κατὰ Κατηγορίας ἔχουν ὡς ἑξῆς : α) Τραύματα κατάγματα, 3.662. β) Παθολογικὰ νοσήματα 3.510. γ) Λοιπαὶ περιπτώσεις (δηλητηριάσεις, ἐγκαύματα κ.λ.π.) 1.348.

Χαρακτηριστικαὶ περιπτώσεις
Δηλητηριάσεις τροφικαί, φαρμακευτικαὶ 114, Δηλητηριάσεις διὰ μονοξειδίου τοῦ ἄνθρακος 38 Καρδιολογικὰ νοσήματα 502, Λοιμώδη νοσήματα 31, Ἐγκαύματα 171, Μέθη 73, Ἡλεκτροπληξία 3. Παροχὴ διὰ τοῦ ἀσυρμάτου ἱατρικῶν ὁδηγιῶν εἰς ποντοπόρα πλοῖα δι' ἀσθενούντα μέλη τῶν πληρωμάτων των. Τὸ Κέντρον Αἰμοδοσίας Ε.Ε.Σ. παρέσχε δωρεάν δι' ἀπόρους φιάλας αἵματος 259.

Ὁ ἀγὼν ὑπὲρ τοῦ πρασίνου

ΒΡΑΒΕΥΣΙΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Μὲ σύμφωνον γνώμην τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας τοῦ Σωματεῖον «Οἱ φίλοι τῶν Ἀθηνῶν» εἶχε ἀπὸ τοῦ παρελθόντος σχολ. ἔτους τὴν ὠραίαν πρωτοβουλίαν ἐνθαρρύνσεως, πρὸς ἐξωραϊσμόν τοῦ σχολ. κήπου, τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς περιοχῆς

Ἀθηνῶν. Πρὸς τοῦτο κατὰ τὸ σχολ. ἔτος 1967/68 ἐβοήθησε Δημοτ. Σχολεῖα Ἀθηνῶν, εἰς τὸ νὰ ἐξωραίσουν τοὺς κήπους των καὶ ἄλλα, τὰ ὁποῖα ἐστεροῦντο παντελῶς σχολ. κήπου, νὰ δημιουργήσουν τοιοῦτον, εἰς ὅσα δὲ δὲν εἶχον χώρον διὰ κήπον ἐπρομήθευσεν γλάστρες με ἄνθη.

Πρὸς δημιουργίαν ἀμίλλης «οἱ Φίλοι τῶν Ἀθηνῶν» ἀπεφάσισαν νὰ βραβεύσουν τὰ καλλίτερα ἐκ τῶν σχολείων, τὰ ὁποῖα ἐπέδειξαν ζωηρὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν προσπάθειαν ταύτην.

Τὰ βραβεῖα ἀπενεμήθησαν εἰς πανηγυρικὴν συνεδρίασιν, ἡ ὁποία ἔγινε παρουσία τοῦ Νομάρχου Ἀττικῆς, τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων καὶ ἄλλων ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Δημαρχείου, κατὰ τὸν διαγωνισμόν τῆς λουλουδιμένης Ἀθήνας τοῦ 1968, ἦταν δὲ ἐν ἑκτακτον βραβεῖον (Κύπελλον Δήμου), Μετάλλιον τοῦ Σωματεῖου «Φίλοι τῶν Ἀθηνῶν» καὶ 6 ἔπαινοι.

Συγχαίρομεν τοὺς τιμηθέντας ἐκπαιδευτικοὺς καὶ μαθητὰς διὰ τὴν πρόθυμον ἀνταπόκρισιν των εἰς τὸ πολιτιστικὸν ἔργον τῶν «Φίλων τῶν Ἀθηνῶν» καὶ εὐχόμεθα ὅπως τοὺς

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΛΕΥΚΩΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ

Διὰ τὴν συμμετοχὴν τῶν ὁμάδων Ε.Ε.Σ.Ν. εἰς τὸν ἐτήσιον διαγωνισμόν Λευκωμάτων Σχολ. Ἀλληλογραφίας, παρακαλοῦμεν ὅπως ἐτοιμαθοῦν ἐγκαίρως α) Λευκώματα Σχολικῆς Ἀλληλογραφίας, συμφώνως πρὸς ὁδηγίας μας, περιλαμβανομένας εἰς τὸ ἀποσταλὲν ἀρχὰς σχολ. ἔτους, εἰδικὸν ἐντυπον, β) πίνακες σχολικῆς τέχνης με θέματα ἀπὸ τὴν σχολ. ζωὴν, τὴν ζωὴν τοῦ τόπου καὶ τὰς ἐπιδιώξεις τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ γενικῶς, διαστάσεων, κατὰ προτίμησιν, 0,30 X 0,40 καὶ γ) κοῦκλες με ἐθνικὰς ἐνδυμασίας (ὕφους, εἰ δυνατόν, 0,30 ἐκ.).

Τὰ εἶδη ταῦτα δεόν νὰ μᾶς ἀποσταλοῦν με τὴν λήξιν τοῦ σχολ. ἔτους διὰ τὴν βράβεισιν καὶ ἐν συνεχείᾳ διαβίβασιν των εἰς Ε.Σ. τοῦ Ἐξωτερικοῦ πρὸς συμμετοχὴν εἰς τὰς ὑπ' αὐτῶν ὀργανουμένας διεθνεῖς ἐκθέσεις:

μιμηθοῦν καὶ ἄλλοι συνάδελφοί των, οὕτως ὥστε νὰ πλουτισθῇ περισσότερον ἡ πόλις μας ἀπὸ ἀπόψεως πρασίνου, πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν αἰσθητικῶν, ὅσον καὶ τῶν πρακτικῶν ἀναγκῶν τῶν κατοίκων της.

Η ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗ

Ὁρθόδοξοι ἱεραποστολαὶ ὑπάρχουν εἰς πλείστας χώρας καὶ ἐπιτελοῦν ἔργον σπουδαῖον ἀπὸ πάσης ἀπόψεως. Μόνιμοι Ἑλληνες ἱεραποστολοὶ εἶναι ἐγκατεστημένοι εἰς τὴν Οὐγκάνταν, τὴν Κένυαν καὶ τὴν Ταγκανίκαν. Ἀρχηγὸς τῆς Ἱεραποστολῆς εἶναι ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Εἰρηνοπόλεως κ. Νικόδημος, ὁ ὁποῖος ἔχει ἔδραν εἰς τὴν Ναϊρόμπι (Κένυας).

Ἐβδομάς ἱεραποστολῆς
Κατὰ τὸν τρέχοντα μῆνα θὰ γίνουν διάφοροι ἐκδηλώσεις ὑπὲρ τῆς Ἱεραποστολῆς. Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει :

α) Βραδυνὴν Προηγιασμένην εἰς τὸν Καπνικαρέαν (Τετάρτη, 12-3-69) μετὰ σχετικῆς ὁμιλίας.
β) Διορθόδοξον θείαν λειτουργίαν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν ναὸν (Κυριακὴ, 16/3).

γ) Ἑορταστικὸν Πανηγυρισμὸν εἰς τὴν αἰθούσαν τοῦ φιλολ. συλλόγου «Παρνασσός» (Κυριακὴ, 7 μ. μ.). Εἰσηγήσεις - Χορωδιακὰ συγκροτήματα, ἄσματα, 20λεπτος ὁμιλία, προβολὴ ἐγχρῶμων διαφανειῶν.

Ἀνάλογοι ἐκδηλώσεις θὰ γίνουν εἰς Δημόσια Σχολεῖα καὶ Κατηχητικὰ Σχολεῖα.

Ἐλπίζομεν ὅτι οἱ Ἐρυθροσταυρίται μας θὰ παρακολουθήσουν τὰς ἐκδηλώσεις αὐτάς.

ΥΠΟΜΝΗΣΙΣ

Πολλὰ εἶναι τὰ θύματα κυρίως μετὰ τῶν παιδιῶν, τὰ ὁποῖα ἀπὸ ἄγνοια τοῦ σοβαρωτάτου κινδύνου περιεργάζονται ἐγκαταλειμμένα πολεμοφόδια (χειροβομβίδες, νάρκες κλπ.) Γι' αὐτὸ τὸνίζομεν καὶ πάλιν ὅτι δὲν πρέπει νὰ περιεργάζονται τέτοια ἀντικείμενα, οὐτε ν' ἀφήνουν ἄλλους νὰ τὰ πλησιάζουν, ἀλλὰ μόνις τ' ἀντικρύζουν νὰ εἰδοποιούν ἀμέσως τὴν πλησιεστέραν ἀστυνομικὴν ἢ στρατιωτικὴν Ἀρχήν.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑ ΤΟ ΒΡΑΒΕΙΟΝ «ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΚΥΡΟΥ» ΣΧΟΛ. ΕΤΟΥΣ 1968-1969

Ἡ Ἐφορεῖα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος προκηρύσσει διαγωνισμόν μετὰ τῶν ὁμάδων Ε.Ε.Σ.Ν. κατὰ τὸ σχολ. ἔτος 1968 - 69 διὰ τὸ βραβεῖον «ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΚΥΡΟΥ».

Ἐπὶ τῇ δεκάτῃ ἐβδόμῃ ἐπετεῖω τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου Προέδρου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. Ἀχιλλέως Κύρου, ὁ κ. Κύρος Κύρου προσέφερεν, εἰς μνήμην αὐτοῦ, τὸ ποσὸν τῶν 5.000 δρχ., ἵνα ἀπονειμηθῇ ὡς βραβεῖον Α' ἐκ 3.000 δρχ. καὶ Β' ἐκ 2.000 δρχ. εἰς δύο ὁμάδας Ἐρυθροσταυριτῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἀναπτύξουν τὴν καλύτεραν δρᾶσιν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1968 - 69.

Τὰ ποσὰ καὶ τῶν δύο βραβείων θὰ δοθοῦν εἰς σχολικὰ εἶδη ἢ γεωργικὰ ἐργαλεῖα, τῆς προτιμήσεως τῶν βραβευθησομένων.

Αἱ ὁμάδες Ε.Ε.Σ.Ν., αἱ ὁποῖαι ἐπιθυμοῦν νὰ μετᾶσχουν τοῦ διαγωνισμοῦ, θὰ ἀποστείλουν, διὰ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Σχολείου πρὸς τὸν Ἐπιθεωρητὴν τῶν Σχολείων τῆς περιφερείας των, ἐκθεσιν τῆς δράσεώς των.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής, μετὰ τὸν προσήκοντα ἑλεγχόν, θὰ διαβιβάσῃ μετὰ τὸ τέλος Ἰουλίου 1969 εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. (ὁδὸς Λυκαβηντοῦ 1), ὅσας κατὰ τὴν κρίσιν του εὐρίσκει ἀξίας βραβεύσεως.

Ἀφοῦ συγκεντρωθοῦν ὅλαι αἱ προτάσεις τῶν κ.κ. Ἐπιθεωρητῶν, πενταμελὲς Ἐπιτροπὴ, ἀποτελουμένη ἐκ τριῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος, δύο Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν, ἐνὸς τῆς Μέσης καὶ ἐνὸς τῆς Δημοτικῆς τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ Ἐκπαιδευτικῶν περιφερειῶν, θὰ κρίνῃ εἰς ποίας ὁμάδας θ' ἀπονειμηθοῦν τὰ ἀνωτέρω βραβεῖα, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν τομέων δραστηριότητος, τῶν συνθηκῶν καὶ τῶν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν διαγωνιζομένων μέσων.

ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΩΝ ΠΛΑΝΗΤΩΝ

"Όλα τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ ὅσα βλέπει ὁ ὀφθαλμός μας ἀνήκουν εἰς τὸν ἰδικόν μας Γαλαξίαν, πού εἶναι ἕνας μόνον ἐκ τῶν ἀπειραρίθμων Γαλαξιών πού ὑπάρχουν εἰς τὸ διάστημα καὶ τοὺς ὁποίους μόνον με ἰσχυρὰ τηλεσκόπια δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν. "Αν κοιτάξῃ κανεὶς εἰς τὴν "Ανατολὴν ἕναν ὁποιοδήποτε ἄστέρα — ἐκτὸς τῶν Πλανητῶν — πότε ἀνατέλλει κάθε βράδυ, θὰ διαπιστώσῃ μίαν κανονικότητα ἐκπληκτικὴν. Κάθε ἄστρον ἀνατέλλει τέσσαρα πρῶτα λεπτά τῆς ὥρας ἐνωρίτερα ἀπὸ τὴν προηγουμένην ἡμέραν. "Επειτα ἀπὸ ἕνα μῆνα ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἄστρου θὰ γίνεταί δύο ὥρας ἐνωρίτερα — 120 λεπτά τῆς ὥρας — Καὶ μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς ἔτους, δηλαδὴ πάλιν κατὰ τὸν ἴδιον περυσινὸν χρόνον. "Η κανονικότης αὕτη ἔκαμε τοὺς ἀρχαίους ἀνθρώπους νὰ πιστεύουν ὅτι τὰ ἄστρα ἦσαν καρφωμένα εἰς τὸ στερέωμα καὶ ὅλα μαζί γυρίζουν ὡς μία ἐνιαία στέγη.

"Όμως ἐνῶ ὅλα τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ ἦσαν καὶ εἶναι πειθαρχικά, τὸ καθένα με ὠρισμένην ὥραν τῆς ἀνατολῆς καὶ τῆς δύσεώς του, ὑπῆρχαν καὶ μερικαὶ ἑξαιρέσεις. "Ορισμένα δηλαδὴ ἄστρα παρουσίαζον ἄτακτον ἐμφάνισιν. Καὶ ἐσκέφθησαν οἱ παλαιοὶ ὅτι αὐτὰ δὲν ἦσαν καρφωμένα, ἀλλὰ ἐπλανῶντο ἐλευθέρως γύρω ἀπὸ τὴν γῆν κατὰ τρόπον ἀκανόνιστον. Αὐτὰ τὰ ἄστρα τὰ ἀπεκάλεσαν πλανήτας καὶ εὗρισκον μετὰ τὸ μάτι των ὅτι αὐτοὶ οἱ πλανῆται ἦσαν ἐπτά. Δι' αὐτὸ καὶ ὁ ἀριθμὸς ἐπτά ἦτο ἱερός. Ποῖοι ὅμως ἦσαν διὰ τοὺς παναρχαίους ἀνθρώπους, Βαβυλωνίους, Αἰγυπτίους καὶ "Ελληνες, αὐτοὶ οἱ ἐπτά πλανῆται; Αὐτοὶ ἦσαν κάπως διαφορετικοὶ ἀπὸ ἐκείνους πού γνωρίζομεν σήμερα. "Ἰδοὺ δὲ ὁ λόγος. "Εσκέπτοντο οἱ ἀρχαῖοι: "Η Γῆ εἶναι ἕνα ἐπίπεδον ἀκίνητον εἰς τὸ κέντρον τοῦ κόσμου. "Ἐδῶ εἰς αὐτὴν τὴν Γῆν διαμένουν οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ζῷα, ἀλλὰ καὶ οἱ θεοὶ — ἐπάνω εἰς τὸν "Όλυμπον — καὶ οἱ δαίμονες. "Ακόμη καὶ αἱ ψυχαὶ τῶν νεκρῶν μένουν μέσα εἰς τὰ βάθη τῆς Γῆς — ὁ Κάτω κόσμος — ἢ εἰς μερικὰς νήσους εἰς τὸ ἄκρον τοῦ "Όκεανοῦ — Νῆσοι τῶν μακάρων —. "Όλος ὁ κόσμος λοιπὸν ἦτο συγκεντρωμένος εἰς τὴν

Γῆν, ὁ δὲ οὐρανὸς ἦτο ἀπλῶς ἡ σκέπη τῆς Γῆς, τὸ Στερέωμα, ὅπως εἰς ἕνα μεγάλο σπίτι ὑπάρχει ἡ στέγη. "Απὸ αὐτὴν τὴν ἀντίληψιν ἐξελίχθησαν νὰ καθορίσουν ποῖοι εἶναι οἱ πλανῆται, δηλαδὴ οἱ ἀστέρες πού ἐκινουῦντο γύρω ἀπὸ τὴν Γῆν ἀκανόνιστα. Καὶ οἱ ἐπτά αὐτοὶ πλανῆται κατὰ σειρὰν τῆς ἀποστάσεώς των — ὅπως αὐτοὶ τὴν ἐφαντάζοντο — ἦσαν: 1) ἡ Σελήνη 2) ὁ "Ἡλιος 3) ὁ "Ερμῆς 4) ἡ "Αφροδίτη 5) ὁ "Αρης 6) ὁ Ζεὺς καὶ 7) ὁ Κρόνος. "Επὶ πολλὰς χιλιάδας ἐτῶν ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς Γῆς αὐτοὺς τοὺς ἀστέρες θεωροῦσαν πλανήτας καὶ αὐτὸν κυρίως τὴν κίνησιν συνεδύαζαν διὰ νὰ μαντεύσουν τὴν μοῖραν τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ πεπρωμένα τῶν λαῶν. Μόνον μετὰ τὸ 1600 μ.Χ., ὅταν ἀνεκαλύφθησαν τὰ τηλεσκόπια καὶ ὅταν συνεπληρώθησαν αἱ γνώσεις τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐξεκαθαρίσθη ἡ ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια διὰ τὰ οὐράνια σώματα, τότε ἄλλαξε καὶ ἡ ἐσφαλμένη ἀντίληψις διὰ τοὺς πλανήτας.

Σήμερον πλέον γνωρίζομεν ὅτι ἡ Γῆ δὲν εἶναι ἐπίπεδος, ἀλλὰ σφαιρικὴ καὶ ἐπὶ πλέον ὅτι δὲν εἶναι ἀκίνητος. Καὶ τὸ ἐντυπωσιακώτερον, ὅτι ἡ Γῆ δὲν ἔχει τὸ προνόμιον νὰ εἶναι τὸ κέντρον τοῦ κόσμου, ἀλλὰ εἶναι ἀπλῶς ἕνα τιποτένιο εἰς μέγεθος, ἕνα μικρότατον κοσμικὸν σῶμα ἀνάμεσα εἰς τρισεκατομμύρια ἄλλα πλανητῶν, ἡλίων, γαλαξίων καὶ ἄλλων κοσμικῶν σωμάτων πλανωμένων εἰς τὸν ἀπέραντον χῶρον, εἰς ἕνα Σύμπαν τερατώδους ἐκτάσεως, πού τὸ κυβερνᾷ ὁ Δημιουργὸς ὃχι ἀπὸ τὸν "Όλυμπον, ἀλλ' ἀπὸ πάσης ἄκρας τοῦ ἀτελευτήτου καὶ ἀπείρου διαστήματος καὶ ἀπὸ παντός σημείου αὐτοῦ, πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν.

"Ὡς ἀκίνητος θεωρεῖται σήμερον ὁ "Ἡλιος καὶ γύρω ἀπ' αὐτὸν πλανῶνται περιφερόμενοι οἱ πλανῆται, οἱ ὁποῖοι χωρὶς τὸν ἥλιον πλέον καὶ χωρὶς τὴν Σελήνην πού εἶναι πλανήτης πλανήτου ἄλλου, τῆς Γῆς, ἀνέρχονται εἰς ἐννέα: 1) "Ερμῆς 2) "Αφροδίτη 3) Γῆ 4) "Αρης 5) Ζεὺς 6) Κρόνος 7) Οὐρανὸς 8) Ποσειδῶν καὶ 9) Πλούτων. Οἱ τρεῖς τελευταῖοι εἶναι ἀόρατοι διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ, δι' αὐτὸ καὶ ἦσαν ἄγνωστοι εἰς τοὺς παλαίους.

Διὰ νὰ ἔχῃ κανεὶς μίαν ἰδέαν εἰς ποίαν σχέσιν μεγέθους καὶ ἀποστάσεως εὗρίσκονται οἱ πλανῆται ἐν σχέσει μετὰ τὸν ἥλιον, ἄς ἔχῃ ὑπ' ὄψιν τοῦ μίαν παραστατικὴν εἰκόνα. "Ας φαντασθῇ κάποιον τοποθετημένον τὸν "Ἡλιον ὡς σφαῖραν ἔχουσαν διάμετρον 1,40 μ. Τότε ὁ "Ερμῆς θὰ περιστρέφεται γύρω ἀπὸ τὴν σφαῖραν τοῦ "Ἡλίου ὡς ἕνα μικρὸν ρεβίθι εἰς ἀπόστασιν 58 μ., ἡ "Αφροδίτη ὡς ρόγα σταφυλῆς 108 μέτρα μακρὰν, ἡ Γῆ ἐπίσης ὡς ρόγα μακρὰν 150 μ., ὁ "Αρης ὡς μεγάλο ρεβίθι 228 μ., ὁ Ζεὺς ὡς μεγάλο πορτοκάλι 778 μ., ὁ Κρόνος ὡς πορτοκάλι μέτριον 1400 μ., ὁ Οὐρανὸς ὡς μικρὸ μῆλο 2900 μ., ὁ Ποσειδῶν ὡς μικρότερον μῆλο 4500 μ. καὶ ὁ Πλούτων ὡς ἕνα μικρὸν ρεβίθι εἰς ἀπόστασιν 6000 μέτρων. "Ὅπως βλέπει κανεὶς αἱ ἀποστάσεις εἰς τὸν κενὸν χῶρον τοῦ Σύμπαντος εἶναι ἀπέραντοι καὶ ἐπικρατεῖ ἀφανταστή ἀπλοχωριά εἰς τὸ ἄπειρον Διάστημα.

Ο ΠΑΛΑΙΟΣ

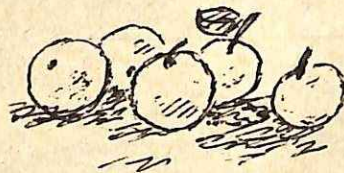
ΕΜΜΕΤΡΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΣΑΣ

ΤΑ ΠΟΡΤΟΚΑΛΙΑ

Τὰ πορτοκάλια εἶναι τροφὴ πάρα πολὺ καλὴ. Λίγες τροφές σὰς ὠφελοῦν, παιδιὰ, τόσο πολὺ.

Αὐτοὶ πού ὑποφέρουνε ἀπὸ στομαχικά, πάντοτε στὸ τραπέζι τους νὰ τᾶχουν ταχτικά.

Καὶ στὰ πολὺ μικρὰ παιδιὰ ἐπίσης νὰ τὸ δίνετε τ' ὠφέλιμο καὶ δροσερὸ καὶ ὠραῖο τοῦτο φρούτο.

Στὴν ἀναιμία φάρμακο καλύτερο δὲν γίνεται.

Χώρια ἀπὸ τᾶλλα του καλὰ, γιαιτρεῦει τὸ σκορβοῦτο!

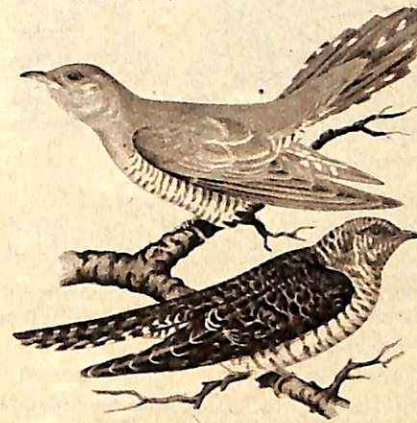
(Α.Β.)

Η ΓΙΑΓΙΑ

Ο ΚΟΥΚΚΟΣ

"Ασφαλῶς ὅλοι θὰ ἔχετε ἀκούσει γιὰ τὸν κούκκο, ἀλλὰ πολὺ λίγοι θὰ τὸν ἔχετε ἰδεῖ καὶ μάλιστα ζωντανόν. Καὶ τοῦτο γιὰτὶ οἱ κούκκοι, τὴν "Ανοιξὶ πού ἐπιστρέφουν ἀπὸ τὶς θερμὲς χώρες τῆς "Αφρικῆς, προτιμοῦν τὶς βορειότερες χώρες τῆς Εὐρώπης, ἐνῶ στὶς νοτιώτερες, ὅπως εἶναι ἡ πατρίδα μας, μένουν πολὺ λίγοι. "Αλλὰ καὶ αὐτοὶ πού μένουν στὸν τόπον μας κατοικοῦν στὰ πυκνὰ δάση καὶ τὰ ὑψώματα καὶ μᾶλλον ἀποφεύγουν τὸν ἄνθρωπον.

"Εμεῖς ἐδῶ θεωροῦμε σὰν ἀγγελιαφόρο τῆς ἀνοιξέως τὸ χελιδόνι. Στὶς βόρειες χώρες τῆς Εὐρώπης, ὡς ἀγγελιαφόρο τῆς ἀνοιξέως θεωροῦν τὸν κούκκο. Τὰ παιδιὰ μάλιστα τὸν ἀγαποῦν ιδιαίτερα, γιὰτὶ πιστεύουν, ὅτι ὁποῖος πρωτοκούσῃ τὸ κελάδημα τοῦ κούκκου τὴν ἀνοιξὶ θὰ εἶναι πλούσιος ὅλο τὸ χρόνο. Προσπαθοῦν λοιπὸν ν' ἀκούσουν τὸν κούκκο νὰ λαλῇ καὶ φροντίζουν νὰ κρατοῦν καὶ κάποιο νόμισμα στὸ χέρι, γιὰ νὰ τοὺς φέρῃ γούρι.

"Ενα ζευγάρι κούκκων. Ἐπάνω τὸ ἀρσενικὸν καὶ τὸ θηλυκόν.

Μονάχα οἱ ἀπάντρευτες κοπέλλες δὲν τὸν συμπαθοῦν. Γιατὶ, λέει, ὅσες φορές ἀκούσουν τὸν κούκκο νὰ λαλῇ, τόσα χρόνια θὰ περάσουν γιὰ νὰ παντρευτοῦν. Καὶ στὴν πατρίδα μας οἱ χωρικοὶ πιστεύουν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀκούσουν τὸν κούκκο νὰ λαλῇ καὶ νὰ εἶναι νηστικοί, γιὰτὶ τότε θὰ κομπωθοῦν, θὰ νοιώθουν δηλαδὴ ὅλη τὴν ἡμέρα ἕνα σφιγμένο στὸ λαμπό, σὰν νὰ ἔχουν ἐκεῖ δεμένο ἕνα κόμπο. Αὐτὸ τὸ παθαίνουν, λένε, ἰδίως τὰ παιδιὰ. Γι' αὐτὸ φροντίζουν νὰ φᾶνε νωρὶς τὸ πρωῒνον τους, ὥστε νὰ μὴ βρεθοῦν νηστικά, ὅταν λαλήσῃ ὁ κούκκος.

"Ας ἀφήσωμε ὅμως τὶς διαφορὰς προλήψεις πού ὑπάρχουν γιὰ τὸν κούκκο καὶ ἄς γνωρίσωμε καλύτερα τὸ ἀληθινὰ παράξενο, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμο αὐτὸ πουλί. Πολλοὶ θεωροῦν τὸν κούκκο τεμπέλη,

γιατὶ, λένε, δὲν χτίζει καὶ αὐτὸς φωλιά, νὰ κλωσῇ τὰ αὐγά του καὶ νὰ ἀναθρέψῃ τοὺς νεοσσούς του, ὅπως ὅλα τὰ πουλιὰ. Γενῶν βέβαια καὶ αὐτὸς αὐγά, ἀλλὰ φροντίζει νὰ τὰ τοποθετῇ σὲ ξένες φωλιές, ὅπου ἄλλα πουλιὰ ἀναλαμβάνουν τὴν φροντίδα νὰ κλωσῇσιν τὰ αὐγά καὶ νὰ ἀναθρέψουν τὰ παιδιὰ τοῦ κούκκου.

"Ας παρακολουθῶμε πῶς γίνεται αὐτό. "Όταν ὁ θηλυκὸς κούκκος πρὸκειται νὰ γεννήσῃ αὐτὸ προσπαθεῖ νὰ ἀνακαλύψῃ κάποια φωλιά ἄλλων πουλιῶν, ὅπου ἡ μητέρα νὰ ἔχῃ γεννήσῃ 2-3 αὐγά. Παραμονεύει τότε πότε οἱ γονεῖς θὰ λείπουν ὅποτε, ἐὰν ἡ ξένη φωλιά εἶναι ἀρκετὰ μεγάλη, ὥστε νὰ τὸν χωράτῃ καὶ τὸ κλαδί, ὅπου εἶναι χτισμένη ἡ φωλιά, ἀρκετὰ γερό, ὥστε νὰ μὴ λυγίσῃ ἀπὸ τὸ βάρος του, γενῶν μέσα τὸ αὐγὸ τῆς καὶ φεύγει, ἀπὸ ὅμως πᾶρῃ καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ αὐγά πού ἦταν μέσα, γιὰ νὰ μὴ φαίνωνται τώρα περισσότερα. "Αν ἡ φωλιά εἶναι μικρὴ, τότε ὁ θηλυκὸς κούκκος γενῶν τὸ αὐγὸ του στὸ ἔδαφος καὶ ὕστερα τὸ παίρνει στὸ ράμφος του καὶ τὸ τοποθετεῖ στὴν ξένη φωλιά, ἀπὸ πᾶρῃ πάλι ἕνα ἀπὸ τὰ αὐγά πού ἦταν μέσα.

Αὐτὸ θὰ γίνῃ σὲ καμμιά 20ρὶα φωλιές, γιὰτὶ τόσα περίπου αὐγά γενῶν τὸ θηλυκὸ τοῦ κούκκου κάθε χρόνο, ἢ δὲ φωτοκία αὕτη διαρκεῖ περίπου 40 ἡμέρες. Εἶναι δὲ παράξενο τὸ γιὰτὶ ὁ κούκκος, πού εἶναι περίπου ὅσο ἕνα τρίγωνο στὸ μέγεθος, τοποθετεῖ τὰ αὐγά του σὲ φωλιές πουλιῶν πολὺ πῶς μικρῶν, ὅπως εἶναι οἱ κοκκινοαἰμηδές, τὰ τρυποκάρυδα, οἱ σφυριχτῆδες κ. ἄ.

Συνήθως τὸ αὐγὸ τοῦ κούκκου ἐκκολάπτεται πρῶτον, ἢ τὸ πολὺ-πολὺ μαζί μετὰ ἄλλα. "Ο νεαρὸς κούκκος μόλις βγῇ ἀπὸ τὸ αὐγὸ εἶναι γυμνός, τυφλὸς καὶ ἀσχημὸς. Σὲ λίγες ἡμέρες ὅμως, ἂν τὸν παρακολουθῶμε, θὰ ἴδωμε πῶς μέσα στὴν φωλιά δὲν θὰ ἔχῃ μείνει κανεὶς ἄλλος παρὰ μόνον αὐτός.

"Ο νεαρὸς κούκκος μᾶς λένε οἱ φυσιοδίφες, ἔχει τόσο μεγάλη εὐαισθησία στὸ δέρμα, ὥστε μόλις νοιώσῃ μέσα στὴν φωλιά τὰ αὐγά ἢ τοὺς ἄλλους νεοσσούς, στριφογυρίζει ἀπὸ δῶ καὶ ἀπὸ κει, ὥσπου στριφογυρίζει ἀπὸ τὴν ράχι του. Τότε τὰ νὰ τὰ φέρῃ ἐπάνω στὴν ἄκρῃ τῆς φωλιάς, σπρώχνει πρὸς τὴν ἄκρῃ τῆς φωλιάς, ὥσπου νὰ τὰ πετάξῃ ὅλα κάτω — αὐγά ὥσπου νὰ τὰ παρακολουθεῖ συχνά, νὰ εἶναι νεοσσός. "Ετσι μένει μόνος του στὴν φωλιά, οἱ δὲ θεοὶ γονεῖς του φροντίζουν νὰ τοῦ φέρουν ὅσο ἀφθονώτερη τροφὴ μποροῦν.

"Αλλοὶ φυσιοδίφες λένε, πῶς ἡ μητέρα ἅμα τοποθετῇ τὸ αὐγὸ τῆς στὴν ξένη φωλιά, δὲν τὸ ἀφήνει στὴν τύχη του. "Ἰσα-ἴσα τὸ παρακολουθεῖ συχνά, νὰ ἴδῃ πότε θὰ βγῇ ἀπὸ τ' αὐγὸ ὁ νεοσσὸς καὶ τὴν ὥρα πού οἱ γονεῖς λείπουν, καὶ τὴν ὥρα πού οἱ γονεῖς λείπουν, πηγαίνει καὶ ρίχνει ἔξω ἀπὸ τὴν φωλιά τὰ ἄλλα αὐγά καὶ τοὺς νεοσσούς, ἀφήνοντας μόνον τὸ παιδί τῆς.

"Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, οἱ θεοὶ γονεῖς ἀνατρέφουν μετὰ ἐξαιρετικὴ ἀφο-

σίωσι τὸ νεαρὸ κούκκο, πού μεγαλώνει γρήγορα καὶ γίνεται πολὺ πῶς μεγάλος ἀπὸ τοὺς γονεῖς πού τὸν ἀνέθρεψαν.

Γεννιέται ὅμως μὴ μεγάλη ἀπορία: Γιατὶ ὁ κούκκος δὲν χτίζει δική του φωλιά, παρὰ ἐμπιστεύεται τὰ αὐγά του καὶ τὴν ἀνατροφή τῶν νεοσσῶν του σὲ ἄλλα πουλιὰ; Καὶ ἡ ἀπορία γίνεται ἀκόμη πῶς μεγάλη ὅταν λάβωμε ὑπ' ὄψιν μας ὅτι ἀπὸ τὰ 200 εἶδη κούκκων πού ὑπάρχουν ἐπάνω στὸν πλανήτη μας, τὰ 120 κάνουν φωλιές καὶ ἐπιδύκνουν τὰ αὐγά τους, ὅπως ὅλα τὰ πουλιὰ καὶ μόνο 80 εἶδη ἐφαρμόζουν τὸν ἐμφανιστικὸν παρασιτισμό, ὅπως τὸν λένε, ἐμπιστεύονται δηλαδὴ τὸ κλωσίσμα τῶν αὐγῶν τους σὲ ἄλλα εἶδη πουλιῶν.

Εἶναι ἕνα ἐρωτηματικόν, στὸ ὅποιο οἱ ἐπιστήμονες δὲν μπόρεσαν μέχρι σήμερα νὰ δώσουν ἀπάντησι. Καὶ οὕτε φαίνεται

"Ο νεοσσὸς τοῦ κούκκου, ἀπὸ ἔσπρωξέ ἔξω ἀπὸ τὴν φωλιά ἕνα αὐγὸ καὶ ἕναν νεοσσόν, ἐτοιμάζεται τώρα νὰ εἴδῃ ἔξω τὸν δευτέρον.

πῶς θὰ δώσουν ποτέ. Εἶναι καὶ αὐτὸ ἕνα ἀπὸ τὰ πολλὰ μυστικὰ τῆς πού ἡ φύσις δὲν θέλει νὰ μᾶς ἀποκαλύψῃ.

"Ἰσως θὰ γεννηθῇ ὅμως τώρα μὴ ἄλλη ἀπορία. "Απὸ ὁ κούκκος ἐξορτάνει τόσα πουλιὰ, γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ ζήσῃ αὐτός, δὲν εἶναι ἐπιβλαβής; "Ὁχι, μᾶς λένε οἱ φυσιοδίφες. "Η μᾶλλον, τὴ ζημιὰ πού κάνει καταστρέφοντας πολλὰ ἀπὸ τὰ πῶς ὠφέλιμα πουλιὰ, τὴν ἀντιπληρώνει μετὰ τὸ παραπάνω, διότι ὁ κούκκος εἶναι τὸ μόνον πουλί, πού τρέφει τις μαλλιάρες μόνο πουλιὰ, πού καταστρέφουν τὰ δένδρα κάμπιες πού καταστρέφουν τὰ δένδρα τῶν δασῶν. Κανένα ἄλλο πουλί δὲν τολμᾷ νὰ τὶς βάλλῃ στὸ ράμφος του γιὰτὶ οἱ τριχὲς τῶν καμπιῶν αὐτῶν προκαλοῦν ἐπικίνδυνα τοιμήματα καὶ μεγάλη φαιγογούρα στοὺς τρυφεροὺς λαίμους τῶν μικρῶν πουλιῶν. Μόνον ὁ κούκκος τις καταβροχθίζει χωρὶς κανένα φόβο καὶ κανένα κίνδυνον. "Ετσι ἀντισταθμίζει μετὰ τὸ παραπάνω τὴ ζημιὰ πού προκαλεῖ μετὰ τὸν ἐμφανιστικὸν παρασιτισμὸν του.

«ΙΠΤΑΜΕΝΗ ΠΕΡΙΠΟΛΟΣ» ΤΟΥ Ε.Σ.

Ο Σύνδεσμος Ε.Σ. σχηματίζει την «ίπταμένην περίπολον» πρακτόρων. Το σώμα αυτό αποτελείται από 16 μέλη της γραμματείας του (βλέπε και φωτογραφία). Ο καθένας απ' αυτούς είναι έτοιμος να ξεκινήσει άμέσως για να φτάσει το γρηγορότερο σε κάποια περιοχή που την έχει πλήξει οποιοδήποτε είδους θεομηνία. Σκοπός της αποστολής του είναι να υπολογίσει με την πρώτη ματιά την έκταση της καταστροφής, τις άμεσες ανάγκες και να συντρέξει τις εθνικές οργανώσεις στην επεξεργασία του προγράμματος βοήθειας. Όλοι τους όμιλούν τουλάχιστον δύο γλώσσες και έχουν περάσει από όλους τους απαραίτητους έμβολιασμούς, που ανανεώνονται περιο-

Τα μέλη της «ίπταμένης περιπόλου» έτοιμα πάντα να τρέξουν όπουδήποτε θύματα θεομηνιών (σεισμών, πλημμυρών, πολέμων, τυφώνων κλπ.) χρειάζονται άμεση βοήθεια.

δικά. Η διάθροσιν της εργασίας στη γραμματεία είναι ρυθμισμένη έτσι, ώστε τα μέλη αυτά της «ίπταμένης περιπόλου» να μπορούν να αναχωρούν ταχύτατα, δίχως να δημιουργούνται κενά.

Τέσσερες ημέρες άρκουν, για να κατατοποιηθούν τα άτομα αυτά γύρω από τον τρόπο που θα εκτελούν την αποστολή τους, παρακολουθώντας σχετικά μαθήματα στη Γενεύη. Ό,τι πρέπει να ξέρουν είναι: πώς να καθορίζουν και να εκτιμούν τις ανάγκες, να βοηθούν στην κατάσταση προγράμματος του Έρυθρου Σταυρού και να προϋπολογίζουν τις δαπάνες· επίσης να παρέχουν τα αναγκαία στοιχεία στην υπηρεσία πληροφοριών και «δημοσίων σχέσεων». Μέσα στο πλαίσιο των μαθημάτων αυτών, οι συμμετέχοντες επήγαν να επισκεφθούν την αποθήκη του Έλβετικού Έρυθρου Σταυρού στο Βάμπεργ.

ΜΕΓΑΛΗ ΑΠΩΛΕΙΑ ΤΟΥ Δ.Ε.Σ.

Απέθανε εσχάτως ο Πρόεδρος του Διεθνούς Συνδέσμου Ε.Σ. Λεοπόλδος Μπονασιέ. Έννεα χρόνια εκράτησεν ή θητεία του. Τήν εξέτελεσε με υποδειγματικήν άφοσίωσιν και ευσυνειδησία. Στόν Έρυθροσταυρικόν κόσμον ή απώλειά του έγινε πολὺ αίσθητή.

Ο αείμνηστος Μπονασιέ ήταν νομικός, διδάκτωρ

του δικαίου, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Γενεύης. Πρίν γίνῃ Πρόεδρος του Συνδέσμου του Δ.Ε.Σ., υπήρξε μέλος του από το 1946 και πρόεδρος της νομικῆς επιτροπῆς. Ὑπὸ τὴν ιδιότητά του αὐτὴ ἐνδιαφέρθη καὶ συνεμερίσθη ὅλες τὶς προσπάθειες ποὺ ἔγιναν μὲ σκοπὸ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀνθρωπιστικοῦ δικαίου. Πρῶτα πρῶτα συνωμολογήθησαν οἱ νέες συμφωνίες τῆς Γενεύης τοῦ 1949, ἀληθινὸ «νομικὸ μνημεῖο» ποὺ προστατεύει σὰν φύλακας ἄγγελος τὸ ἀνθρώπινον ἄτομον τὸν καιρὸ τοῦ πολέμου. Ὁ Μπονασιέ ἐνδιαφέρθη ἐπίσης γιὰ τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἐγγυήσεων ποὺ παρέχει τὸ δίκαιο αὐτὸ στὰ θύματα τῶν

Λεοπόλδος Μπονασιέ.

ἐσωτερικῶν ταραχῶν στὴν Α ἢ τὴν Β χώρα. Ὁνόμασε τὶς ταραχές αὐτές «πολέμους ποὺ δὲν τολμοῦν νὰ αὐτοχαρακτηρισθοῦν», κ' ἐζήτησε ἀπὸ τοὺς ἄρμόδιους τῶν διαμαχομένων χωρῶν νὰ εἰποῦν ποῖα εἶναι τὰ ἐλατήρια τῶν ταραχῶν αὐτῶν.

Τὸ 1963 ὁ Λεοπόλδος Μπονασιέ προήδρευσε τοῦ συνεδρίου Ἐκατονταετηρίδος τοῦ Ε.Σ. καὶ ἐταξίδεψε στὸ Ὁσλο γιὰ νὰ δεχθῇ τὸ βραβεῖο Νόμπελ τῆς Εἰρήνης, ποὺ ἀνενεμήθη στόν Διεθνὸς Έρυθρὸ Σταυρό. «Ἐστάθηκε μεγάλος Πρόεδρος, σοφὸς στὴν ὑπηρεσία τῆς ἀνθρωπότητος», εἶπε ὁ Ζὰν Πικτέ, Γενικὸς Διευθυντῆς τοῦ Συνδέσμου.

Ο Ε.Σ.Ν. ΒΟΡΕΙΟΥ ΡΗΝΟΥ

Κάποια ἑορτὴ τοῦ Έρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος στὸ Ντύσσελτορφ ἔδωσε τελευταία εὐκαιρία στὸν Φρίτς Χόλτχοφ, Ὑπουργὸ τῆς Παιδείας τοῦ κράτους Βόρειου Ρήνος - Βεστφαλίας (Δυτικῆς Γερμανίας), νὰ ἐκθέσῃ ἓνα καινούργιο πρόγραμμα γιὰ τὴν διεύρυνσιν καὶ τὴ μεγαλύτερη συστηματοποίησιν τῆς σχετικῆς μὲ τοὺς νέους Έρυθροσταυριτεῖς προπαρασκευαστικῆς ἐργασίας στὰ σχολεῖα. Ὁ ἴδιος ὁ Ὑπουργός, πολὺ πρὶν ἀναλάβῃ τὰ ὑπουργικὰ του καθήκοντα, εἶχε οἰκειωθῇ μὲ τὴν δρᾶσιν τοῦ Ε.Σ.Ν. καὶ σήμερα εἶναι περισσότερο παρὰ ποτὲ πεπεισμένος πὼς ὁ Έρυθροσταυρίτης τῆς χώρας του, ἐκτελεῖ ὅπως πρέπει τὰ καθή-

Τὸ νέο πρόγραμμα τοῦ Έρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος μὲ τὰ «κουτιά ποὺ διπλώνονται» ἔχει ὡς σκοπὸ νὰ καλλιεργήσῃ τὴν προθυμία τῶν παιδιῶν νὰ βοηθοῦν τὸν συνάνθρωπο. Ἀποτελεῖ ζωντανὴ μορφή τῆς ἀγωγῆς ποὺ ἀποβλέπει στὸ πνεῦμα τῆς διεθνούς ἀδελφουσύνης καὶ συνεινότησεως.

κοντά του πρὸς τὸν συνάνθρωπο Ἡ ἄμεση ἐπαφή μὲ τὴν πραγματικότητα τὸν ἀναγκάζει νὰ βλέπῃ, πέρα ἀπὸ τὸν ἀτομικὸν κύκλο τῆς ζωῆς του, μέσα στὴ ζωὴ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, καὶ νὰ ἀντιμετωπίζῃ ἔτσι τὴν ἰδική του μοῖρα πρὸ ἀντικειμενικά, δηλαδὴ μὲ ὀλιγώτερον ἐγωκεντρισμό.

Τὸ ὅτι χιλιάδες νέοι, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, ἐξασκούνται καὶ μετεκπαιδεύονται στὴν παροχὴ πρώτων βοηθειῶν, ἀποκοτῶν θεμελιακῆς γνώσεως οἰκιακῆς νοσηλείας καὶ βρεφοκομίας ἢ καὶ δείχνουν τὴν ικανότητά τους στὶς περιπτώσεις ἀτυχημάτων στὴ θάλασσα ἢ στὶς λίμνες, ἔχει τὴν ἰδιαιτέρη σημασία του. Ἡ γνώσις καὶ ἡ ικανότης αὐτὴ τοὺς ἐγκαρδιώνει νὰ μὴν παραμένουν ἀπαθείς ἀντίκριν στὸν ἀβοήθητον συνάνθρωπο, παρὰ νὰ ἐνεργοῦν, νὰ παρέχουν βοήθεια καὶ γενικὰ νὰ συμπεριφέρονται κατὰ τὸν τρόπον ποὺ ἄμεσα ταιριάζει τοῦ νέου, δηλαδὴ μὲ ἀδυστοχησία καὶ αὐτοπεποίθησιν.

Ὁ Ὑπουργὸς θεωρεῖ ἐπίσης ἰδιαίτερα πλεονεκτικῆς τὶς ἐπαφές τῶν ομάδων Έρυθροσταυριτῶν τῆς Γερμανίας μὲ ἄλλες, συναδελφικῆς ομάδες ξένων χωρῶν,

ἐυρωπαϊκῶν καὶ ὑπερπονητῶν. Ἀν κατὰ τὴν εὐθὺς μετὰ τὸν πόλεμον περίοδον ἡ Γερμανία μᾶλλον ἔδε- χόταν δέματα βοήθειας, τώρα πιά, ἔδω καὶ χρόνια, διαθέτει μεγάλα ποσὰ γιὰ δῶρα: πόσα δέματα, σχολιακά κοντιὰ καὶ ἄλλα χρήσιμα ἀντικείμενα δὲν συσκευάζονται μὲ ζήλο εἴτε γιὰ περιοχὲς σεισμόπληκτες εἴτε γιὰ πληθυσμούς ποὺ ταλανίζονται ἀπὸ διαγμούς πολέμων, ἐπαναστάσεις, καταστροφές ἀπὸ χερεῖ ἀνθρώπων ἢ ἐξ αἰτίας τῶν φυσικῶν στοιχείων!

Τώρα μὲ τὴ μεταρρύθμισιν τῆς ἐκπαιδεύσεως στὴ Δυτικῇ Γερμανίᾳ, εἴπε ὁ ὀπουργός, θὰ δοθῇ νέα ὁδηγία στὴν ἐργασία ποὺ, ἤδη ἀπὸ τὸ σχολεῖο, προετοιμάζε- ται ὁ μαθητὴς γιὰ τὰ ἀδριανὰ καθήκοντα τῆς ἐθελοντικῆς ἐρυθροσταυρικῆς δράσεως. Καθῆκόν τοῦ διδασκτικοῦ προσωπικοῦ θὰ εἶναι ὄχι μόνον νὰ οἰκειώσ- τουν τὸν μαθητὴ μὲ τὸν Έρυθρὸ Σταυρὸ Νεότητος, ν' ἐδραιώσῃ δηλαδὴ τὸν τομέα τοῦτον ὡς θεμελιακὴ ἀρχὴ ἀγωγῆς, παρὰ καὶ νὰ ἐνημερώσῃ, περισσότερον τα παιδιὰ σχετικά μὲ τὶς συμβάσεις τῆς Γενεύης καὶ μὲ τὶς βασικὰς ἀρχὰς τοῦ Έρυθροῦ Σταυροῦ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Η 25η ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

ΧΙΟΝΙ

ΣΚΕΨΕΙΣ

Η 25η Μαρτίου είναι η μεγαλύτερη εθνική εορτή. Είναι η επέτειος της Αναστάσεως του Γένους. Γι' αυτό την ημέρα αυτή γεμίζει από υπερηφάνεια κάθε Έλληνική ψυχή.

Τετρακόσια χρόνια το Γένος μας ήταν κάτω από το σπαθί του κατακτητού. Τετρακόσια χρόνια «σκλαβιά και φυλακή». Πόσα βασανιστήρια και σφαγές δεν υπέφερε ο Έλληνισμός! Όμως η ψυχή του δεν λύγισε. Άλλοι λαοί χάθηκαν μέσα σε λιγώτερα χρόνια. Οι Έλληνες όχι. Έζησαν, κράτησαν βαθιά στην ψυχή τους τη σπίθα, ώσπου ήρθε η ώρα κι έγινε αυτή λαμπάδα που ξάφνιασε ολόκληρη την Οικουμένη. Το Λάβαρο της Αγίας Λαύρας ξεδιπλώθηκε στον αέρα και «Έλευθερία ή θάνατος» ακούστηκε πέρα ως πέρα. Άστραψε παντού το ελληνικό σπαθί και βρόντησε το καριοφίλι. Έπτά χρόνια επολέμησαν σκληρά οι πρόγονοί μας, έχυσαν το αίμα τους για να αναστήσουν το Έθνος.

Κάθε τέτοια μέρα μέσα σε κάθε Έλληνική ψυχή ξαναζούν οι άθανατες μορφές του 21. Ανδρούτσος, Διάκος, Μπότσαρης, Κολοκοτρώνης, Παπαφλέσσας, Νικηταράς, Πανουριάς, Κανάρης, Καραϊσκάκης και τόσοι άλλοι ήρωες που έδωσαν το αίμα τους για την Έλευθερία, προβάλλουν άστραφτερά στη μνήμη όλων των Ελλήνων. Αυτούς ύμνει και δοξάζει σήμερα το Έθνος μας!

ΜΑΡΙΑ ΜΠΑΦΑ

Δ' τάξ. Σχολ. Πολυδρόσου
Άρτης

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΒΟΥΝΑ

Το χαρίζω στο αγαπητό μου περιοδικό Ε.Ε.Σ.Ν., που το διαβάζω από τα μαθητικά μου χρόνια.

Βουνά γεμάτα λεβεντιά, δόξα τρανή γεμάτα, δεν σάς έτρώμαξαν ποτέ βαρβαρικά φουσάτα. Στεκόσαστε περήφανα κι αγέρωχα αιώνια, αμόλυντα κι ανέγγιχτα απ' τὰ φευγάτα χρόνια.

Βουνά σείς, τής Πατρίδας μου καμάρι και στολίδι, λαλούν οι κρύες σας πηγές, θροίξει το γρασίδι και των δεντρών σας τὰ κλωνιά τονίζουν παιάνες στους νέους άντρειωμένους μας και στους αρχαίους — Πάνες.

Σάν μέλισσες ξεχυθήκαμε στο δρόμο όλα τὰ παιδιά όταν σχολάσαμε. Ω τι έκπληξις! Έξω γινόταν κάτι που σπάνια τὸ βλέπομε ἐδῶ στὸν Πειραιᾶ. Μικρές νιφάδες χιονιού στριφογυρίζαν σάν τρελλές και χόρευαν έναν παράξενο και μαγικό χορό. Άλλοτε πάλι πετούσαν ἀπαλά σαν πεταλούδες και έρχονταν κοντά μας, λές κ' ήθελαν νὰ μᾶς χαϊδέψουν. Άλλά μόλις μᾶς άγγιζαν γινόντανε μιὰ σταγονίτσα νερό που μᾶς πάγωνε τή μύτη, τὰ μάγουλα και τὰ χέρια. Πόσο μου άρεσε νὰ περπατῶ κι δλόγυρά μου νὰ πέφτη τούφες-τούφες τὸ χιόνι! Άλλά έφτασα στὸ σπίτι μου, και ἡ μητέρα δεν μ' άφησε νὰ καθίσω έξω. Τότε κ' ἐγὼ κόλλησα τὸ πρόσωπό μου στὸ τζάμι και δεν έφυγα ἀπὸ τή θέσι αὐτή ὥσπου σταμάτησε νὰ χιονίζει...

Πέρασε τὸ ἀπόγευμα χωρίς νὰ μᾶς κάνουν πάλι ἐπίσκεψι οἱ μικρές άσπρες νιφάδες. Τὸ βράδυ έπεσα νὰ κοιμηθῶ με τήν ἐλπίδα πὼς ὡς τὸ πρωτὶ θὰ τὸ εἶχε στρώσει. Καὶ ἀλήθεια, τὸ πρωτὶ ὅλα ἦτανε κατάσπρα, λές και ἡ γῆ εἶχε στρώσει ἕνα παχύ κατάσπρο χαλί. Τὰ δέντρα φορτωμένα έμοιαζαν σάν στολισμένες νυφοῦλες, και εἶπα «τέτοιο χιόνι πούπουλο, Θεέ μου, νὰ μὴ λιώσῃ,» και θυμήθηκα τὸ ποίημα πού μαθα προχθές στὸ σχολεῖο. Δυστυχῶς ὅμως μόλις οἱ άκτίνες τοῦ ἡλίου τὸ χαϊδέψαν ἀπαλά έλυωσε, και πέρασε σάν παραμῦθι.

ΛΟΥΚΙΑ ΣΚΟΥΡΟΛΙΑΚΟΥ
Βον Δημοτ. Σχολ. Κορυδαλλοῦ

Όταν ἡ άνοιξη έρχεται κι ὁ χρυσός ἥλιος λάμπει κι ἀδειάζουνε τὰ χειμαδιὰ κι άνθοβολοῦν οἱ κάμποι, τή σμαραγδένια σας στολή γοργά-γοργά φορᾶτε και στὸν καθρέφτη τοῦ γυαλοῦ τήν ὄψι σας κοιτᾶτε.

Στὶς λαγκαδιές σας, τροφαντές οἱ φτέρες, τὰ πουνιάρια κ' οἱ σκόινοι, ξεκουράσανε χιλιάδες παλληκάρια, κι ἐκάνανε τὸν ὕπνο τους γλυκὸ τ' άγριοπούλια που απ' τὶς φωλιές τους ἐβγαίνουν τή νύχτα με τήν Πούλια.

Στὶς άψηλές σας τὶς κορφές, πὺς τὶς σκεπάζουν χιόνια, γιγάντων πύργους και θεῶν ἐχτίσανε τὰ χρόνια... Σεῖς τῶν Ελλήνων τρέφετε τ' άγέραστα τὰ νιάτα βουνά, γεμάτα λεβεντιά, δόξα τρανή γεμάτα.

ΙΩΑΝ. Δ. ΝΙΩΡΑΣ
Καθηγητὴς Φιλολογίας
Άγιος Γεώργιος — Τυμφρηστοῦ

Σὰ χθές μου φαίνεται! Μὲ πόση λαχτάρα και πόσες σκέψεις περιμέναμε ὅλοι μας τὸν καινούργιο χρόνο 1968. Κρεμασμένοι απ' τὸ ράδιο, γεμάτοι ἐλπίδες κ' ἐπιθυμίες, κάναμε τόσα ὄνειρα. Καὶ τώρα!... σάν πουλιὰ διαβατάρικα σκορπίζονται ἐλπίδες και ἐπιθυμίες, άφήνοντας άναμνήσεις και καλές και πικρές. Τὰ παιδικὰ μας ὄνειρα εἶχαν πλάσει ἕναν κόσμο μαγικό, που μόνο στὴ φαντασία μας ἔζησε.

Μὲ πόση άνυπομονησία πρόσμενα τὸν καινούργιο χρόνο νὰ χαρίσῃ σ' ὅλο τὸν κόσμο τήν εἰρήνη και τήν ἀγάπη, μιὰ ἀγάπη πνευματική που μόνο αὐτὴ θὰ μπορούσε νὰ σβήσῃ τὰ πάθη και τὰ μίσση και νὰ βασιλεύσῃ παντοῦ μιὰ εἰρήνη χριστιανική. Όμως ὅλες τούτες οἱ ἐλπίδες πῆγαν χαμένες και γιὰ ἕναν ἀκόμη χρόνον, ὁ πειρασμός νίκησε πάλι τήν ἀδύναμη ψυχῆ τοῦ ἀνθρώπου και βασιλεύσε ἐπάνω στὴ γῆ. Καὶ τώρα, σάν πρῶτα, περιμέναμε ὅλοι μας πάλι ν' άνατελλοῦν καλύτερες ἡμέρες. Άς εἶναι: Μποστά μας ἀνοίγεται ἕνας ὀρίζοντας πλατύτερος. Κάποιες προοπτικές νέες προβάλλουν. Άς εὐχηθῶμε τοῦτο τὸν χρόνο νὰ φέρῃ ὁ Χριστὸς τὴ χαρά, τήν εἰρήνη, τήν ἀγάπη που ὅλοι μας τόσο ποθοῦμε. Έχουμε μπρός μας ἕνα ἀρκετὸ διάστημα. Μᾶς περιμένουν ἐκπλήξεις εὐχάριστες ἢ πικρές. Άς ετοιμαστοῦμε νὰ δεχθῶμε κάθε τι με χαμόγελο κι ἄς προσευχηθῶμε σ'

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Έκεινον νᾶναι κοντὰ στὸν καθένα βοηθός, φίλος, προστάτης.

ΕΜΜΑΝ. Γ. ΡΑΜΑΝΤΑΝΗΣ
Μαθ. Γυμν. Σκοπέλου

ΜΙΑ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΗ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ

Βαρὺς και σκοτεινὸς οὐρανός, παγωμένος βοριάς και ψιλὸ χιόνι ἔκεινο τὸ ἀπόγευμα τοῦ Γενάρη. Όμως κάτι τὸ πολὺ ζεστὸ ὑπῆρχε μέσα στὴν παγωνιά: Οἱ καρδιές τῶν μαθητῶν που περιμέναν τὸ πούλμαν. Άνυπόμονα περιμέναμε ὅλοι μας νὰ βρεθῶμε στὸ Π.Ι.Κ.Π.Α. Πεντέλης, γιὰ νὰ κάνουμε μιὰ φιλανθρωπική ἐπίσκεψι.

Σκοπὸς τῆς ἐπισκέψεώς μας ἦταν νὰ σκορπίσουμε τήν χαρὰ και τὸ γέλιο στοὺς μικροὺς τροφίμους τοῦ νοσοκομείου και νὰ τοὺς παρηγορήσουμε ὅτι αὐτὸ θὰ εἶναι περαστικό.

Πράγματι τὸ ἀπόγευμα τῆς 20-1-69, ἐπιβιβασθήκαμε στὸ ἀμάξι και ξεκινήσαμε· ἡ ὥρα θὰ ἦταν περίπου 3. Ὑστερα ἀπὸ μιὰ διαδρομή, μὲς ἀπὸ τὴν πόλι ἀρχικά, κατόπιν ἀπὸ δρόμους που στολίζουν θαυμάσιες βίλλες, φθάσαμε στὸν προορισμό μας. Έδῶ πρέπει ν' ἀναφέρω ὅτι τὸ νοσοκομειακὸ συγκρότημα Πεντέλης τοῦ Π.Ι.Κ.Π.Α. εἶναι τὸ μεγαλύτερο και τὸ καλύτερο τοῦ εἴδους τὸ σ' ὅλα τὰ Βαλκάνια.

Στὴν μικρὴ πλατεῖα, μπροστὰ ἀπὸ τὸ ἱδρυμα, βγάλαμε άναμνηστικές φωτογραφίες και κατόπιν μῆκαμε μέσα. Οἱ ἀδελφές νοσοκόμες μᾶς ὑποδέχθηκαν με καλωσύνη και μᾶς ὡδήγησαν στοὺς θαλάμους με τὰ ἄρρωστα ἀδελφάκια μας. Αὐτά, μόλις μᾶς εἶδαν, μιὰ λάμψι χαρᾶς φώτισε τὰ προσωπάκια τους. Άμέσως, ἀφοῦ τὰ χαιρετίσαμε, ἀρχίσαμε τὸ μικρὸ μας πρόγραμμα: Δυό, τρία παιδιά ἀπήγγειλαν ποιήματα και κατόπιν ὅλοι μαζί, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Κου Γυμνασιάρχου, τραγουδήσαμε Χριστιανικά και Πατριωτικά τραγούδια.

Μάταια περιμέναμε ν' ἀκούσωμε ἔστω κι ἕνα ποιηματάκι ἀπὸ τὴν μικρούλα Γκόλφω, ἡ ὁποία φαίνεται ὅτι ντρεπότανε. Τέλος, ἀφοῦ ἐπισκεφθήκαμε και ἄλλους θαλάμους, σκορπώντας τὴν χαρὰ και τὸ κέφι στὰ πονεμένα ἀδελφία μας και μοι-

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ-ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

1. Ο Μέγας..... ἦτο Μακεδών.
2. Εξάρτημα τοῦ ἀρότρου — Αρχικά τοῦ ἱδρύματος Ραδιοφωνίας.
3. Συμπερασματικὸς σύνδεσμος — Ερωτηματικὴ ἀντωνυμία (ἀντιστρόφως) — Σῆμα κινδύνου ναυτικῶν.
4. Μόριον μελλοντικόν. — Τὸ γ' πρόσ. Ένεστώτος τοῦ εἰμί (ἐνικό). — Προσωπικὴ ἀντων. β' προσώπου.
5. Έτσι εἶναι ὁ ἄνθρωπος.
6. Αἰτιατ. προσωπ. ἀντων. — Πρωτεύουσα τοῦ Περοῦ.
7. Καὶ τὸ Βέλγιον εἶναι κάτω...
8. Δύο συνεχόμενα σύμφωνα — Πρωτεύουσα τῆς Νορβηγίας — Μουσικὴ νότα.
9. Τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ (καθαρεύουσα. — Τὸ πλοῖο στὴν ἀρχαία (ἀντιστρ.).

10. Αναφορ. ἀντων. (θηλ.) — Εξενικὴ ἄρνησις — Αρχικά τῆς Στρατιωτικῆς Ἀστυνομίας.

ΚΑΘΕΤΩΣ

1. Έτσι λέμε τὸ "Άγιον Όρος. — Πρόθεσις.
2. Αρχαῖον μουσικόν ὄργανον. — Μέγας ποταμὸς τῆς Θράκης.
3. Η Αἰτιατ. τοῦ ἀριθμητικοῦ εἰς. — Δύο φωνήεντα.
4. Γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου. — Έτσι λέγεται ὁ ὑπεύθυνος γιὰ κάποιο σφάλμα.
5. Εἰθέτον που δείχνει ἰσότητα (θηλ.). — Τελικὸς σύνδεσμος.
6. Οδοντικόν (3 φορές). — Ὑγρά
7. Αντιθετικὸς σύνδεσμος — Φίλος τοῦ Ἡρακλέους.
8. Η μύτη (καθαρεύουσα) — Μουσικὴ νότα — Δίφθογγος (ἀντιστρόφως).
9. Τὸ βουνὸ (καθαρ.) — Μακεδονομάχος.
10. Καρποὶ τῆς συκῆς — Πρόθεσις.

Ι. ΒΑΜΒΑΚΙΔΗΣ
Γυμν. Γιαννιτσῶν.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΔΟΒΑ

Γυμνάσιον Θηλέων Χαλανδρίου

ράζοντας γλυκίσματα σ' ὅλα — ἐκτός απ' τὰ πολὺ μικρά, τὰ ὁποῖα δεν μπορούσαν νὰ μασήσουν — ξεκινήσαμε νὰ φύγουμε.

Σ' ὅλο τὸ δρόμο μιὰ εὐχή, μόνον μιὰ, ἀλλὰ με τόσο μεγάλη σημασία γι' αὐτὰ τὰ παιδιά, ἐβγαине ἀπὸ τὰ χεῖλη μας: Καλὴ ἀνάρρωσι, πλήρη ἀποκατάστασι τῆς υγείας τους, στὴν ἐπομένη ἐπίσκεψί μας νὰ ἔχουν γυρίσει, γερὰ, στὰ πατρικά τους στίπια!

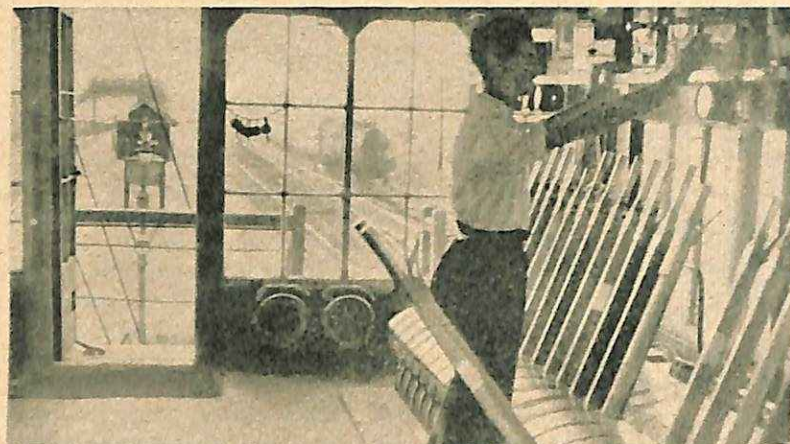
Όταν ἀποβιβαστήκαμε, μέσα στὴν παγωμένη νύχτα, εἴμαστε τόσο εὐχαριστημένοι γιὰτὶ ἐκτελέσαμε τὸ χρέος μας, ὥστε οὔτε πὺς νοιώθαμε καθόλου τὸ κρύο.

ΜΑΡΚΟΣ Κ. ΧΑΤΖΗ-ΙΩΑΝΝΟΥ
Γ' τάξ. ΙΔ' Γυμν. Ἀρρ. Ἀθηνῶν

ΙΩΑΝ. ΣΟΦΡΩΝΗΣ
Β' Δημ. Σχολεῖον Χαλανδρίου

ΜΑΤΙΕΣ Σ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΑΓΓΛΙΑ

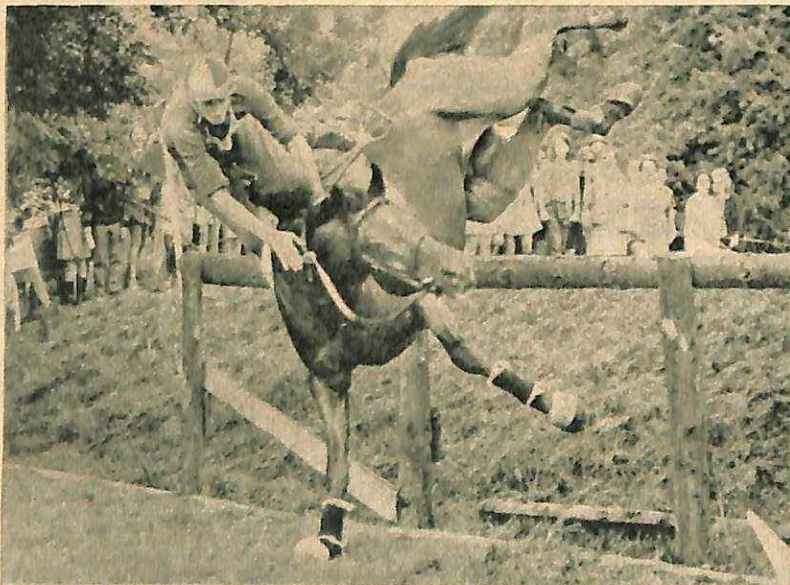
Σταθμός έλέγχου κινήσεως τρένων

ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ

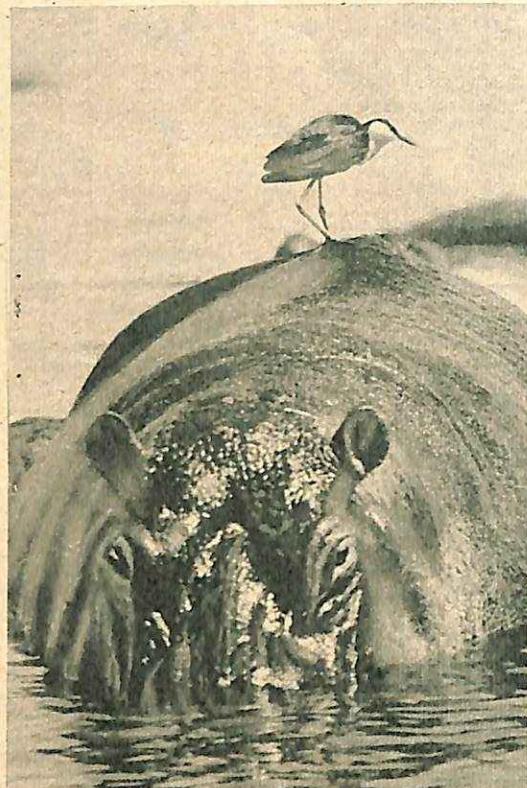
Ένα από τα σπανιότερα πουλιά που ζουν εκεί

ΙΡΛΑΝΔΙΑ

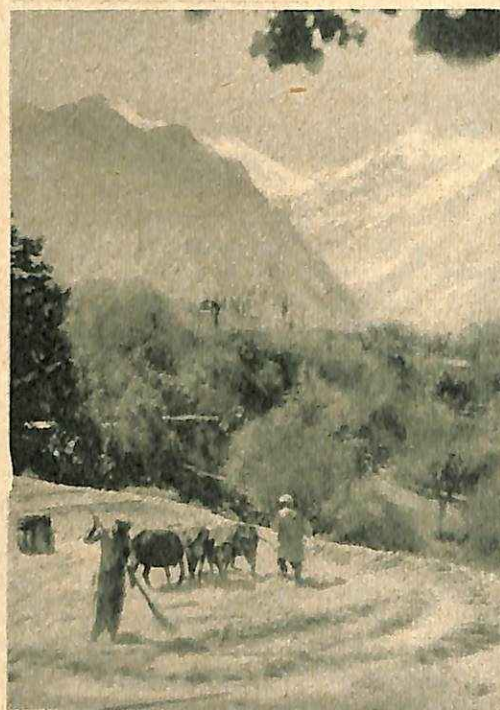
Έπικίνδυνο πήδημα έμποδίου σε ιππικούς αγώνες

ΚΕΝΥΑ

Ίπποπόταμος μ' ένα υδρόβιο πουλί στην ράχη του

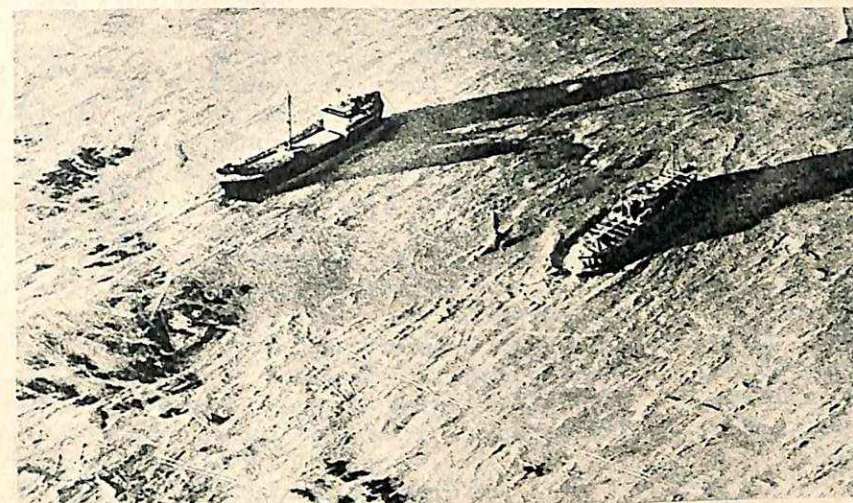
ΙΝΔΙΕΣ

Άλωνισμα στις παρυφές των Ίμα-λαίων

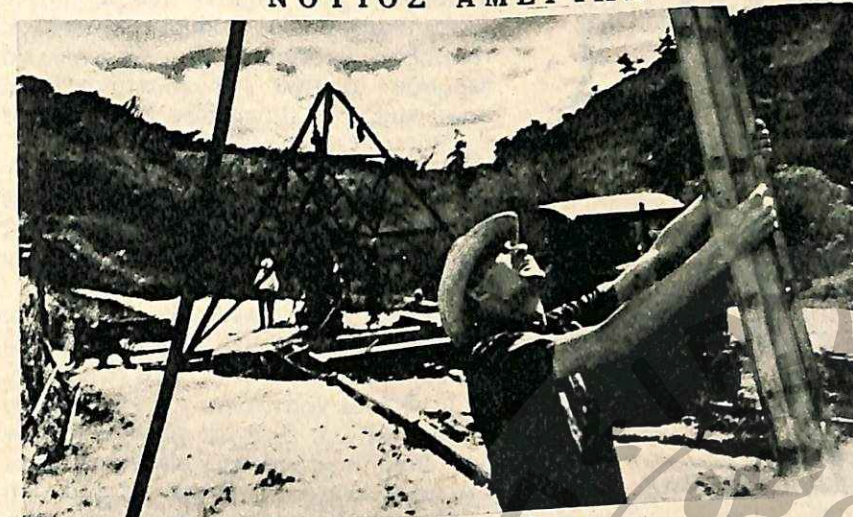
ΜΑΤΙΕΣ Σ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΚΑΝΑΔΑΣ

Πλοία παγιδευμένα από τους πάγους

ΝΟΤΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ

Έργα αναπτύξεως

ΙΑΠΩΝΙΑ

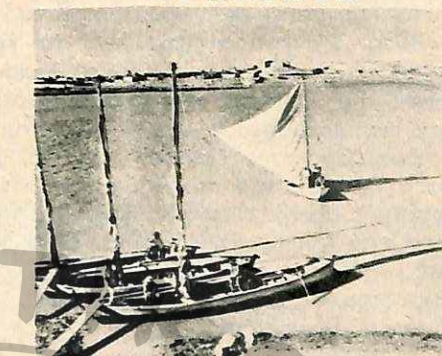
Λαϊκό πανηγύρι κάτω από τις κερασιές

ΙΝΔΙΑΙ

Τεράστιοι ναοί στις Νότιες Ίνδιες

ΒΡΑΖΙΛΙΑ

Πρωινό ξεκίνημα για ψάρεμα

ΤΑΪ-ΛΑΝΔΗ

Παιδιά που διασκεδάζουν σ' ένα κουκλοθέατρο

(Οι φωτογραφίες ελήφθησαν από διάφορα τεύχη του περιοδικού της ΟΥΝΕΣΚΟ «Ο Ταχυδρόμος»)

ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΓΟΥΝΑΡΙΚΩΝ

του ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

(5) Η ΑΝΑΧΩΡΗΣΙ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

Υπολοχαγός Ζάστερ Χόμψων, λοχίας Λόνγγ, Δεκανέας Ζολίφ. Στρατιώτες Πέτερσον, Μπέλερ, Ραγιώ, Μάρμπρ, Γκαρύ, Πόντ, Μάκ Νάου, Σαμπτίν, Χόου, Κέλλετ. Γυναίκες: Ραγιώ, Ζολίφ, Μάκ Νάου, Παυλίνα Μπάρντετ, Μάγδα Μπλάκ με τόν άντρα της Θωμά.

Το υλικό ήταν έτοιμο. Επίσης 12 Έλκηθρα με ανάλογους σκύλους. Άντρες και γυναίκες της αποστολής ήταν ντυμένοι όμοια: φορούσαν κατάσκαρκα ζεστές μάλλινες φανέλλες κι έπάνου χοντρά ρούχα φοδραρισμένα με γούνες παχειές, γούνινους σκούφους, παπούτσια από δέρμα φώκιας αδιάβροχα κ' είχαν έφοδιασθή με σκι και ζώνες δερμάτινες. Όσο για τροφές, βασιζόνταν στους κυνηγούς - στρατιώτες της αποστολής: όλοι οι Έσκιμωδοί της παγωμένης περιοχής τρέφονταν αποκλειστικά από το κυνήγι, που σ' αυτά τα μέρη και νόστιμο είναι και άφθονο. Τα απαραίτητα για το κρύο ποτά, ρακί και ούισκυ, είχαν εξασφαλισθή. Ο Χόμψων είχε μερικά βαρελάκια, αποφασισμένος να τα ξεδεύη με μέτρο. Δεν τους έλειπαν και τα λεμόνια, απαραίτητα για την πρόληψη και τη θεραπεία της φοβερής αρρώστιας «σκορβούτο», που προέρχεται από την έλλειψη βιταμινών. Όσο για τα 72 (6 σε κάθε Έλκηθρο) ρωμαλέα και καλογυμνασμένα σκυλιά τους, είχαν εξασφαλίσει τροφή.

Η ΑΝΑΧΩΡΗΣΙ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

Με τις πρώτες ανοιξιάτικες ημέρες άρχισαν να λιώνουν τα χιόνια γύρω από το φρούριο και να πετούν από πάνω πουλιά φερμένα από το νότο. Οί σημύδες κ' οι λευκές ξυπνούσαν από τη χειμερία νάρκη τους, τα κλαδιά τους πετούσαν τρυφερά βλαστάρια. Στα τέλματα που σχηματίζονταν από τα λυωμένα χιόνια βουτούσαν αγριόπαπες άμε-

τρητες γυρεύοντας τροφή, και μέσ' από άθώρητες τρύπες της γης ξεμυτούσαν ποντικάκια στο μέγεθος του καρδιού και σέρνονταν, χαράζοντας στο έδαφος με τις ουρές τους χαριτωμένες γραμμές. Ήτανε χαρά Θεού η ανασαίνη κανείς το μυρωμένο ανοιξιάτικον αέρα και να δέχεται τα χάδια του ήλιου εκεί ψηλά, ύστερα από την ατέλειωτη, σκληρή νύχτα

του χειμώνα. Μή νομίζετε όμως πώς έκανε και ζέστη! Έδειχνε 5 άπάνω από το μηδέν το θερμόμετρο την ημέρα, αλλά η χαμηλή θερμοκρασία της νύχτας έμπόδιζε σε πολλά σημεία την κρούστα του πάγου να σπάση. Κι αυτό ήταν εύνοϊκό για τα μέλη της αποστολής: έκανε εύκολο το γλιστρημα των Έλκήθρων.

— Καιρός να ξεκινήσουμε, είπε ο Χόμψων τ'όπρωί της 16 Απριλίου.

Οί σκύλοι ήταν ζεμένοι έξω από την πόρτα του φρουρίου. Τα Έλκηθρα είχαν επιθεωρηθή.

— Προσοχή! Κάθε οδηγός να κρατή σε απόστασι το Έλκηθρό του από το προηγούμενο, για ν' αποφύγουμε καμμιάν επικίνδυνη σύγκρουσι, πρόσταξε ο Χόμψων. Και σήμανε αναχώρησι.

Αφήνοντας το φρούριο «Ρελιάνας», τράβηξαν βορειοδυτικά. Έπρεπε να περάσουν αρχικά ένα πλατύ ποτάμι που ένώνει τη λίμνη των Σκλάβων με τη λίμνη Ουολμσλέϊ.

Έκαναν εύκολα κάμποσο δρόμο. — Περίφημα πάμε, λοχία, είπε σε μιὰ στιγμή ο Χόμψων στον Λόνγγ, που καθόταν ασάλευτος πλάι του. Λέω να προχωρήσουμε όσο το δυνατόν μακρύτερα. Συμφωνείς;

— Φθάνει να διατάξετε κ' εγώ θα υπακούσω. Μπουμπουλωμένες με γουνάρικα από άσπρες αρκούδες, με κουναβένιους σκούφους στο κεφάλι, ή Παυλίνα κ' ή Μάγδα, δέ χόρταιναν ν' αγωναντεύουν την τραχεία φύσι και τις άσπρες σιλουέττες των ψηλών πάγων, που διαγράφονταν στον ορίζοντα.

— Τι χώρα αξιοθαύμαστη! Πόσο διαφορετική από την ολοπράσινη Αυστραλία, ξεφώνισε ή κυρία Μπάρντετ. Θυμάσαι, Μάγδα, όταν μās έπνιγε ή ζέστη στ' άκρογιάλι του Καρπανταρί, τόν άπαισιο εκείνον ούρανό που ούτε σύννεφο δεν είχε;

Ρομαντική κι όνειροπόλα καθώς ήταν ή Παυλίνα Μπάρντετ, όλα ώραία τ'άβλεπε.

Άλλες κουβέντες έκαναν όσοι ήτανε στο Έλκηθρο του κυρίου και της κυρίας Ζολίφ. Πρώτη φορά ο δεκανέας μιλούσε ζωηρά στη γυναικούλα του.

— Όχι, κυρία Ζολίφ, όχι! Καθόλου μη φοβάσαι. Δεν είναι δυσκολώτερο να οδηγήση κανείς ένα Έλκηθρο από ένα άμαξάκι, και να με πάρουν χίλιοι διαβόλοι, αν δεν είμαι άξιος να διευθύνω σκυλιά!

Φαίνεται πώς το είχε τσούξει λιγάκι ο καημένος την ώρα του αποχαιρετισμού.

— Ποιός άρνεϊται την ικανότητά σου; τ' άπάντησε σταθερά. Πρέπει όμως να βάλης φρένο στην όρμητικότητά σου. Νά, τώρα βρίσκεσαι επικεφαλής του καρβανιού κι άκούω τόν υπολοχαγό να φωνάζη πώς πρέπει να πάρης τη σειρά σου από πίσω.

(Διασκευή Β.)

Συνεχίζεται

Δεκανέας Ζολίφ

Παυλίνα Μπάρντετ

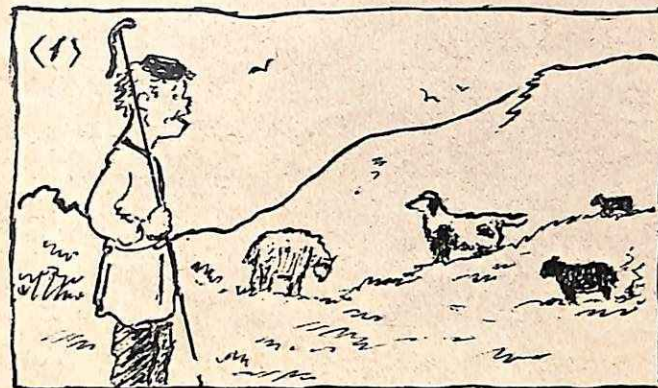
Λοχίας Λόνγγ

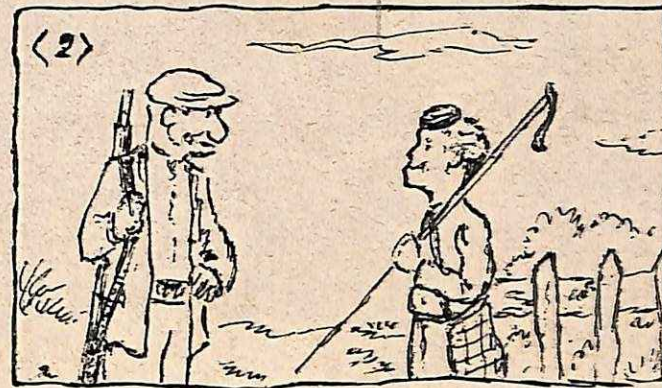
Υπολοχαγός Χόμψων

Ο ΚΥΝΗΓΟΣ

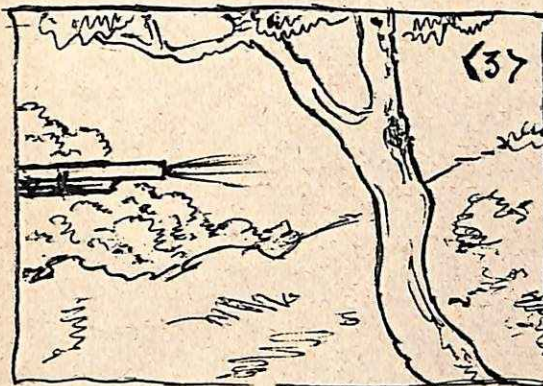
Στίχοι, σκίτσα Α.Β.

Ο τσοπανάκος ο Κωστής, όπως και κάθε μέρα, έπηρε του πατέρα του τα τρία προβατάκια, και με τό σκύλο του μαζί στο λιβαδάκι πέρα τα πήγε να βοσκήσουνε, να φάνε χορταράκια.

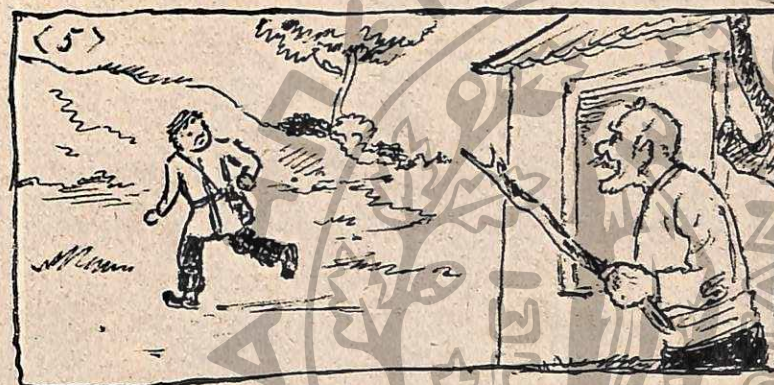
Μα βλέπει έναν κυνηγό, πιο πέρα που περνούσε και το τουφέκι κρεμαστό στον ώμο του κρατούσε, κ' εδθός του λέει: «Φίλε μου, έτσι για ώρα λίγη, μου δίνεις το τουφέκι σου; Πεθαίνω για κυνήγι».

«Πάρ' το» του είπε ο κυνηγός. Κι ο Κώστας με χαρά του, κρατώντας τ' όπλο τώρα πια στα χέρια τα δικά του, ψάχνει λιγάκι εδω κ' εκεί και τέλος αντικρύζει ένα λαγό στis θήμωνιές και μπάμ... τόν τουφεκίζει.

Μα τρέχει εκεί και τι να δη. Πήγε να παλαβώσει: Άντι λαγό είχε ο τρελλός το σκύλο του σκοτώσει. «Ω, συμφορά μου...» Κ' ύστερα πάει στο λιβαδάκι, αλλά κ' εκεί δέ βρίσκει πια ούτ' ένα προβατάκι...

Κι άμα τόν είδε ο γέρος τον νάροχεται μονδιασμένος, κι άκουσε δσα γίνηκαν, σηκώνεται αναμμένος και «τ' είν' αυτά» του ξεφωνά και το ραβδί του άσπάζει.

Μα φρούστ... ο Κώστας σά λαγός στα πόδια εδθός το βάζει.

Κι αργότερα ο γέρος πιά: «Γνώσι δεν έχεις λίγη; Τι νοιώθεις, άμναλο παιδί, εσθ από κυνήγι; Θα πās χαμένος. Μάζεψε, παιδί μου, τα μυαλά σου, και μάθε απ' όλα να κοιτάς πιο πρώτα τη δουλειά σου»!

ΔΡΧ. 5

ΧΟΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΛΙΓΝΟΣ

**Ζητήστε το κάθε δεύτερο Σάββατο
από τους έφημεριδοπώλες και τα περίπτερα
Κεντρική πώλησις: «ΑΤΛΑΝΤΙΣ» • Κοραή 8 • 'Αθήναι**